

DEUTSCHEN

CELIA MINNEN

DER VERFASSENDE

Das Buch ist ein Geschenk der
Herrn und Frau Minnen
an die Bibliothek der
Herrn und Frau Minnen
am 1. März 1900

*

GUVERNANTEN CELIAS MINNEN.

AF

FÖRF. TILL GRANRISKOJAN.

[A. G. Ingelius]

»Kom så en annan kärlek. Den började
så tyst och småningom, som nattens stjernor
tåga fram. Först ser man blott en här, en der;
men oförmärkt de vexa till i glans och antal,
tills de fylla hela fästet.»

Helsingfors.

Finska Litteratur-Sällskapet's Tryckeri, 1852.

GUEBRANTEN

CELIAS MINNEN.

Författaren H. Molander.

Kom så en annan kärlek, den höjda
- så fast och smärtsom, som nattens stjärnor
ljaga fram. Först ser man blott en här,
men öfvermått de vaxa till i glans och som,
alla de till hela fastet.

Helainfors.

Finlands Litteeratur-Ällskapsföreningens Tryckeri, 1852.

INLEDNING.

Gubernanten Cefias Minnen.

Guvernantaletas Vēstnesis

1911. gada 1. jūlijs

INLEDNING.

INLEDNING.

I en båt på Mallasvesi.

Sjön Mallasvesi ligger ungefär vestsydvest i det vackra Tavastland. Förenad är han genom ett sund med Roine, hvilken, belägen nordvest om Mallasvesi, till en del ligger utom Tavastland och i Satakunda. Oaktadt de således bevisligen äro tvenne, hafva de dock af en och annan (t. ex. Rühs) blifvit ansedda för samma sjö, hvilken omständighet kanske härleder sig deraf, att de nästan alltid nämnas på en gång. Ut i denna namnkombination ligger mycken smak: Roine och Mallasvesi. Roine klingar grannt, nordiskt, konungsligt; Mallasvesi ljuder italienskt, sydländskt, qvinnligt. Den starke är den svagas stöd; Roine är maken, dess maka är Mallasvesi.

För denna gång lemna vi Roine i dess värde.

I en vik af Mallasvesi gungar en båt. Dagen är vacker — det är i Juli — men hvad man kan ha emot honom är ett särdeles qualm; luften är icke rätt genomskinlig, ty himlen har redan många dagar varit molnfri och solrök har börjat uppstå.

Årorna i båten föras af tvenne unga flickor. Af deras rodd kan man se, att de icke äro särdeles vana vid denna motion; de tyckas göra det blott på lek.

Vet en tjuguarig läsare någonting mer romantiskt, än då tvenne unga flickor, vackra och välvexta, alldeles ensamma föra årorna och med ett visst koketteri söka dölja sin ovana, när härtill kommer, att de gunga på en den skönaste vik en sakta sommarafton? Måste icke en sådan tjuguarig medge att taflan skulle förlora i behag, om äfven hans älskvärda person funnes i båten?

Hvad dessa flickors utseende är behagligt och ändå så olika! Om den ena kan man ana att hon uppvuxit på den ädla landsbygden . . . så fria och obesvärade äro hennes rörelser. Halsa, halsa står att läsa i den friska blicken, i den välvexta, men fylliga gestalten. Oskuld och frid tyckas bo under hennes barnsligt skälmska miner. På första ögonkastet finner man att hon icke är en qvinna med anlag till att forska i det sublimala, att hennes fantasier vingar icke bära särdeles högt, men man finner äfven att naturen gifvit henne en ersättning, som innefattar qvinnans älskvärdaste egenskaper: godhet och ömhet . . . icke denna sorts godhet, till hvilken man kan komma genom arbete, utan en sådan godhet, som — naturen gifver. Anna Degerberg är således en af de qvinnor, hvilka man icke egentligen kan skänka en eldig och fantastisk kärlek . . . de skulle dessutom icke sentera en sådan; hon tillhör den klass af qvinnosjälar, hvilka, goda och ömma, man så lätt kan fästa sig vid och hjerteligen hålla af.

Den andra unga flickan, Celia Ina Wörn, lockar dock ögat bort ifrån dina blonda hårflåtor, Anna Degerberg, till sina mörka, ifrån dina blåa, ömma ögon till sina dunkla.

Huru kunna gråsvarta ögon behaga mera än de beprisade blå! Det inre lifvet är det, som gör det; känslan och fantasin i förening bilda ögats lockande behag . . . och färgen gör intet.

Celia är till vexten späd och fin . . . det är en fin orangeriblomma. Hurudan manne hennes själ vara, manne lika svag, späd och fin? Fantasi bor der, känsla äfven, men manne styrka?

Vid det de nu gunga i båten, tyckes Anna vara en frisk nordisk planta, van vid klimatets alla nycker, Celia en söderns blomma, lockande och tjusande, men flyttad hit till nordens, osäkert om för att lefva, osäkert om för att dö.

Hemma från så olika trakter, märk dock, huru de båda blommorna vänskapsfullt böja kalkarna mot hvarandra, huru de skänka, den ena åt den andra, sin vällukt, sin doft. Söderns blomma har deraf mer, men nordblommans doft är af annan art, och deraf kommer att söderns blomma är lika öm för nordens blomma, som nordens blomma är för söderns.

Annas och Celias rodd, i hvilken de först inlagt en viss bravur, en viss täflan, började småningom alltmer att gå dåligt, ja den liksom efter öfverenskommelse tvärstagnade. Anna, som satt närmare fören, betjenade sig af sitt läge och årornas hvila, samt vände förmedelst en skicklig manöver Celia att sitta midtemot sig. Celia, låtsande icke vara nöjd härmed, höjde ett förebrående finger, men Anna föll henne om halsen och kysste henne. Efter en liten paus sade Anna: — vet du, Celia, hvarföre jag ställde så till, att du kom att sitta på den sidan af brädet, som är åt mig

till. Jo ser du Celia, jag vill läsa i dina ögon, om du håller af Anna. Hvad jag har att säga, kanske vore det bäst osagdt; men jag skulle då vara falsk emot dig, som jag håller så mycket af. Säg Celia, ångrar du dig redan, att du kom ifrån Helsingfors, för att begrafva dig här på landet och ha ingen annan att umgås med än — Anna, som är en sådan landtflicka och alldeles utan bildning? Svara nu, Celia, men minns att jag dervid ser i dina ögon.

Vänligt, men nedslagen svarade Celia: — huru orättvis, Anna! Hvem har jag i hufvudstaden, som jag så värderar och håller af som dig? Du är min vän, Anna; säga icke mina ögon detsamma?

Åter kysste Anna sin vän och hon sade: — tack min Celia, du snälla, tack. Jag är så glad nu, att jag tycker denna vik vara för trång; skulle vi icke försöka ro litet ut? Ser du huru spegellugn Mallasvesi nu är?

Med en blick, som antydde att hon visst var lysten att komma ut på sjön, men ändå äfven litet rädd, svarade Celia: — ja visst är sjön lugn, men se hvad himlen är grå, jag försäkrar, himlen är icke alls blå, ehuru jag icke kan se några moln. Kanske tycks ändå derföre himlen vara så grå, att han redan länge varit blå, ty när ögat tröttnar vid en färg, så ser det ju lätt en annan. När himlen länge varit grå, så tycker man också att han är blå. Lyckan är blå och olyckan är grå. Men jag skulle i alla fall ej vilja ut på sjön, ty jag vet ej, det är något, som trycker mig, jag vet ej, om det är luftens qualm, eller något obestämdt inom mig

Detta sade hon med en viss svärmande melankoli i tonen, men Anna, som märkte detta, var icke sen att, medan högra handen hvilade på åran, med den venstra liksom litet lugga hennes hårflåtor och skälmskt infalla: — du har väl ledsamt efter din Wodin, stackars Celia, det är väl detta obestämda, som trycker.

— Nej Anna, jag är visst icke som så många andra förlofvade; dem menade jag, som också älska hvarann. För-låt mitt sjelfberöm, men jag är icke som de. Jag vet att skiljsmessa tidtals är nyttig för själen och att den, om kärleken är sann, ökar denna än mera; är kärleken åter inbillad, så är skiljsmessen äfven nyttig; hon visar oss då att en kärlek, som hastigt försvinner, icke kan vara sann. Dessutom, huru skönt är icke afskedet, smärtsamt och ljuft; och återseendet sedan, o det är ändå mera — det är en himmel. Min tanke hvilar i hoppet; jag sörjer icke öfver att vara skiljd från Edvard, ty jag tänker mig i den stund, då vi åter råkas. Men det är någonting annat, hvad manne det vara, säg Anna!

Vid det hon sade så, lade hon sitt älskeligt täcka hufvud mot Annas axel, sina späda armar lindade hon kring Annas lif. Sedan hon gjort detta, repade hon litet mod, torkade småleende bort ett par tårar, som vågat sig fram, och nu var Celia åter glad. Men Anna hade deremot blifvit nedstämd, och hon sade: — o min Celia, jag kan gråta öfver att jag icke är för dig. Vet du, nu, mer än annars skulle jag vilja ega kunskaper; i den föreskrift, jag såsom barn begagnade, står att kunskaper pryda förståndet. Men

jag går ännu längre. Kunskaper ge äfven helt säkert åt känslan lif; den som har bildning och kunskaper, kan så mycket gagna, kan äfven skarpsinnigt gissa till sin väns sorger, om ock vännen sjelf icke visste förklara dem; hade jag kunskaper, så skulle jag nu kunna trösta Celia, som är min vän.

— Nej, Anna, du misstar dig, då du åt kunskaper skänker ett sådant inflytande. Jag skall kureras dig genom ett exempel. Minns guvernanten här på andra sidan viken; hon har kunskaper, skulle hon kunna trösta dig, om du det behöfde? Du skrattar. Guvernanter i allmänhet äro ett slägte, som bevisar, att kunskaper icke precis, åtminstone icke alltid, lända medmänniskor till någon trefnad. Tvertom, guvernanterna äro oftast högst tråkiga, pjåkiga, pedantiska, med löjligt öfverdrifna begrepp om det passande. Jag försäkrar, att hela deras själ och tanke går ut på det i yttre måtto passande, och efter sådana principer bilda de äfven de barn, någon åt dem anförtrott. I sitt nit att korrigeras komma de lätt att misstaga sig om de fel, som behöfva korrigeras, och hvad som värre är, de misstaga sig rätt ofta om personen, som behöfver rättelse, de halka öfver den skyldiga till den oskyldiga, om blott den förra har ett smilande, förekommande sätt och vackra manér. Man kan säga om en guvernant, hvad jag engång såg citeradt, jag minns icke i hvilken bok: „hon är så sysselsatt med att putsa ljusen, att hon icke får tid att se.“ *)

*) Dessa ord äro af Börne.

— Celia, med hvilken ifver du talar! Aldrig har jag sett dig så häftig, men du har väl orsak?

— Ja, jag har; jag har varit under tre guvernanters uppsigt, och jag kunde icke hålla af någon af dem. All oskyldig barnslighet blef bannlyst, det cirklade och stela vann bifall. Ja, vet du Anna, hade jag icke haft en så redbar far och en så om mitt sanna väl öm mor, så hade du icke din Celia ens så god och bra, som hon nu är.

— Men huru anförtrodde de dig åt guvernanter? Säkert hade de icke samma åsigt i detta ämne, som de, hvilka deras dotter sedan antog?

— Min moder sade att de guvernanter, hon hade haft, voro förträffliga människor, och föröfrigt visste hon nog med sig sjelf, att hon kunde genom sitt moderliga inflytande tillintetgöra allt det skadliga, hvaraf hennes barn möjligen i pensionen blefve smittadt. Min far öfverlemnade hela denna sak åt mammans omsorg. Och icke kan jag säga, att guvernanterna varit mig till någon skada, tvertom kanske till nytta, genom den erfarenhet jag vunnit. För detta har jag att tacka min älskade moder o, att hon så tidigt skulle lemna mig, men hon har det bättre nu min moder lade alltid i deras skefva lärdomar en förnuftig och moralisk mening, hvilken de sjelfva visst icke visste af. Nej, mig hafva de icke skadat; men så många andra, som på en gång med mig undervisades af dem och som till all olycka icke egde föräldrar med ett så flärdfritt sinne, röja nu omissskänneligt det dåliga inflytande, deras guvernanter på dem utöfvat; de röja det i stelt skick och ytlig uppfattning af allt här i världen.

— Men den guvernant, som hemma hos er gaf dig undervisning, var icke hon dräglig?

— Jag var blott tio år då, så att jag icke just förstod att bedöma, men det minns jag, att jag icke höll af henne, och är icke det ett ganska säkert bevis på att hon ej hade det rätta sättet, ty barn ha en beundransvärdt fin instinkt i sina tycken för eller emot personer.

— Du talar om det rätta sättet; således måste du medgifva, att det är en möjlighet att ha godt sätt med barn; du måste äfven tillstå, Celia lilla, att du gör orätt i att, såsom du tyckes göra, skära alla guvernanter öfver en kam.

— Kanske att en bland tio kan vara på sin plats, säkert icke flere. Men jag för min del är så rädd för guvernanter och för sjelfva ordet guvernant, att det sista i världen jag ville bli, det är guvernant. Jag tror, att om jag blefve det, så skulle jag genast, liksom genom en hemsk förtrollning, bli likasom de andra: afmätt i mina tankar, stel i mitt väsende, pjåkig i mina yttranden, kylig i mitt hjerta.

— Nå, men icke äro de ju alla sådana. Tre guvernanter blott har jag sett; två af dem äro åtminstone icke stela i sitt väsende eller pjåkiga i sina yttranden.

— Nej, nej; de äro då säkert i sitt väsende lösa, och kanske påflugna i sina yttranden. Likasom det sköna, så kan äfven det fula visa sig i många dragter — — — Men hör, hvad är det för rop, som från aflägsna håll komma till oss?

— Säkert från någon äng borta öfver sjön. Arbetarne ha förmodligen slutat sin höbergning. De pläga vid sådana

tillfällen hurra högt, så högt, att det hörs långt, långt bort, och sedan dansa de efter fiolens takt en munter polska.

— Ack, så roligt, då måste vi bestämdt ro ut på sjön. Kanske kunna vi derifrån se folket, det trefliga, goda bond-folket, som fröjdas åt väl slutadt arbete.

Nu var Celia en helt annan, än den Celia, som, icke fri från fördom, för några ögonblick tillbaka hade angripit guvernanter. Hon var nu åter blefven ett barn; glädjen lyste ur hennes ögon.

Flickorna satte åter ut årorna och rodde så hårdt Celias svaga krafter det tilläto. Anna var naturligtvis mera öfvad, liksom äfven eljest starkare byggd, så att ett årtag af henne svarade i det närmaste emot tvenne af Celia. Båten gled dock, oaktadt den ojemna rodden, fram ut på sjön, och man kan icke måla Celias förtjusning, när de hunnit till en punkt, hvarifrån de kunde se de menniskor, som genom sitt hurrande lockat dem ut på sjön. Afståndet var nära en fjerdedels mil, men man kunde ändå se, huru ängsfolket dansade, oaktadt de från ett sådant håll sedda mera liknade rörliga punkter, eller små elfvor, än menniskor. Äfven fiolernas toner — ty de voro tvenne, af hvilka den ena höll sekund — halkade fram längs vattenytan till de glada flickorna. Anna njöt egentligen icke så mycket af sjelfva scenen, hvilken för henne var någonting vanligt, som fastmer af sin väns glädje öfver dessa för henne så ovanliga och uppfri-skande taflor. Celia hade sett mångt spektakel, hört mången konsert, men knappt gjorde någon af dessa det intryck, som det hon nu såg och hörde. Ett ungt sinne, som ännu

icke hunnit förstenas af stadslifvets evigt enahanda, är det mest mottagliga för intrycken af Guds herrliga, fria natur. Celia, som icke stort varit annorstädes än i städer, fann nu, att hittills en sträng i hennes själ aldrig klingat — den sträng, som klingar anslagen af naturen, dess herrlighet och prakt, dess dolda inre lif.

Mallasvesi i vrede.

Sedan de nu hvilat på årorna ungefär en fjerdedels timme, upphörde fiolernas ljud, och tydligen kunde de båda flickorna se, huru de små svarta punkterna, menniskorna, blefvo allt mindre och mindre. De gingo troligen till sin aftonvard. Anna och Celia sutto dock orörliga i båten, båda försjunkna i betraktande af den vackra trakten, sjön med sina vikar, uddar och holmar, dessa med sina löf och barrträd, sina gräsmattor och sina betande kor. En betraktare, som sett dem så, skulle bedt ödet fara varligt med deras ungdom och fägring, han skulle äfven bedt ödet förskona dem för olyckor och alla jordens sorger — detta för den skönhets skull, som bodde i deras själar.

Länge hade de sutit stumma och blott samtalat med sig sjelfva; slutligen sade Anna: — ah, Celia, jag håller af allt här omkring oss, sjön, holmarna, stränderna och — korna. Gör du så med?

— Ja, och jag ville fast vara just denna sjö, denna holme, denna vik.

— Men säkert skulle du icke vilja vara någon af dessa kor, inföll Anna skrattande efter en liten paus.

— Hvarföre icke för en liten tid, för att få se, huru de ha det — svarade Celia eftertänksamt. Derhemma har jag ofta tänkt, att det vore roligt att få för en tid vara Roland, min fars trogne hund. Han har så förståndiga ögon, och så bedjande; kanske skulle äfven han för en tid vilja bli menniska, men får det icke. Tror du ej, Anna, att djuren ha tanke och förstånd?

— Man säger att de ha blott instinkt, men hvem kan veta, huru det är i det hela.

— Jag tror att de ha förnuft, men det bor i andra verldar än vårt. Jag tror, att

— Men om du tror, att de ha förnuft, så måste du äfven tro på deras odödlighet. Du är en fantast, Celia.

— Ja, jag är så. Men minns du episteln till fjerde söndagen trinitatis?

— Ja, det är blott några veckor sedan den lästes, och jag lade just på minnet den episteln, emedan jag icke förstod någonting af den. Den handlar ju om kreaturens suckan.

— Ja, och om deras „förhoppning, att varda fria ifrån förgänglighetens trældom till Guds barns herrliga frihet.“ Är det icke en vink att äfven åt kreaturen är skänkt ett högre lif? O, det är så dunkelt, man kan blott ana.

— Hvad vi kommit till för ett ämne!

— Ett ämne, Anna, för de största filosofer eller teologer, men icke för oss, två oerfarna flickor, som blott kunna hjälpa oss fram med vår aning . . . Vi skola icke tala mera i detta

ämne . . . vi skola . . . Men huru är det så mörkt; klockan kan icke vara mer än half nie på sin höjd?

— Kanske har tiden vikit så fort undan; vi ha ju haft så treffligt, och tiden går då så hastigt.

— Vet du, Anna, jag tycker, att himlen nu är alldeles grå, nästan svart. Se Anna!

Båda sågo upp och i detsamma bländades deras ögon af en blix. En förfärlig åskknall följde genast derpå. Bloden isades för de tu, och instinktmessigt, krampaktigt tryckte den ena den andras händer i sina och höll dem fast der.

Ett fruktansvärdt åskväder inträffar ofta så oförmodadt, att en naturkunnig väderlekspåman knappast tio minuter före utbrottet kan förutsäga det. Ovädrets ankomst bådars icke af något svart moln vid horisonten, icke af något aflägsset thordön, utan, såsom en ishinna lägger sig jemnt öfver vattnets yta, likaså samla sig de elektriska dunsterna till en öfverallt jemn molnhinna och insvepa oss ögonblickligen i mörker, hvilket dock snart belyses af granna, bländande, blodröda blixtar. Då märka vi, att vi hafva åskan öfverallt omkring oss, liksom öfver våra hufvuden, och att faran är stor.

Ett sådant fenomen inträffar vanligast efter långvarig torka. Den de första dagarna så klara och blå luften blir småningom mindre genomskinlig, hvarefter dunsterna öfvergifva jordens yta. Till slut, sedan naturen i sin smygande gång hunnit förbereda allt till sitt uppror, bryter hon på en gång lös, och det helst om aftonen, emedan vattenpartiklarna då, till följe af svalkan, lättast kondenseras till moln.

Så hade äfven det oväder uppkommit, som nu hotade

att i hafsfruns kalla famn lemna Celia och Anna, ty det var icke blott åska och ljungeld utan ock storm, som gisslade förfärligt, och, kommande än härifrån än derifrån, dref den lilla båten hit och dit. Anna visade dock vid detta tillfälle en beundransvärd rådighet och skicklighet. Hon satte sig vid styret, höll med ena handen roderpinnen, med den högra dels rodde, dels hopade hon. När nu någon stor våg kom, så ställde hon så till att hvarken styrbords eller babordssidan tog emot vågen — hade det en enda gång händt, så hade båtens kantring varit oundviklig; i stället klöf fören böljorna och sålunda dref båten med rodret förut.

Oaktadt sin, sträng påpasslighet fordrande post, hann dock Anna fråga Celia: — faran är stor, Celia; äro vi beredda att dö nu?

— Ofta har jag önskat att dö ung, men nu, när döden är nära, nu, ack, önskade jag lefva. Visst tror jag, att Gud af sin nåd skulle skänka oss salighet, men mina tankar hänga dock ännu mycket vid jorden, vid slägt och vänner och — Edvard. Och vet du . . . en glad aning säger mig att vi lyckligt skola nå stranden.

— Äfven jag har samma aning; jag kan icke förstå att vi skulle omkomma här.

Åskan dånade nästan oafbrutet, oaktadt mest i enkla slag; blixterna korsade hvarandra; sjön häfdes i svart och hvitt, i förskräckliga vågor; båten häfdes efter vågen, men de unga flickorna buro de förklarades anleten. Vore jag målare, skulle jag välja sådana taflor.

Och dessa flickor, ändå hörde de icke till deras antal

som likgiltigt och dödt afhöra åskans slag; hade de varit under tak och i större säkerhet, så hade de genom en lindrig fruktan visat sin kvinnliga älskvärdhet, men nu, när faran var mångdubbelt större, när döden gapade på dem från hvarje blix, hvarje våg, nu spändes deras själskraft; nu visade de, af hvilken styrka den späda kvinnliga naturen stundom kan vara mäktig. De räddes icke.

Snart uppstod äfven ett störtregn, som hastigt genomdränkte deras sjalar och tunna klädningar, samt hotade att fylla båten. Celia, hittills overksam, började nu i sin tur att hedra sig. Som i båten icke fanns något öskar, tog hon sin hatt ifrån hufvudet — lyckligtvis hade hon icke lydt Anna, som rådde henne att i likhet med sig blott binda en sjalett om hufvudet — och nu betjenade hon sig af hatten till öskar.

Detta regn, hvilket tycktes föröka faran, minskade den i sjelfva verket, ty derigenom blef stormen mera regelbunden och fick en viss riktning. Båten, hvilken hittills drifvit omkring ett ställe, började nu att raskt drifva emot — hemmet. Anna, som märkte att stormen blifvit regelbunden, gjorde nu en rask svängning och i full förlig vind styrde hon till den udde, som bortskymde viken. Nu hördes ångestrop ifrån hemmets strand — det var ifrån en båt, hvilken sökte komma ut åt sjön, för att om möjligt rädda de båda flickorna, men emedan stormen var för stark, kunde denna båt icke komma det ringaste fram. Anna och Celia svarade med ett gladt „hollah! Vi komma straxt. Varen icke rädda!“ och icke många minuter derefter nådde de red den, och sprungo, som om de fått vingar, till det ställe af

stranden, som var i jemnbredd med den båt, hvilken skulle rädda dem. Då styrde båten äfven emot dem, och ut ifrån båten hoppade Annas far och omfamnade sin dotter och Celia med den hänryckning, som den saliga stunden bjöd. Strida glädjetårar greto de tre och skyndade upp till herrgården, der de välkomnades af Annas moder och syskon på samma sätt.

Inga obehagliga följder hade i öfrigt vikingatåget (så kallades flickornas äfventyr af kaptenen, Annas far); tvertom tycktes hafsfrun ha skänkt dem en del af sina rosor. Så gladt, som de första dagarna härefter, hade lifvet måhända aldrig varit på Mainola. Anna och Celia voro mer än nånsin oskiljaktiga; ja, Anna sade skämtande, att Celia höll af henne mera än af sin fästman; till straff för hvilka ord Celia slog Anna med sin parasoll. Anna sprang undan i parken, men som Celia var mera „lik en hind“ än Anna, så blef denna snart fasttagen och kysste då Celia, som låtsat vara mycket ond.

Tusende skämt och oskyldiga upptåg hade de begge unga flickorna för sig, men ingen kom och manade dem till arbete. Sjelfva kaptenskan, en älskvärd, huslig matmoder, som ansåg fliten för en nödvändig krydda i lifvet, nändes ej störa flickorna, så förtjust var hon att se dem vid lif, hennes eget barn och Celia, som blifvit anförtrödd i hennes vård.

„I fantasins och hoppets egna trakt
 Bor ungdomen; ej hetta, snö och storm

Dess fröjder störa kan. I nöjets arm

Förgäter hon så lätt all lifvets sorg.“

säger Euripides, och vackra äro dessa enkla ord.

Den ädla ungdomstid! Hvilkens hjerta är så förtorkadt, att det icke slår högt vid tanken derpå! En ålder mera oegen-nyttig än den, finnes ej. Ungdomssinnet lefver i det glada närvarande, i det glada tillkommande; de sorger, som varit, förgäter det; de sorger, som komma, tänker det icke uppå.

Den fjerde dagen. Guvernanten.

Aftonen af den fjerde dagen efter vikingafärden var icke vacker. Det regnade väl icke eller stormade, men himlen var öfverdragen af fula moln, hvilka tycktes hota med långvarig nederbörd.

Detta oaktadt spatserar Celia i parken ensam, och med ganska sakta, sväfvande steg. Hvarföre åtföljes hon icke nu af Anna, hvarföre tyckes hon söka ensligheten? Männe de bref, hon bär i handen, äro härtill en orsak? Båda äro de förseglade med svart lack; det ena brevet är icke ens uppbrutet ännu; hvarföre skyndar hon sig icke att läsa äfven det?

Kommen till en löfsal, som var försedd med bord och soffor, såväl af träd som af gräs, sätter sig Celia icke, utan blir stående, såsom förstenad. Hennes ögon hafva knappt lifvets färg, och kinderna, hvad de äro bleka! Hon liknar en marmorstaty, på hvilken elaka menniskor kastat kläder.

Slutligen vaknar hon upp ur sin lethargiska dvala; hennes känslor blifva tankar, tankarna blifva ord:

— Allt detta är blott en dröm, en plågsam dröm . . . så tror jag visst och säkert . . . men ack nej, brevet, det rysliga brevet! Jag vill för femte gången läsa brevet. Det vill jag.

Brevet lydde:

„Min goda, älskade syster Celia!

Jag vet icke, huru jag! skall börja, jag vet icke, huru jag skall förbereda dig på hvad du ändå måste få veta, min arma Celia. Dock inga omsvep. Vår dyre, redlige fader, han som höll af oss mer än af sig sjelf, han, vår älskade fader, har nu lemnat oss och flyttat bort till annat land. Förstår du, Celia, att han nu är död.

Den lustfärd, som du minnes att pappa skulle företaga sig i sällskap med några sina vänner, var olyckligtvis icke ett blott luftslott', utan blef verkligen af. Skulle han ändå på ångfartyg hafva rest till Reval, men ångfartyg kunde han aldrig med, ja han föraktade dem för deras enformiga rörelsesätt och föredrog den simpla galeasen framför „Furst Menschikoff.“ På återvägen från Reval kantrade galeasen och alle man, tio till antalet, funno sin graf i vågen. Blott en blef under sin kamp med böljorna varsnad af en paket, destinerad till Helsingfors, och det är denne ene, som berättat de öfriges sorgliga öde.

Nu vet du således allt, och jag vill icke trösta dig, ty jag kan det icke, sjelf en tröstbehöfvande. Ett kan jag blott säga dig: gråt Celia, gråt, ty vår fader förtjenar det så väl.

Här innanför har du ännu ett bref ifrån mig, men det får du icke öppna förrän efter två dagar, ty då är din själ

bättre i stånd att förnimma hvad der står. Lyd nu mig, Celia. Må väl. H:fors d. 20 Juli.

Din broder Clinton.“

Sedan Celia slutat läsningen, sade hon: — Clinton nek-
kar mig att läsa det andra brevet innan två dagar. Han
medger, att äfven detta bref är skrivet af honom. Hvarföre
skref han icke allt i samma bref? Han må väl icke vilja
ge in åt mig förgift i små doser. Så elak kan han väl ej
vara, å nej, jag känner Clinton så väl; hans mening är, så-
som han äfven sade, att jag icke kan uthärda mycket svårt
på en gång Men jag är en qvinna, och jag är nyfiken.

Jag öppnar äfven detta bref, låt mig se:

„Celia, min syster och vän!

För två dagar sedan skulle du icke varit i stånd att
bära så många sorgliga nyheter. — Mätte Gud nu förläna
dig styrka!

Sedan Edvard Wodin, han, åt hvilken du gifvit ditt
hjerta och ville skänka din hand, fick veta vår fars öde, och
dessutom fick veta att efter honom finnes intet annat än
skulder, så visade han en uppenbar köld, hvilken lät mig
förmoda att han ej mera skall lätsa om Celia, då lyckans
solsken icke mera ler emot henne. Förmodligen har han
icke heller skrivit till dig sedan dess, och om så är, kan
du väl sjelf finna att du är en öfvergifven älskarinna. Den
trösten kan jag gifva dig, att den, som så betar sig, aldrig
var värd dig, och är icke heller värd dina tårar.

Den andra nyheten är den, att du med det första kom-
mer hit till hufvudstaden; vi skola se till, att du får dig

någon plats såsom guvernant. Jag vet väl, stackars Celia, huru detta skall kosta på dig; men vi måste böja oss under nödvändighetens hårda lag — kanske solen ännu engång uppgår för oss.

Må nu väl, min snälla syster, och kom snart till den, som säkert mest af alla håller af dig, kom till

21 Juli.

Clinton.“

När Celia läst äfven detta bref, blef hon först liksom helt kall, och hennes läpp krökte sig af förakt; men när Anna, som länge sökt henne, slutligen inkom i löfsalen, började Celia att gråta bittert och räckte åt Anna de tvenne brefven. I tårar låg snart vänskapen vid vänskapens bröst.

FÖRSTA BOKEN.

THE FIRST IN THE SERIES OF

FÖRSTA BOKEN

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs, but the characters are too light and blurry to be transcribed accurately.

Ett bref till Celias broder Clinton:

Den 20 Mars 1852.

„Min egen gode broder!

Säkert förvånar det dig att icke allenast få ett bref, utan dertill ock ett paket. Hvad kan paketet innehålla? Skall jag säga dig det? Ett och annat, som rör din syster: bekännelser af Celia.

Vänta icke något systematiskt sammanhang, någon planmessig anordning af det hela. Vi fruntimmer kunna ju icke skrifva så; vi uppteckna så ofta det obetydliga och ovigtiga, och glömma bort det hela, plägar du säga. Dessutom hittar du säkert många skriffer, uppkomna dels deraf, att jag icke strängt gått igenom de små manuskripterna, dels emedan Celia ej kunnat skrifva bättre. Allt sådant skall Clinton förlåta, ja sjelfva felen skola blifva dig kära, emedan de äro af en för dig kär person, af din egen, enda syster.

Det som för oss sjelfva är så allt, så viktigt, huru försvinner det icke atomlikt emot allt det andra, det återstående, det stora hela! Det enda din syster kan bjuda dig på, är en anspråkslös, föga väl skizzerad taffla ur hjertats verld. Clinton skall icke skratta åt den. Dock ber jag dig, att du icke heller gråter åt hjertats villfarelse, men fröjdas åt villfarelsens upptäckt och sanningens seger.

När Anna blifvit din, så får väl äfven Anna del af paketets innehåll. Anna anar redan så mycket af Celias hemligheter, Anna är god, Anna blir Clintons maka. Så mycket större skäl för Anna att få veta allt. Jag föreställer mig med glädje den tid, då J, båda lyckliga, egnen ett minne åt Celia.

Paketet får du icke öppna förr, än då jag ej mera kan skrifva dig till. Tusende välsignelser nedsändas då öfver dig, min gode broder, från din lyckliga syster
Celia.“

Hindret var häfvet. Stum och sorgsen öppnade Clinton paketet. Der innanför fanns ännu ett omslag med öfverskrift:

CELIAS MINNESBLOMMOR TILL SIN BROR.

(Det var en hop blad af olika storlek, men så sirligt och väl ihoplagda, att paketet icke på det ena stället syntes tjockt och klumpigt, och på det andra tunnt och spensligt, utan öfverallt lika. En fin qvinnohand hade verkställt detta. Pappren voro ordnade efter tiden.)

Den 17 Aug. 1848, på resan till Åbo.

Man har ofta sagt mig, att det skall vara ledsamt på gästgifvargårdar, helst för ett ungt fruntimmer, som är ensamt och således saknar „förkläde.“ Om det sista bekymrar jag mig icke det ringaste; det kan ha sina behag att se resande, af hvilka den ena går, den andra kommer, med nyfikna, tillochmed litet oblyga blickar mönstra en okänd qvinnoperson, som icke det ringaste tar sig deraf, utan i allsköns lugn studerar i dagboken. Men det ledsamma är det, att medan jag väntade på middagen, foro de andra resande af med hästarna, och nu måste jag, till lön för det jag redan väntat så länge på middagen, dertill ännu vänta på häst. Hvad kan jag väl nu företaga mig, som vore lämpligare, än att pluttra på detta qvartark, som jag fann här i lådan. Jag vet icke, om jag skall stjäla det, eller om jag skall täckas väcka fråga om betalning. Det sednare lär ändå vara bättre, ty många bäckar små göra en stor å, och om alla resande företoge sig att af en gästgifvare stjäla ett qvartarks värde, så kunde hans kassa slutligen må ganska illa deraf. Dessutom går det an att betala pappret litet högre än „inköpspriset;“ sådant betyder icke mycket för mig, som är rik.

En idé faller mig in! Tänk om jag skulle låta detta blad utgöra början till ett album. Album, hvilket nobelt

och högtidligt ord! Jag minns i pensionen, huru Therese V. rätt ofta med en särdeles viktig min talade om sitt album. Det var en viss fåfänga i denna min, och hela albumsiden föreföll mig osmaklig. Men väntandet på gästgivargårdar måtte säkert ha makt att förändra smak och tycke.

Nu tänker jag som så: om man förroskull, och „utan att göra affär deraf,“ företar sig att föra album, hvad kan det just ligga för ondt deri? Kan det icke roa en på gamla dar? Och kan man icke derigenom vänjas att stiga ner i sin själs innersta och opartiskt forska, huru god eller elak man den eller den gången var. Man vänjer sig att skärskåda bevekelsegrunderna (högtidliga ord!) till sina handlingar, och den rätta arten af sina känslor. Huru ofta, då världen kan tänka oss ha varit mycket ädla, kan det icke vara någonting svart och sjelfviskt, som gjort oss så goda och ädla. Och åter tvertom — — Ja, man kan derigenom komma till en grad af sjelfkänedom. Nog är det sannt, att Clinton säger, det qvinnan bör vara blott känsla, men jag tror han har orätt, fast han är min bror.

Ja, jag skall börja föra ett album. Men detta album skall fördenskull icke bli en dagbok. Om den ena dagen förflyter lik den andra, hvad skall man då uppteckna alla bagateller? Är det icke nog att anteckna sådant, som man tycker ha en viss verklig vigt? Mitt album skall således ta sig friheten hoppa öfver en hel mängd dagar. — Måtte jag blott ha smak och omdöme att skilja agnarna ifrån hvetet, att icke uppteckna snömos och förbise sådant, som har inflytande på min ställning i lifvet, min själ och mina känslor.

Hvad hästen dröjer! Hvad skall jag nu hitta på att skrifva. Jo, en af de resande, som såg mig der i yttre rummet, mönstrade mig icke, utan det var liksom han skulle sett mig förut. Han såg på mig så lugnt och obesväradt. För denna ovanliga, fasta blick slog jag ned ögonen. Då tog han sig friheten att till mig adressera några ord. Det var väl om vädret, men det var ändå liksom han skulle menat någonting annat. Till vexten var han något kort och litet satt, således icke en romanhjelte. Hans ansigte var i hög grad markeradt och hans blick på en gång ärlig och skarp. Vacker var han icke. När han gick bort, vågade han säga „mera en annan gång, mamsell Wärn.“ Den stygga dagboken hade förrådt mig. Jag skulle blifvit litet ond öfver denna lindriga näsvishet, men dels smålog han, så likgiltig för min vrede, dels aflägsnade han sig genast.

Nu är hästen, Gudskelof, för trappan, just som pappret blef slut.

d. 19.

Jag är då guvernant! När jag först gjorde mitt inträde i de stora rummen och i familjen, sökte jag samla all min styrka, för att icke bete mig pjåkigt eller våpigt. Jag vet icke huru jag häri lyckades, men säkert är att hofrättsråddinnan var i hög grad artig emot mig och tycktes vilja hjälpa mig på trafven; hon tryckte min hand för andra gången och sade: „jag vill hoppas att vi bli mycket nöjda med hvarandra.“ Jag svarade då någonting sådant, som att blott

förmågan vore lika god som viljan, så ginge allt bra. Hon tycktes ganska belåten med mitt triviala svar.

Snart presenterade hofrättsrådinnan för mig mina blivande disciplar, som äro tvenne flickor om nio, samt en gosse om tolf à tretton år. Det är lyckligtvis blott franska och tyska, jag skall lära denne sednare; måtte jag slå mig ut helst med detta!

Jag har mycken respekt för sådana gossar, som också läsa latin och grekiska. De ha fallenhet att vara en smula för mycket grundliga. Arten röjes hos den unga.

Jag tycker om mina disciplars utseende. Flickorna, som äro tvillingar, likna hvarandra mycket; de äro rödblommiga, friska, ja nästan vackra. Mätte rosorna på deras kinder icke blekna för guvernantens skull! Mätte jag kunna locka dem mera genom förtroende och godhet, än genom slutenhet och stränghet!

Gossen är blek och ser sjuklig ut; han skall ha skrof-ler. Sådana barn sägas ha tidigt utvecklade själsförmögenheter. Det slog verkligen in med Axel. — — Eljest är min elev af det manliga könet något blyg, såsom tolf års gossar så ofta äro det för fullvuxna unga flickor. Dock ligger under denna blyghet en viss skälmskhet; det var liksom han tyckt: „skall jag komma att läsa för en så der ung“! Kanske hade han vid begreppet guvernant förbundit en viss mogenhet och stadga, en viss fyllighet och yttre värdighet (fransmännens embonpoint), med ett ord en något framskriden ålder.

Oaktadt hans blyghet, hände dock att Axel vid middags-

bordet, när mitt bröd blef slut, kom springande med brödkorgen, och tycktes så gerna vilja servera mig. Jag vet icke, om jag fann mig smickrad af denna uppmärksamhet, men sannt är att jag rodnade. Jag har en olycklig egenhet att rodna vid det allra minsta.

d. 24.

De första dagarna voro förhållandena här för mig så nya, att jag icke hade tid med mina känslor. Men i går afton, när jag var ensam, föll jag i bitter gråt. Ensam, ensam i världen, och blott en fattig guvernant!

Men nu tänker jag icke så mer. Jag hade i natt så vackra drömmar . . . icke att jag mera minnes dem klart, endast dunkelt, så dunkelt. Men det vet jag, att jag troligen genom dem nu känner mig tröstad, ja lycklig.

Början till en af dessa drömmar minnes jag dock så-tillvida, att jag såg både min far och min mor. De voro, såsom de äro, döda . . . men, märkvärdigt, de voro äfven lefvande. De framträdde på en gång i tvenne olika uppenbarelser. Den lefvande gestalten af min moder pekade på mig och vädjade med blicken till min far. Bådas blickar blefvo då förklarade; de tycktes vara nöjda med sin Celia. Sedan sågo de åter på mig, visade den ena på den andras döda gestalt och åter på den andras lefvande, och smålogo andeligt. Jag hade fallit på knä. Jag förstod hvad de menade: att de båda vaka öfver mig; ehuru döda, äro de dock lefvande. Det vidare i drömmen öfvergick i ett behagligt,

rosenfärgadt töcken. Jag vaknade och bad Gud om förlåtelse för det jag tyckt mig vara ensam i världen. En guvernants lott ljusnade för mig.

Det är dock någonting högt och afundsvärdt att få handleda unga, helt späda sinnen, att få uppå dem öfverflytta en del af sitt eget jag! Afundsvärdt äfven i det fall, att vi då komma att bemöda oss om en större fullkomning, än vi eljest vore hugade att eftertrakta. Fullkomningen kommer dock icke af människan sjelf, men af — — bönen!

Huru skifta icke känslorna i människans bröst! Jag är till och med beredd att tro, att det icke var mina drömmar, som inom mig framkallade en sinnesstämning, sådan jag har den nu. Solen kommer efter molnen och regnet. Hvad ett svagt människoförstånd anser för varaktigt, är blott flyktande, icke ett afslutadt helt, utan en utveckling. Skulle jag icke i går gråtit så mycket, säkert hade jag då ej känt mig så lycklig nu, så utsägligen nöjd med min lott. Kommen hit, J lyckliga jordens döttrar, viljen byta lott med den stackars guvernanten, och svaret nej blir lönen för er möda!

Men Gud är ödets styresman och en annan gång . . . kanske hjertat går i andra vågor. Hvad vet jag!

(Detta bref hade jag icke mod, jag täcktes ej afskicka det, ty Clinton skulle säkert tyckt det vara altför vekt. Jag lade det derföre i mitt album och afskickade ett annat, hvori hufvudsaken var densamma, men brefskrifverskan mindre barnslig.)

d. 5 Sept.

„Snälle Clinton!

Hvad det är roligt, att det åtminstone finnes en meniska, som håller af Celia, som är glad öfver underrättelser från Celia. Jag tycker icke att jag är ensam i världen, sålänge Clinton finnes der och håller af mig. Skulle jag icke ha någon bror, o, hur rysligt skulle icke allt vara! Då vore jag ensam.

Vet du, Clinton, lifvet här behagar mig icke rätt. Hofrättsrådinnan är visst mycket artig, men denna artighet är så kylig; jag ville hellre att hon vore mindre artig, men mera öppen och rättfram emot mig. Jag önskade att hon bemötte mig såsom en mor bemöter sitt barn. Men kanske begär jag för mycket; jag har aldrig förr varit i beroende ställning och förstår kanske icke huru det plägar vara.

Hennes syster, fröken Dorothée, är väl sina tio år äldre än Hofrättsrådinnan (som blott är trettio år); det oaktadt vore orätt att säga det den „gamla flickan“ hos henne skymtar fram. Dertill är hon altför afmätt och stel — — en följd dels deraf, att systrarna äro af högadelig blod, dels emedan hon i sina dar varit guvernant. Ty du vet, att det ganska väl går an att vara af hög börd, fast man är fattig. När det rika och snåla hofrättsrådet dog, upphörde fröken Dorothées trälldomstillstånd, „ithy“ att hofrättsrådinnan då med nöje upptog systren till sällskap och hjälp i sitt hus. Gamla fröken uppfyller äfven sin plats ganska väl, samt utträttar i allmänhet mycket mer än hennes syster, som mest tänker

på sina klädniugar och sina nöjen. (Männe min bror nu tycker att jag är elak?)

Fröken Dorothée Rosenstängel tyckes ha mycket goda principer, men jag är alltid så generad i hennes sällskap. Det ser ut som om hon, som sjelf varit guvernant, skulle vilja utforska hvad jag går och gäller för „så i lära som lefverne“. Jag tar mig aldrig så illa ut, som då hon är närvarande; En gång kom hon för att åhöra vår lektion i geografi. Jag frågade de små, hvad näs var. De kunde icke svara. Jag måste naturligtvis förklara saken för dem, men se, det kunde jag icke; ty jag blef i en hast så förlägen och förvirrad, jag rodnade, och det värsta af allt var att jag började gråta. Men då var ändå gamla fröken god emot mig; hon klappade mig på hufvudet och bad mig på franska, att ingalunda vara förlägen för henne, utan modig som en björn. Hon kallade mig då också „ma petite.“ Det tyckte jag om och kom mig lyckligtvis åter före, men nog lär hon ändå anse mig för ett pjåk, och hvad hon tycker, tycker äfven hofrättsrådinna.

(Du ser att jag, för att hushålla med papper, med hvilket jag alltid är mycket noga, lemnat bort den sirliga och fashionabla marginalen, och skrifver mina rader ända ut både till venster och höger. Utom i olika stycken, såsom nu.)

Bland dem, som besöka familjen, vill jag nämna en assessor, som icke är mer än trettiofem år och heter Abelin. Icke är han just så särdeles hygglig, som man i Åbo tycks tro; jemt och ständigt talar han om sin trägna tjenstgöring och annat dermed sammanhängande. Dock ser han

hygglig ut, och det säges att han har alvarliga tankar på min principale, och att hon för sin del icke hade emot att ånyo inträda i det heliga äkta ståndet.

Men mina disciplar får jag icke glömma. Tvillingssystrarna små heta icke, såsom pullorna i Prisidentens döttrar, Nina och Mina, utan de heta Lina och Bina. Mamsell Rönqvist berättar, hurusom pullorna genom sin lust för fysiska experimenter förorsakade stora skador i huset, sönderslogo glas-saker och diverse; i att åstadkomma skador hedra sig äfven Lina och Bina, eller de så kallade „små flickorna“, men deras tilltag härröra mindre af fallenhet för fysiken, än af deras behag vid gymnastiska idrotter. Så flickor de äro, och fast de mycket hålla af hvarannr, händer ändå icke sällan att de ordentligen slåss. Lina blef en gång af Bina skuffad mot stora salsspeglern, hvaraf följden blef att speglern råkade i svängningar, öfvergaf sin höjd och föll på golvet. Glaset gick sönder i så många och i så små bitar, att en tjensteflicka knappt skulle funnit en trekantig lapp, stor nog för hennes anspråkslösa behof. Uppståndelsen häröfver blef allmän — den stora speglern var af ett glas. De små flickorna, hvilka under denna förfärliga katastrof hunnit glömma sin osämja, urskuldade sig behändigt nog dermed, att de fasthållande banden voro så svaga och „ruttna“. Att barnen icke blefvo ostraffade, behöfver jag ej omtala.

Utom att mina små flickor äro mycket ostyriga, ha de äfven litet svårt att fatta. Vet du, Clinton, jag skrattar, när jag skrifver detta, ty jag erinrar mig att, såsom jag nu, så lära alla guvernanter alltid ha något ondt att säga om

sina disciplar. Och nu först märker jag, att jag blifvit en riktig guvernant.

Oaktadt Lina och Bina äro ostyriga och ha svårt för att fatta, håller jag dock mycket af dem, ty de äro i det hela godhertade och snälla, och deras bruna ögon bedja så vackert om förlåtelse. Jag har gerna tålmod med dem.

Med deras tre år äldre bror Axel är förhållandet nästan omvänt. Han är stilla och eftertänksam, men har ett ypperligt hufvud. Han tyckes vilja deltaga blott i sådana lekar der det gäller att utmärka sig, vare sig genom styrka, vighet, snabbhet eller skarpsinnighet. Och verkligen är han i alla dessa fall mer än hyad man vid första påseendet kunde ana, ty han är blek och smärt, samt har icke det der ytliga lifvet i sitt ansigte, som man så mycket prisar hos barn. Sin lexa — du minns väl att han läser franska och tyska för mig — kan han alltid bra, ehuru samma lexa är väl fem gånger längre, än en annan jemnårig gosse skulle våga sig på; men emellanåt händer att han blir distrahit, och det till den grad, att jag nästan fattar medlidande med honom. Hvad manne det blifva af ett så beskaffadt barn? Du bör veta att han äfven har en underlig talang på fiol; jag säger underlig, ty aldrig har jag förr hört sådana toner. Jag vet ej, om jag skall säga att det är fult eller vackert. Det säkra är att mitt öra fångslas deraf, och jag betraktar stundom den lilla gossen med en hemsk och underlig känsla. Det är icke utan, att jag sjelf blir ganska distraite, när jag skall förhöra honom. Eljest anses han i familjen för ett geni. „Derefore är han litet underlig ibland“ — menade Hof-

rättsrådinnan — att han är ett geni; så äro alla genier.“ hofrättsrådinnan har i allmänhet ofantligt mycket emot sjenier (så skrifver du väl ordet), men tycks likväl vara särdeles smickrad af att hennes son är ett sådant.

Nu kommer det viktigaste. Såväl derföre, som emedan pappret ändå tycks hinna till, börjar jag åter begagna den vigtiga, städade och hyggliga marginalen.

Af det förra i brevet finner du kanske, att din syster nog har lust för att informera, och att hon icke mera anser en guvernants ställning så beklagansvärd. Men förundrar det dig att Cecilia stundom har rätt ledsamt? Ingen vän eller ens kamrat har jag än hunnit förskaffa mig; på de lediga stunderna äro barnen mig för bansliga, de gamla båda åter altför gamla och, isynnerhet hofrättsrådinnan, altför litet hjertliga. Ännu en gång säger jag: lifvet här behagar mig icke rätt. Men jag har en proposition. Kom du, Clinton, på ett par veckor hit, hit till Åbo. Kanske kan du på något sätt göra att lifvet då (och äfven framdeles) blir trefligare för din syster, som tillochmed smickrar dig, för att få dig hit. Kom, o Clinton; hvad gör du då alltid der i Helsingfors och i den horribla anatomisalen! För din systers skull, kom — lifvet här i Åbo blir, jemte resan, icke dyrare, än lifvet på samma tid i H:fors. Det går ju an att du här lefver hyggligt och hushållsaktigt, hvilket jag icke tror du just alltid gör i H:fors. Ja, ja. Det låter egoistiskt, att jag ber dig komma för min skull, men . . . gör det nu ändå. Här har du dessutom tillfälle att närmare studera andan och tonen i Finlands gamla hufvudstad; jag hoppas den förefal-

ler dig intressant för sin brokighets skull och för dess stora olikhet med Helsingforstenen, hvilken jag ändå icke vill särdeles prisa.

Ja, kom min vän och streta icke emot! Skrifvet i natten af Celia.

d. 15.

Hvad den Clinton var god, som kom. I går afton kom han. Jag kände hans steg, och glädjen bragte mig att darra. När han sedan trädde in och omfamnade mig, så kunde jag först ej annat än gråta. Äfven Clinton gret.

När vi sedan började tala, var det icke om sådant, som mest låg oss på hjertat, utan om bara lappri. Ack hvad vi voro barnsliga då, men det var så roligt.

Man var grannlaga nog att en lång stund lemna oss allena. Slutligen kom thébudet. Hvad Clintons min då blef förändrad! Icke tafatt eller blyg, utan så ungefär, som jag föreställer mig en tapper generals min bli, då han skall emot fienden. Det var icke utan, att jag blef litet rädd för min herr brors krigiska min. Men Clinton smålog åter och sade: var du helt lugn, Ina.

Clinton har sagt att han tycker Ina vara ett mera heroiskt namn än Celia, som han påstår är nog smäktande. Derföre använde han väl nu mitt andra namn, för att förgäta min rädsla.

När vi inkommo i salongen, presenterade jag min bror för min principale. Vid pass tio fremmande sutto kring thébordet, deribland tre yngre herrar. Dem tycker jag hofrätts-

rådinnan kunnat i sin tur presentera för Clinton, men när hon det icke gjorde, såg jag tydligen på Clinton, att han ansåg sig litet sårad. Clinton har i all sin dar varit en folkets man och burit agg eller fördom emot allt förnämt, emot allt, som kännes af „la haute volée.“ Af förnämt folk pretenderar han en särdeles uppmärksamhet och artighet, som dock måste vara skiljd ifrån tillochmed det ringaste sken af nedlåtenhet. Högfärden och bålheten (på hvilkas möjlighet och verkliga tillvaro han är klok nog att tro) är i Clintons ögon lika förhatlig, antingen den af dumheten hålles öppen för dagen, eller af klokheten insvepes i nedlåtenhetens slöja. Jag borde icke vara elak, men nog tror jag att Clinton denna gång ansåg det förra vara fallet. Alltnog, jag vill försöka påminna mig en del af det samtal, som uppstod emellan hofrättsrådinnan och min bror.

— Har herr Wörn förut varit i Åbo?

— Nej, gudskelof. Dock har jag hört sägas, att en sådan stad finnes till.

— Ni är icke mycket artig emot vår stad, och ändå har Åbo rätt många vackra nöjen att bjuda på.

— Artighet har aldrig varit min sak, och hvad nöjen angår, bryr jag mig icke så mycket om dem.

— Nå, men hvarföre då alls komma till det arma Åbo, när man har sådana antipathier? — invände gamla fröken.

— Jag kom hit egentligen för min systers skull, för att se, huru det ville ha sig för henne här.

Oh, mon Dieu, hvad jag blef slagen af dessa den obarmhertige Clintons ord! Jag både bleknade och rodnade. Äf-

ven de öfriga i sällskapet blefvo så häpna öfver en sådan uppriktighet, djerfhet eller oförsynthet, att de icke visste, hvad för tillfället var att göra eller säga. Slutligen sade assessor Abelin (männe af själsnärvaro, klokhet eller dess motsats?):

— En syster har jag aldrig haft, men dock förstår jag, att om jag ägde en sådan, skulle jag förfara alldeles som magister Wärn.

— Assessorn skulle kanske vilja tvinga människorna att vara lika ömma emot er syster, som ni vore det sjelf — inföll fröken Dorothee, icke utan en portion salt i tonen.

— Ja, så menar jag — svarade assessorn.

Clinton har en särdeles förmåga att skifta färg efter omständigheterna. Det menar jag ej, att min bror, hvad man kallar, vänder kappan efter vinden, utan det, att han förstår betjena sig af små omständigheter och vända dem sig till fördel, alldeles såsom en klok general vet att profitera af en än så liten fiendens oförsigtighet och på den grunda sin seger. Clinton sade nu småleende:

— Detta lär dock vara för mycket begärdt; lika ömma kunna de andra ej vara. Men litet, helt litet.

Dessa Clintons ord voro sagda så i allmänhet, att ingen lämpligtvis kunde bli stött öfver dem, om man äfven anade, att de syftade på hans syster. Hofrättsrådinnan fick en mycket blid uppsyn och nämnde några ord om sin län-gesedan afiidne broder, den hon påstod sig hållit af mera än af sig sjelf. Sedan sade hon till mig, med mera lif i sitt ansigte och en hjertligare ton, än nånsin förut:

— Drick, ma chère, théet, innan det kallnar, och var för all del ej så alfvarsam. Våra soiréer skola vara glada och icke seriösa. Befaller magistern en kopp till?

Snart var konversationen åter i full gång, och, så bror han är till mig, måste jag ändå medgifva, att Clinton var själen deri. Det var liksom fjärlen i hast vågat sig fram ur sitt hårda skal. Han ställde så till, att frågan om Åbo upptogs åter, och se denna gång var Clinton icke en sådan tvärvigg som i början. Han nedlät sig ända till reservation för sina förra yttranden om staden, och medgaf skrattande, att det ibland här i världen roar honom att spela en smula radikal.

Hvad jag hade fruktat i anledning af Clintons första impertinenta svar, det att man skulle anse honom för en verldsföraktande tölp, en cynisk filosof, inträffade således icke. Tvertom, belåtenheten med honom, att icke säga högaktningen, steg alltmer; ja, hans personlighet tycktes skänka glans äfven åt hans syster. Till den stackars Celia, som alla de föregående aftnarna sutit tyst och i det närmaste oantastad vid sin söm, började nu en och annan af sällskapet att adressera några ord. Bland dem vill jag speciellt nämna assessor Abelin, som aldrig förr bevärdigat mig med en sådan ära.

En rolig sak måste jag ännu uppteckna, icke så mycket för att orden smickrade mig, som fastmera för det de sades just vid detta tillfälle. Jag är smickrad på Clintons vägnar, ty hans är väl förtjensten af att hans syster blef litet bemärkt, som visst icke skett, om Clintons person

saknats i sällskapet. En af de yngre herrarne sade till sin sidokamrat halfhögt: „vid Gud, hon är ganska täck, den der, och melankolin klär henne bra.“

Nej, nog var jag ändå bra barnslig, som uppskref sådant. Jag skall akta mig framdeles. Ty kanske, — nå ja!

d. 28.

Hvad tiden löper hastigt, då Clinton är i staden. Åtminstone hvarannan afton är han här. Han har blifvit förvandlad till den finaste hofman, som bjuder till att vara alla i smaken. Med gamla fröken spelar han schack, med hofrättsrådinnan bräde. Och han är så treflig, när han spelar; han lefver icke endast i spelet, utan har äfven tankar för annat. När han vinner, ser han blygsam ut, förlorar han, så är han glad.

Häri genom hafva hans aktier stigit, och hans systers i proportion. I thorsdags proponerade gamla fröken att få kalla mig du. Dagen derpå gjorde hofrättsrådinnan detsamma. Nu känner jag mig naturligtvis mera hemmastadd.

d. 12 Oct.

I går afton var vackert månsken. Jag visste att Clinton den aftonen icke skulle komma till oss. Derföre roade det mig att gå ut och spatsera.

Jag valde en af dessa småtäckta anläggningar på Nikolai torg, dem man på malice kallar „kalfhagar“, och dem man är barnsligt fåfång nog att icke skänka något särdeles förtroen-

de. Pruderie har aldrig varit min sak, och jag vågade mig in i en af dem, så ensam jag var.

Höstens nedfallande blad fångslade med sitt lätta prassel mitt öra, medan mitt öga hvilade på den majestätiska domkyrkan, som talade om dunkla, förgångna tider.

Det var så tyst som om midnatt, oakadt klockan icke var mera än half åtta. Ingen isvoschtschik skramlade med sin droschka, eller hojtade med sin — hesa stämma.

Då hörde jag hasigt tvenne personer samtala. Den ena sade:

— Nej, vet du bror, nog är det fåfängt att söka fjella den fisken. Hon har redan nappat på en annan krok.

— Hofrättsrådinnan Segerskjöld; det är omöjligt.

— Du känner då icke medicinæ-kandidaten Wörn, bror till den der . . .

Mera ville jag icke höra. Oberäknadt hade jag redan hört för mycket. Jag skyndade bort och undrade, huru lätt man här i staden hittar på det ena eller andra ryktet. Emellertid beslöt jag att icke lemna Clinton alldeles oantastad.

När han i dag kom hit, började jag med en invit på långt håll, men lät småningom cirkeln blifva allt trängre och trängre. När Clinton fann, för hvem jag brydde honom, sade han:

— Du är min syster Celia, och kan så mycket misstaga dig. Säg, var det verkligen ditt alfvar?

Jag rodnade, emedan jag fann att jag sagt en dumhet. Jag ville dock icke ännu ge saken förlorad, utan försvarade mig — så der lamt.

— Vet du, Celia, hvilken annan qvinna hellre än hof-rättsrådinnan! Ty jag har sökt utforska henne och funnit, att en sådan karakter som hennes vore i stånd till allt.

Clinton föll i ett djupt begrundande, hvarpå han hastigt sade:

— För att du icke framdeles måtte råka i sådana illusioner, vill jag resa bort. Och det sist i öfvermorgon. Hvad jag sade om din principale kan du emellertid anse som mitt enskilda tycke. Jag är icke hitsatt att stifta ofrid. Hufvud-ändamålet med min Åbo-vistelse är vunnet. Celia kommer nu att ha det bättre.

Jag sökte öfvertala honom att bli qvar, att icke låta mina dumma ord vara en anledning till bortresa. Det half icke. Clinton var obeveklig. Dock sade han än en gång:

— Emellertid Celia, har jag vunnit mitt mål. Du skall ha det bättre. Tro mig det, Celia.

Det var icke utan att Clintons ögon voro fuktiga då, fast han är en karl.

d. 15 Okt.

Clinton för enligt sitt löfte. Hvad skall jag tänka? Vill han undvika till och med skenet af att vara lycksökare? Eller ville han för mig, för sig, bemantla den möjliga, uppkommande . . ? Nej det är omöjligt, såvida jag måste tro på hans egen förklaring, hans egna ord.

Men han höll sitt ord, hans beräkning slog ej fel, den raske Clinton! Nu är jag såsom barn i huset. Nu hålla alla af mig. Gamla fröken klappar mig då och då och kal-

lar mig „mein erster Traum“. Hofrättsrådinnan klappar mig äfven och säger på engelska (lycka att jag känner något af detta språk) „jou handsome girl“. Jag är icke riktigt säker på, om det der e skall vara i slutet af adjektivet eller icke, men saken är densamma.

Ja, ja, ja, jag var felet till att Clinton for bort. Så mycket ondt ett enda ogrannlaga ord kan verka!

d. 1. Nov.

Nu är jag här åter med mina disciplar. Lina och Bina blifva allt mera läraktiga; det fröjdar en guvernants själ! Redan visste de på chartan utpeka, hvar hafvet är och hvar landet. Till och med visste de säga, hvar den största ö i Europa ligger . . . England! Skulle någon tro, att jag, min usla stackare, kunde åstadkomma så lysande resultat.

En osed, som mina små flickor ha, hoppas jag nu hafva vant dem ifrån, men det är icke utan att jag har likasom litet samvetsqual. Då de äro i samma lexa, och jag förhör dem på en gång, så händer naturligtvis lätt, att den ena den ena gången vet mera, den andra system den andra gången. Råkar den tillfrågade då icke kunna svara, så hviskar system och det tillochmed icke „caché“, utan så högt, att jag ganska väl hör det. Det ser ut som skedde detta icke egentligen för att hjälpa system på trafven, utan mera för att utmärka sig sjelf. Detta är redan mycket illa, men icke nog dermed. Svarar den tillfrågade då icke efter den hviskandes ingifvelse, så blir denna förargad och säger helt högt: „å nej, icke är det så, utan så här är det.“ o. s. v.

Den förra blir då åter stött, och sålunda har ganska ofta uppstått ett rätt lifligt gnabb midtför min näsa. I dag gick det så långt, att Lina slog Bina, allt under sjelfva lektionen och i deras värda lärarinns närvaro. Då kunde jag icke underlåta att ge Lina en ganska alfvarsam luggis. Som jag har oinskränkt frihet att välja emellan de straff, hvilka af min principale äro bestämda eller tillåtna, dömde jag dessutom Lina till det högsta möjliga straffet, som jag förr icke använt, fyra timmars arrest i den toma vindskammaren, Bina åter, för att hon hviskade, till en timmas stående i skamvrån. Der står den stackarn nu och erbjuder för ögat en bedröflig syn. Ibland ser hon på mig med en min: „månne inte timmen redan snart är förliden“? Jag skulle så gerna förlösa henne ifrån den ledsamma ställningen; jag riktigt längtar att kyssa henne, men jag måste kufva mig. Jag är guvernant! Lilla Lina måtte väl icke heller ha det för väl i sin toma vindskammare, helst den kära middagen kommer att för henne uppskjutas ett par timmar. Det svåraste af straffet är för dem dock, att måsta sakna hvarandras sällskap, ty de äro så oskiljaktliga, att det är lust och glädje deråt. Jag har aldrig sett syskon, hvilka med en sådan passion hänga efter hvarann, som mina små flickor. Deraf kommer äfven, att de stundom för variations skull måste gnabbas.

Axel befattar sig icke stort med sina systrar, och då han det gör, är det bara för att med dem spela något litet oskyldigt puts. Oaktadt sådana puts alltid gå på små flickornas bekostnad, oaktadt de redan på förhand veta, att

Axel skall göra dem „någonting illa“, så äro de dock högst förtjusta af sin brors rara sällskap. De komma springande till mig, klappa i de små händerna och säga, „kom och se, mabonne, hvad det nu igen skall bli af, ty nu är Axel i salen“.

d. 17 Nov.

Klubberna ha begynt och hofrättsrådinnan har varit god nog att subskribera äfven för mig. Jag har alltid varit road af dans, och denna smak har jag ännu icke förlorat. Visst är det sannt, att jag just icke har något att dansa åt, men just derföre gör jag det så gerna. Jag minns ett uttryck af Heine (måtte det icke vara af den torra Göthe, som är just en skriftställare för tyskar), att de vackraste vårvisor kan man skriva om vintern vid kaminen.

Emellertid är det säkert, att jag på klubberna har ganska god tur. Att man gör en sådan affär af mig, är visst en medelbar följd af att Clinton förökade mitt anseende i hemmet. Hemmet?! — — Men nu påkomma mig åter grillen, dem jag, så ofta de komma, beslutit att qväfva!

Äfven de unga flickorna göra större affär af mig, än jag kanske förtjenar. Deras exempel följa många af de äldre flickorna och fruarna. Axel sade häromdagen: „tror mabonne jag inte vet, hvarföre mabonne i hast fått så många vänner. Jo, för att de tycka att mabonne är . . . jag säger icke hvad . . . de tycka att de bli bättre och få mera anseende, när de visa sig intima med en sådan som mabonne“. Den pojken gör allt, för att skämma bort mig.

Tvenne vänner tror jag mig dock ha fått, och de åtminstone hålla sig icke till mig af annan anledning, än deltagande och ömhet, eller sympathi, ty båda äro de . . . guvernanter.

Är det för att jag nu sjelf är guvernant, som jag anser dessa båda guvernanter för så goda och i alla afseenden så ädla människor? Aldrig har jag hållit af något fruntimmer så, med undantag likväl af barndomsvännen Anna vid Mallasvesi. Nu minnes jag så väl, huru jag med den förträffliga flickan disputerade om guvernanter. Det var den der sedan så förfärliga aftonen på Mallasvesi, då vi genom en så undransvärd försynens vård blefvo frälsta ifrån vågen. Och jag hade orätt då, alldeles orätt. Huru obetänkt och fördomsfullt är det icke att skära en hel klass människor öfver en kam! Det ser jag nu. Ty icke är det, för att jag nu sjelf är guvernant, som jag så håller af mina båda guvernanter. Jag har bemödat mig att opartiskt pröfva dem, och jag har funnit att de förtjena att älskas såsom människor.

Det är en fördöm, att unga flickor icke kunna sympatisera med fruar. Rosina är enka och hela trettio två år gammal, således nära dubbelt äldre än jag; ändå tycker jag det är så naturligt och passligt att kalla henne du. Likväl är jag äfven till „erfarenhet“ emot henne ett „barn“. Rosinas lif har varit underkastadt stormar och vågor, frestelser och strider; hon har gått segrande ur dem alla.

För det Emma Wodin är syster till den Edvard, med hvilken jag säkert blifvit förenad, om lyckan smålett emot

mig, och min far ännu lefvat, skulle jag väl haft skäl att kallt stöta henne ifrån mig; men i stället kände jag mig dragen till henne genom ett osynligt band, och hoppet lät mig icke komma på skam. Emma är den känsligaste meniska i världen, och om hon, som redan fyllt sina tjugåtta år, än aldrig varit kär, så anser jag sådant än mera bevisa djupet af hennes själ och renheten af hennes känslor.

Hvad det var underligt, då vi kommo att tala om Edvard! Emma försvarade honom icke, utan ogillade helt och hållet hans beteende emot mig. Och när jag försäkrade, att jag, alltsedan den stund jag blef öfvergifven, icke älskat honom det ringaste och knappt egnat honom en enda tanke, tryckte Emma min hand och försäkrade, att hon alltid ogillat sin bror i detta fall, men att hon nu gjorde det mångfaldt mera, sedan hon lärt känna mig personligen. Är det en falsk stolthet hos mig, men säkert är, att jag vid sådana ord af systrens mun njöt en stor upprättelse och någonting svart, liknande en mättad hämnd. Jag vill bedja till Gud, att han hädanefter bevarar Celia för känslor af detta slag.

Huru kan en syster så dömma om sin bror? Jag tror att om Clinton på samma sätt förbrutit sig emot en flicka, som Edvard emot mig, så hade jag varit färdig att, om ock med skengrunder och sofismer, bli en advokat för min brors sak.

Emma frågade mig, huru jag skulle bete mig, om Edvard ångerfull skulle återvända till mig och med ny kärlek söka utplåna fläcken i den förra. Då svarade jag henne hvad jag tänker, äfven nu på min kammare; jag skulle af

hjärtat gerna gifva honom min förlåtelse, jag ginge till och med in på att bli honom en vän, men älska honom, ånyo binda mig vid honom, det kunde jag ej. Ett sådant svalg af kyla, en sådan kärlekens omöjlighet har blifvit befastadt i detta bröst. Hellre hvilken annan än honom.

Då tryckte Emma ånyo min hand och sade: „godt Celia, jag skall rätta mig derefter. Min mening var väl den, att ånyo komma min bror att minnas sina löften, men såsom det nu är, ser jag att det icke går an att vidröra det ämnet. Låt mig likväl vara dig en vän!“

Så talade Emma, och mer än hennes ord, öfvertygade mig troheten i hennes blick och ömheten i hennes handtryckning, att hon menar det väl med Celia.

d. 5 Dec.

Lifvet har gått sin hvardagliga gång, och på flera dagar har jag ingenting haft att förtro åt mitt papper. Och det stackars hvita pappret ser mig så längtande ut; något måste jag väl skriva.

Jag tycker just, hvad åtlöje det skulle väcka, om mina små, föga intressanta konturteckningar ur en guvernants händelsefattiga, obetydliga lif någon gång komme i händerna på en opartisk kritikus! Jag tror sjelfva min bror, jag tror sjelfva Clinton skulle småle godt, men satiriskt. Och säkert skulle han säga, att jag efter allt utseende utlemnat det viktigaste och sysslat med idel bagateller, såsom flickor alltid göra. Derföre skall han icke heller få se mitt album; han skall icke få veta ens, att jag för ett sådant.

Men jag börjar bli sömnig, och sannerligen jag heller för denna gång har mera att skriva.

Adjö, mitt album!

d. 10 Dec.

Altför besynnerligt, att en stor del af hvad jag upptecknat skall röra min elev af maskulina slaget. Om någon finge kasta en blick i dessa papper, så skulle han väl tro, att trettonåringen Axel gjort något intryck på sjuttonåringen Celia. Men då skulle kanske Celia försvara sig och säga: „det är icke så underligt att fästa sig vid den originelaste och pikantaste i hela sin omgifning.“ Och samma försvar har jag äfven nu tillhands, för att förneka första meningen i detta stycke. Det är icke altför besynnerligt.

I dag hände vid lektionen någonting, som gjorde mig ganska distraite och kom mig att rodna ända upp till öronen för denne knappt halfvuxna gosse. Det var i fransysk explikation. Jag frågade huru ciel har i pluriel. Axel svarade intet, utan tycktes fundera.

— Nog vet väl Axel, huru ciel har i pluriel — sade jag efter en temlig paus.

— Jag vet det ganska väl, och skulle genast bordt svara, men jag blef förvirrad, när jag tänkte på det ordets likhet med

Här tystnade han, såg ner, men kastade efter några ögonblick sina stora alfvarsamma ögon på mig och sade:

— Någonting faller mig in. Lofvar mabonne att, på förhand gå in på hvad jag vill?

— Hvad tänker Axel på? Midt under timmen, som eljest icke är lång, faller Axel in med sådana parenteser.

— Lofvar mabonne, att på förhand gå in på hvad jag vill?

— För att snart komma ifrån detta ämne, som icke hör till saken, så kan jag då lofva. Men det får icke vara någonting näsvist eller obehörligt. Jag skall kunna gå in derpå, utan att . . .

— Alltid har mabonne sådana elaka ord att ge mig; helt andra ger mabonne åt systrarna. Kan mabonne verkligen tro, att jag vore i stånd att be mabonne på förhand gå in på någonting, som icke bra går an!

— Nå, jag går då in derpå, men förbehåller mig rättigheten att pröfva sedan . . .

— Bra, jag kan tillåta mabonne det . . . Hör mig då nu! Jag blef frågad om pluriel af ciel; då glömdé jag att svara, ty jag mindes ett annat ord, som liknar det mycket. Hvad det är för ett ord, menar . . ., det är Celia; jag vet ett tredje ord, som liknar dem begge, det är det latinska coelum. Det är besynnerligt att namnet Celia skall både i fransyskan och latinets så mycket likna det ord, som betyder himmel.

— Och hvart vill Axel komma med detta prat?

— Jag tycker att ditt namn, Celia, så väl passar för dig. Och ditt namn är som en himmel.

— Men passar det att Axel kallar mig du?

— Om det passar, vet jag icke. Men jag vill hädanefter kalla dig Celia. Huru låter mabonne emot Celia! Hvarföre skall jag måsta titulera Celia på samma sätt, som man

brukar titulera gamla, fula och elaka guvernanter, som äro ingenting emot Celia.

— Är det nu detta, som Axel begär af mig?

— Ja, Celia, nog är det så.

— Och huru kan Axel tro, att jag kan uppfylla en sådan bön? Hvad skulle mamma säga, och alla de andra?

— Tror Celia, att jag skulle vilja säga Celia i sällskap med andra . . . nej, med Celia ensam. Just när jag är ensam med dig, är det roligt att kalla dig så.

— Men just då vi äro på tu man hand, är det allra mest orätt af mig att låta Axel kalla mig du, eller Celia.

— Är det orättast då? kanske är det så. Men, Celia, jag ber dig så vackert, tillåt det. Celia skakar på sitt hufvud, Celias hufvud. . . . Men jag säger någonting. Om Celia vill det eller icke, jag kallar ändå dig för Celia. Åtminstone näns väl Celia inte slå mig därför. Också vågar Celia icke heller slå mig, som är lika stark som du. Tänk om jag då skulle slå tillbaka, så skulle jag sedan dö af sorg! Och så skulle Celia få gråta på min graf. Celia, var god emot mig, som för din skull visst skulle vara färdig att springa i elden. Någon gång i verlden, Celia . . .

Chrestomathin hade han lagt åt sidan, och jag kom ej ihåg lexan mer. Jag gick in uppå hvad jag icke får eller vill återtaga, men säkert måste ångra.

Jag skulle likväl icke vilja tro, att min nyaste dukamrat har något välde öfver sin lärarinna. Det måtte väl aldrig vara så! Men mycket intresserad af den lilla varelsen är jag, det är sannt.

d. 20 Dec.

I dag fick jag den underrättelsen, att min principale icke plägar tillbringa jularna i staden, utan på landet. Hon äger, hvad jag icke förut vetat, en rätt stor landsgård, belägen, jag vill minnas, i Somero socken, ungefär sju mil ifrån Åbo. „Societeten i denna och nästgränsande socknar är icke att förkasta — sade hofrättsrådinnan — och jag hoppas du, min snälla Celia, icke skall finna dig obelåten med en liten sejour på landsbygden.“ Jag svarade naturligtvis ja, och är rätt belåten med att komma på landet, ehuru det är vinter och stadsbullret nu icke är så i öronen skärande, som den tiden kärrorna och vagnarna låta höra sina disharmoniska ljud.

Det förvånar mig emellertid att min principale, som är eller tyckes vara så road af stadslifvet och „den finare societeten,“ har mod att slita sig derifrån just den tid, stadslifvet söker visa sig från sin mest lysande sida och verkeligen innebär så mycket lockande. Jag är färdig att kalla det vackert, att ifrån staden och fåfängan fly till landet och oskulden just då, när våra sinnen som mest böra vara öppna för heligheten och friden. Julklockorna på landet har jag alltid tyckt äga en högtidligare klang, än julklockorna i staden. Måne det är derföre att de, som på landsbygden samlas till Herrans hus, oaktadt de äro till antalet färre, göra det mera omedelbart, och mindre ledda af flärden? Allmogen följer sin barnatro, de bildade eller förbildade äro så sällan barnsligt rena.

„O, det är visst, att i qväll, i qväll, I qväll vill ett barn

jag vara, 'Så glad och säll I gladaste syskonskara,' står det i Topelii Ljungblommer.

Gerna lemnar jag staden emot landet, när julen stundar.

d. 26 Dec.

Ja, vi hafva firat julen på landet. Jag kan säga att jag de båda juldagarne mera tänkt på Gud, än långa tider förut. Mina känslor ägde af bitterhet icke det ringaste nu, men af tacksamhet ägde de mycket. Men hvarföre förhäfva mig! Måtte jag för hvarje jul blifva alltmer ett barn; måtte tron allt heligare flöda in i mitt hjerta!

d. 27 Dec.

Det är nästan med våld, som man i dag rycker mig till en dans. Genom en enda dans kunna alla goda rörelser utplånas, och Celia blir intet annat än en verldsmenniska.

Hvarföre skola människorna just inviga julen till sådana nöjen? Är det för att förjaga de goda föresatser, de så nyss möjligen fattat? Under ändå, att den ädla landsbygdens folk häruti skola vara så lika stadens barn. Och derpå kom jag icke att tänka förut! Sannt säger Geijer: „Vi menniskan sågo på fremmande kust På samma sätt lefva och dö.“

Är det orätt af mig att beqväma mig till denna dans? Eller vore det fördomsfullt och pjåkigt att bli borta derifrån? Knappt tror jag det sednare. Men jag må fara.

Hofrättsrådinnan, menar det vara skada, att min gråa sidenklädning (som hon utöfver alla mina pretentioner gaf mig

till Julklapp, utom mycket annat) icke kan vara färdig ännu. Godt, jag klär mig då i den svarta tibetsklädningen, såsom ett tecken att det är nästan emot min vilja, jag jultiden dansar.

d. 28 Dec. kl. 3.

På en landsbal går det häftigare till, än jag kunnat ana, Nästan utan afbrott följer dans på dans, och efter supén dansades ännu nästan lika många danser, som på en assemblée i staden. Före kl. half till sex hade ingen ens tänkt på att bege sig af. Hvad åter förplägningen och särskildt drickandet beträffar, så ser det verkliga ut, som om „landsherrarne“ tidtals vore underkastade en långvarig fasta i den vägen . . . så tappert dricka de. Efter råd och lägenhet blir då den ena mera rörd än den andra.

Nu minnes jag en dialog emellan Clinton och en utländning, en John Bull af det finare slaget. Det var i Helsingfors. Engelsmannen, som nyligen kommit från en resa i Österbotten, tog sig om hufvudet och beklagade sig, att man knappt i något land blir tvungen att dricka så mycket som i Finland, så framt man någotsånär vill följa med. Åtminstone, tillade han, å landsbygden. — Nå, det bevisar ju gästfrihet hos värdarne, menade Clinton. — — Ganska sannt, svarade engländaren, men gästerna borde dock icke missbruka denna gästfrihet. Sådant borde anmärkas i tidningar, eller kanske hellre, på ett fint och satiriskt sätt, i romaner. — Åh, inföll Clinton torrt, våra tidningar befatta sig icke med dylikt sådant bruka vi ej. — — Ja så,

här finnas således icke några egna romaner, men — fortfarande skämtsamme engelsmannen, i det han såg på mig — skulle det icke gå an, att det täcka könet gäfvade små föreställningar; sparlakans-lexor göra ofta god verkan. — — Vål möjligt, svarade Clinton, men de hålla så mycket af oss. Våra fruntimmer förlåta oss.

En bal är i stånd att förvandla natten till dag. Jag känner mig icke endast icke det minsta sömning, utan till och med vaknar hos mig en lust att fortsätta med upptecknandet af hvad den händelserika natten för mig ägde ljuft och ledt. Ja, jag vill försöka.

Värden, häradshöfdingen Lings, var utmärkt artig och förekommande emot mig, och sörjde nog för att jag fick dansa. Tidt och ofta presenterade han för mig den eller den kavaljeren. De fleste voro rätt hyggliga och skötte konversationen ganska bra, så att jag om dem har ingenting att anmärka. Derföre vill jag icke tala om dem vidare.

Men om tvenne af kavaljererna måste jag tala, oakadt de minnen, de väcka, sannerligen äro ganska obehagliga.

Den ena var Assessor Abelin. Äfven han hade anländt till orten . . . troligen för min principales skull. Så trodde jag, och . . . jag vill tro det ännu.

Som jag aldrig låter binda mig för mer än den första blifvande dansen, hände sig att Abelin, som tycktes veta deraf, med lätthet eröfrade mig för två danser. (Jag vet icke just, huru jag annorlunda skall uttrycka den sista meningen.) I den första dansen var han såsom vanligt, men i den andra var han till en början tyst och slutet. Jag tillät

mig att fråga orsaken dertill. Då svarade han . . . jag minns icke, huru orden föllo . . . nog af, han talade sådant, som . . . Hvad skall jag dölja sanningen för mig sjelf? Han erbjöd mig sin hand för lifvet. Han friade Huru jag rodnade då, och stundom bleknade! Jag svarade, hvad minns jag hvad det var, men ifrån mitt uppriktiga hjerta var det. Aldrig, aldrig skulle jag gifta mig med en sådan som Abelin! Att bli anständigt försörjd (hvilken sträng han äfven var ogrannlaga nog att anslå) genom en man, den jag icke kan älska, är för mig en vedervärdighet och en leda. Åtminstone är Celia i det fallet bättre, än många andra flickor. Ja, ja. . . . Hvad vet jag, hvad jag svarade i min obehagliga förvirring. Kanske börjades det med tacksamhet för hans ädla anbud, men det slutade så, att assessorn vid dansens slut tycktes förstå, att han fått afslag.

Efter dansen kom Axel till mig med de framhvisade orden: „söta Celia, dansa icke mer med assessorn, utan om han kommer, så säg att du är uppbjuden. Här finnes en, som, det såg jag, visst icke var nöjd med att han dansade med Celia den andra dansen. Och den der, som jag icke vill säga hvem det är, kan derföre bli stygg emot Celia.

Så sade Axel och jag hann knappt öfvertänka meningen med ett sådant yttrande, ty åter spelade musiken, och jag blef upptagen af Axel. Han talade med mig lifligt under dansen, men icke mer i den berörda riktningen.

Nu har jag litet närmare tänkt öfver, och jag tycker mig

ha märkt något, som jag icke vågar skrifva. Ty pappret är i vissa fall såsom en förtrogen, på hvilken man icke får inplanta misstankar, som kunna vara lösa.

Men nu vill jag öfvergå till den andra kavaljeren. Ida Elin, med hvilken jag på några dagar hunnit bli ganska bekant, berättade mig på förhand en hop saker om en ung man, som för det närvarande uppehöll sig i socknen i embetsförrättningar. Enligt hennes beskrifning skulle det vara en den märkvärdigaste menniska i verlden, snillrik i hög grad, mångsidig ända till förvåning, talangfull. Hans karakter var (enligt Ida) en sammansättning af motsägelser: stolt, ädel och hurtig, men stundom försigtig ända till feghet. Han var på en gång den egenkäraste och den ömsin- taste menniska i verlden. Vid ett tillfälle hade han kastat sig i ögonskenlig lifsfara för ett barns skull; dervid hade han sagt till dem, som sökte afråda honom ifrån vågstycket: „jag vet, att det är nog mycket vågadt, men stor blir äfven min belöning, om jag lyckas, när modren med glädjestrå- lande ögon tackar sitt barns räddare.“ Och han lyckades. En annan gång åter (han var då omgifven af bara fruntim- mer) hände sig, att en gammal fattig gumma föll i ån. Han skulle då blott behöft att hjälpa till att skjuta jullen i vattnet, och utan all lifsfara skulle han räddat den gamla. Men se, då rörde ha'n sig icke det minsta; han smålog blott och sade skämtande: „gamla menniskor blifva så kära i lifvet, att det kan vara så godt att lära dem dö vid första lyckliga tillfälle. Eller ha'n I, mitt herrskap, någonsin hört att nå- gon menniska, som öfverstigit sina sextio år, tagit lifvet af

sig“? Så der skämtade han, medan gumman kämpade med det våta elementet. Och den stackars gumman fann der äfven sin graf. Vi — menade Ida — betraktade honom då med afsky, blandad med beundran öfver hans nyligen visade själfupoffring.

Hans bana vid universitetet hade äfven varit högst besynnerlig. Student vid femton års ålder, undangjorde han på ett och ett halft år tre examina, så att han innan sitt fyllda sjuttonde år blef auskultant vid Åbo Hofrätt. Der ledsnade han snart vid kamratskapet, såsom han sade, och for åter till Helsingfors. Eter två års tid blef han filosofie magister, samt icke lång tid derefter lärare vid trivialskolan. Åter ledsnade han, skiljde sig ifrån sin post, gjorde sedan på halftannat års tid ingenting annat än spelade (de första nio måderna) och rumlade (de nio sednare). Antingen han nu hade fått afsmak för ett så äfventyrligt lif eller ej, nog af, han sammankallade några sina kamrater, dem han förtrodde, att han icke ansåg sig vuxen någonting sådant, som att vara spelare eller rumlare ex professo. Då han emellertid hade skingrat hälften af sitt arf, tog han dem till råds angående hvad han egentligen nu skulle slå sig på. En af dem hade då uppmanat honom att bli landtmätare! Rådet behagade mannen; han studerade på sin examen någon liten tid, och blef landtmätare.

Ida menade, att då han redan varit landtmätare i två och ett halft års tid, så var att hoppas, det han icke mera skulle slå om. En gång hade han sagt; „det är mera enligt med min själ, att samtala med träd, mossor och stenar, än

med inskränkta, fördomsbetagna kamrater, eller oklarsynta snusförnuftiga förmän.“

Ännu en sak erinrar jag mig, hvarom Ida var nog obeskedlig att sqvallra. När det några dagar förut hade varit fråga om mig, hade han sagt liksom för sig sjelf. „kanske blir hon ett blad i mitt hjertas bok . . . ja, det anar mig, att hon skall spela en roll i min lefnadsdram.“

Så mycket har jag skrivit om honom, men hvad blef det af!

Bäst jag efter första dansen med assessorn satt bredvid Ida, framträdde der en ung man, som jag ännu icke sett under qvällen. Han stannar midt framför mig och säger:

— Detta är det enda fruntimmer i societeten, som jag egenteligen icke har äran känna. Således är det Celia Ina Wärn. Ah, men mitt minne vaknar: „en annan gång mera, mamsell Wärn.“ Så har jag då slutligen funnit dig, Armida. Enda älskade, nu lemnar jag dig icke mer.

Ja, han hade rätt; hans minne var troget. Det var min bekantskap ifrån Vista gästgifveri.

Öfverraskad af ett så ovanligt tilltal, som knappt tillät ett svar, kunde jag icke heller säga någonting. Han fortfor:

— Du ser förvirrad ut, lilla menniska. Men mamsell Wärn må veta, att det är om er jag sagt: „det anar mig, att hon skall bli ett blad i mitt hjertas bok.“ Ida är god presenterar mig för detta förtjusande väsende.

Ida, med hvilken han ändå verkligen var du, blef lika altererad som jag, och hon kunde blott framstamma: Josef!

— Så är mitt förnamn, men tillnamnet?

— Josef, hvad felas dig, hvad tänker du på? — sade Ida hviskande.

— Mitt tillnamn skall du säga. Bättre sent än aldrig; bättre förr än sednare. Fatta mod, Ida.

— Nå ja, Celia. Detta är filosofie magistern, ingenjör Josef v. Degen. Är det nu nog, obeskedlige?

— Du, Ida har fullgjort allan rättfärdighet. Icke så din kamrat med de svarta lockarna, herrliga ögonen, röda friska kinderna, och läpparna sen! Ty vidare fram vill jag icke för villa mig. Endast derhän, att ni måste tala!

— Jag vet sannerligen icke hvad jag skall säga, då jag måste tala på befallning — svarade jag, halft förlägen, halft ond.

— Hvad ni nu sade, var verkligen det allrabästa. Mer behöfdes ej för denna gång, Nu fick jag höra äfven er röst, och dess klang är bra. Rösten är viktigare än man i allmänhet förmodar. „Mera en annan gång, mamsell Wärn.“

Han gick bort, och efter en litet obehaglig paus sade jag till Ida: — han är verkligen besynnerlig.

— Ja, kära Celia, det kommer sig deraf, att han af denna aftons goda tyckes hafva kommit litet utur sitt vanliga. Eljest är han icke så öfverdrifven.

— Du tycks vara särdeles intagen af honom.

— Skulle jag icke vara det! Skulle du veta, huru god han var emot oss: mätte upp min fars mark utan någon ersättning, och gaf dessutom min far så goda råd i inrättningen af jordbruket, att pappa säger, det vi derigenom, i stället för att vi nu äro fattiga, kunna bli välmående. Och för

att kunna uppkasta sådana råd, sparade han ingen möda, icke heller tid. Jag kan icke vara ond på honom, om han ock för det närvarande är litet „se så der.“

Ingeniör v. Degen dansade väl icke, men vid slutet af den dans, jag dansat med Axel, infann han sig åter och sade helt obesväradt:

— Jag tror att denna lilla gosse äfven ämnar ha en roll i den dram, der vi båda bli hufvudpersonerna.

Axel, som ärnat gå bort, hejdade sig vid dessa ord, och . . . antingen han nu förstod meningen i dem, eller blott anade densamma . . . nog af, han vände sig om och sade helt sturskt:

— Hufvudperson eller icke, men visst skall min roll bli bättre än morbrors.

— Det fröjdar mig, att du är ett så qvickt barn — sade v. Degen och klappade Axel på axeln. Den stackars Axel blef härigenom liksom afväpnad och drog sig misslyut undan.

— Det tycks förvåna er, att Axel kallar mig morbror; saken är den, att jag är köttslig kusin med hans fru mor, men den nådiga frun tycks icke stort låtsa om en fattig stackare som jag. Hon anser mig säkert för en vidlyftig person och . . . kanske har hon rätt häri.

Häriifrån öfvergick han åter till andra ämnen, och var stundom intressant, stundom näsvis. Jag visste icke, hvad ton jag skulle antaga med honom, och jag var i högsta grad förlägen, ty småningom vändes allas blickar på oss. Slutligen bjöd han upp mig till kotiljongen, som nu skulle bör-

jas, och jag kunde icke säga nej. Då aflägsnade han sig och råkade möta sin kusin, min principale.

Det var då att se, huru denna, långt ifrån att visa sig fjär, inlät sig med honom i ett ganska lifligt samtal. Efter dettas slut kom hon till mig och sade sakta:

— Jag såg att min kusin talade med Celia, men jag såg äfven, att Celia icke stort var agréerad af hans samtal.

Hon sökte derefter i ett långt andragande urskulda ett tillstånd, som det, hvori v. Degen tycktes befinna sig.

Min principale är i allmänhet fåordig och icke särdeles vältalig. Så bra som nu, minns jag henne aldrig hafva talat, och likväl gällde det en, som sade sig af henne vara öfversedd. Jag förstod ej detta och förstår det knappt ännu.

Axel hade stått på ett litet afstånd och kanske uppfångat ett och annat uttryck. Jag hade stigit upp och skiljt mig ifrån Ida. Då kom Axel och sade med en bedröfvad min: — hvad sade mamma åt Celia? Bad hon dig, att icke vara oartig emot hennes kusin? Säg, snälla Celia!

Jag blef litet förlägen för den lilla påhängsna pojken, i och med detsamma jag började ana att hofrättsrådnans tal var ett indirekt försvar för gynnaren v. Degen. Jag svarade Axel just ingenting, och han fortfor:

— Celia skrattar åt mig, för att jag är liten. Men om jag icke är hälften så gammal, som mamma eller morbror, så menar jag ändå med Celia dubbelt mera väl än de. Hör mig Celia! Tro icke mamma, för mamma har visst någon mening under allt detta. Och tro icke heller magister De-

gen, för han är aldrig någon bra människa. Celia, Celia, älska icke honom, tag honom icke till din man!

— Tokiga gosse, huru tänker du sådant?

— Nog ser jag, att Celia nu är ond på honom, nu då han är drucken. Men sedan en gång, när han är bra igen, så ångrar sig Celia, och blir alldeles för mycket god emot honom.

I detsamma spelte man upp till kotiljong, och den rara f. d. hofrättsauskultanten, numera fil. magistern och vice landtmätaren Josef v. Degen kom att placera mig.

Emellertid var det märkvärdigt att se, hvilken förändring nu i hast tycktes ha försiggått med denna människa. Nu var han stilla, nästan blyg, och talade i allmänna ämnen, såsom folk bruka mest. Dessa allmänna ämnen behandlade han dock icke på allmänt vis, utan bifogade tidt och ofta en satir eller allusion.

Så långt och i början var allting bra, men vid en tur, i hvilken jag hade mycken tur att bli upptagen, skiftade han både färg och ton och yttrade sig ungefär så: „de tro sig göra en dam på det högsta förbunden genom de der upptagningarne, men åtminstone är det en plåga för mig.“ Straxt derefter kom åter en kavaljer, för att taga upp mig. Då afböjde v. Degen detta, sägande: „ursäkta, herre, min dam har blifvit för mycket fatiguerad, för att denna gång kunna göra herrn den äran.“ Då inföll jag . . . var det väl eller illa gjordt? . . . jag inföll: „ånej, herr magister, jag är icke trött.“ När jag återkom till min kavaljer, hade han förändrats högst oförmånligt; det var liksom hade alla furier fått insteg i

hans bröst. Han andades våldsamt och tungt, hans ögon liknade dem af en tiger. Intet sade han, tills en dam kom för att taga upp honom, då han med sakta, men djup ton talade: — bort, jag vill tala med denna donna. Stött och förlägen aflägsnade sig damen. Nu skulle det således hört till saken, att han talat, men . . . han teg. Det var liksom han velat tillintetgöra mig med sin tystnad. Hvad jag då längtade efter, att någon dam (det var en sådan tur nu) kommit och tagit upp Celia. Men de obarmhertiga kommo icke, de rädda dufvorna vågade icke störa tigern, som lurade på sitt rof. Slutligen, hvad gjorde han? Medan vi sutto bredvid hvarandra tysta, tillät han sig en näsvishet, som föranlät mig att uppstiga från min plats och draga mig till ett annat rum. Derifrån kunde jag ändå se, huru han på sin plats satt qvar helt lugn. Och när någon nu kom och tog upp honom, hade han ingenting deremot; han tycktes skämta med damerna, hvilket förargade mig.

Eter dansen sökte han upp mig och sade: — ni sårade mig; jag er än värre, ni mig än värre, ehuru rättvist. Är det icke en bild af, att våra öden bli flätade i hvarandra? Jag har sagt, att Celia skall spela en roll i min lefnadsdram; nu säger jag: jag skall ha en roll i dramen af Celias lif. . . . För denna gång nog!

Han tog några steg och märkte en gammal herre, som gick der ensam och melankolisk. Med denne inlät sig v. Degen, alldeles såsom han skulle glömt att jag fanns till i världen, i ett samtal, som blef allt lifligare, ju längre det led. De talade ganska högt, så att jag väl kunde höra, hvad de

sade. Frågan var först om, huru orätt det är af landtmätare att skifta mark så, att landtmannen måste ställa sina gårdsgårdar i spetsiga vinklar. Derifrån öfvergingo de till fråga om, huru bonden, äfven utan landtmätarens tillhjälp, slöser med gårdselämnena, huru han ofta hugger ned en granbuske, af hvilken han icke kan få mera än en stör, o. s. v. Det förargade mig, att han skulle tala så klokt och så lugnt.

Bäst jag stod der så, sprang Axel till mig och hviskade: — Celia, söta gulle, engla Celia, du glömmet ju hvad jag sade. Huru du drömmet, ibland ser du på golvet, och sedan åter på honom!

Nu kom på mig en rörelse, såsom om mitt hjerta velat brista. Men sedan kläckte det i bröstet på mig så ljuft. Jag kände inom mig ett innerligt begär att kyssa denna lilla trettonåriga gosse. Han föreföll mig såsom en engel, såsom mit lifs goda genius.

Vid supén satt Axel bredvid mig i den ena inre vinkeln af det stora hästskobordet. v. Degen satt snedt emot; han tycktes vara ett af de lifvande elementerna i sällskapet. Han drack mycket, nästan ursinnigt, men han tycktes bli allt mera städd, alltmera intresserande. Så ofta jag såg på honom (såsom alla gjorde), såg Axel på mig och drack mig till. Engång sade Axel med underlig ton: Celia. Då skulle jag åter velat kyssa honom, men jag täcktes icke.

v. Degen var den enda, som förfogade sig bort straxt efter supén. Med nöje hörde jag, att han skall resa bo ifrån socknen.

Sedan dansade jag så många danser, som de andra. Men jag gjorde det utan egentligt nöje.

Jag ser, att jag nu skrivit det längsta stycket i mitt album. Halftannat ark! Och klockan? Himmel . . . hon är två!

d. 2 Jan. 1849.

I går var det nyårsdag och man önskade godt nytt år. Det var den första nyårsdag, som äfven jag sjelf önskade mig ett godt nytt år! Godt nytt år, Celia!

Jag tycker icke om, att de gamla goda nyårsvisiterna börja bli aflagda. Finns det några visiter i verlden, hvilka förtjena att göras, så är det visst nyårsvisiterna, vid hvilka till och med några utan hjertlighet frampladdrade ord helgas af den enkla och sköna inre tanke, af hvilken de äro ovärdiga representanter. Men är hjertligheten med, då hafva nyårsvisiterna ett än högre värde. Det kan visst vara bra att, då man vill slippa nyårsvisiterna, sammanskjuta någonting till förmån för fromma inrättningar, nödlidande m. m., men det ginge ju an att göra visiterna, och ändå hjälpa nödlidande m. m.

Dessa tankar äro dock icke mina egna, utan v. Degens. Och jag upptecknade dem, liksom de varit mina egna!

Magister v. Degen hade icke rest bort, utan han var på gårdagens dans. Anade han, att jag, om jag vetat att han skulle infinna sig der, alldeles icke skulle kommit dit. Utspredde han ett sådant rykte endast för att föra mig bakom ljuset? Blott mig? kan han äga en sådan gissningsförmåga och skarpsinnighet?

Jag måste medge, att han i natt visade sig från en fördelaktig sida. Två danser dansade han med mig, den andra och kotiljongen. Och när någon nu tog upp mig, visade han sig glad och sade engång, liksom han alls icke erinrat sig den förra balen: — det fagnar mig, att äfven andra menniskor dela smak med mig. — Ett sådant smicker misshagade mig ej.

Vid supén kom jag oförmärkt att bli indragen i ett samtal med fyra à fem personer. Då märkte jag, huru han, full af finhet, understödde mina anspråkslösa yttranden, huru han behändigt förde mig till det rätta igen, då jag på fruntimmers vis ville flyga öfver till ämnen, som egentligen icke hörde till saken. Ja, han förklarade så väl meningen af hvad jag sagt, att jag rodnade öfver att hafva sagt någonting så vackert, att jag kommit fram med så sköna idéer. Allt detta gjorde han med en sådan låtsad likgiltighet eller opartiskhet, att jag tror ingen annan märkte det än . . . jag.

Ja visst tyckes han vara en ovanlig menniska. Men kan han älska mig? Ville han godtgöra, hvad han förra gången brutit? Jag tror det sednare, men jag vill icke tro det förra.

Axel hade icke dansat med mig under hela aftonen. När vi tagit afsked och voro i tamburen, hviskade han till mig: stackars Celia, huru går det med dig, Celia?

Men jag känner det så väl: sådan som denna, är icke kärlekens början.

Augustdagen.

I går åter en dans, och så roligt som der, har jag icke haft. Min själ blef likasom förd på vågor, som voro af en ljuf, drömlik natur.

Men när jag skulle sätta mig i släden, följde mig v. Degen ut . . . han hade äfven hjälpt kappan på mig . . . med den största varsamhet och delikatess hjälpte han mig nu äfven i släden . . . fällen stoppade han så sorgfälligt in vid fötterna. Han var van äfven vid sådant. Sedan tog han min hand, hviskade: — är Celia ännu rädd för mig? Jag svarade: — har jag då varit rädd för er? . . . Då sade han åter: — kalla mig Josef, det låter bättre! . . . Men jag svarade: — nej, herr v. Degen, det gör jag icke . . . Då sade han intet, men när släden for af, stod han der bakpå ett litet stycke väg, och sedan kände jag någonting . . . likt en kyss, som brände igenom dukarna och bahytten. Jag vände mitt hufvud om, och såg honom ila bort åt karaktärsbyggningen.

Det var en lycka att min släde var den sista, och att jag med mig hade blott kusken, att han kunde blott finska och att han var enfaldig som ett spån.

Knudtagen.

Detta är sista dagen i julhelgen. Julhelgen, huru har jag firat den? Jag har låtit rycka mig bort af händelsernas ström!

I dag har min principale en tillställning, visserligen ej tilltagen i så stor skala, som de stadigboende sockneboernas,

men likväl stor nog. Det kan vara femtio personer bjudna

Jag har dragit mig ifrån salongen, för att en gång i mitt album kunna omtala saker, som äro rätt färska och som passerat rätt nyligen.

Abelin var nog artig att dansa med mig nu, såsom förut. Men det plågar mig, att nödgas dansa med en man, åt hvilken jag gjort ondt.

Axel dansade med mig denna gång. Bland annat som han sade, minnes jag:

— Lofva mig någonting, Celia!

— Ja, ja, goda Axel.

— Lofva mig, om jag dör förrän du, lofva m då, du himmelska Celia, att gråta på min graf!

— Ja, ja, ja, lilla Axel; om så går, så skall jag visst gråta. Tror Axel annat! . . . Men kan Axel lofva mig någonting i stället?

— Åja, det kan jag visst lofva. Hvarför icke det? Jag lofvar: den dag Celia blir gift med honom der, skall jag gråta så, som om Celias lycka vore i grafven. — — —

Glacen är serverad och musiken spelar upp.

En timme sednare.

När jag kom in, såg jag v. Degen i samtal med min principale, och efter vanligheten tycktes samtalet vara mycket animeradt. Jag tyckte icke om, att hennes blickar på honom i hast blifvit så varma. Hon kunde, tycker jag, skänka de varmaste blickarne åt assessorn.

— När Josef (det namnet låter verkligen bättre) såg

mig, kom han snart till mig, och åter voro vi ett par i kottjongen. Och vi talade mycket ibland, och ibland voro vi mycket tysta. Just då dansen slutades, gjorde han mig en fråga, som kom min blod att sjuda varmt och min barm att svalla högt. Jag minns icke, hvilken frågan var, men jag kunde ej svara derpå. Då tryckte han sakta min hand och hviskade. Men fast han hviskade, tyckte jag att denna röst, med dess obeskrifliga färgton, bordt höras öfver hela världen. Han hviskade: — ni älskar mig, tack, tack!

Såsom ett flor föll öfver min själ; allt försvann såsom ett töcken för mina ögon. När jag vaknade, voro många omkring mig och bestänkte mina tinningar med vatten. Jag hade legat sanslös i Josefs armar, men jag kom mig åter.

Godt, att man lossat upp den trånga klädningen och snörlifvets tyranniska band. Nu får bröstet svalla desto friare; men äfven nu arbetar det våldsamt. Är kärleken sådan?

Här sitter jag ensam, ensam, med den frånvarande till sällskap! Och jag skrifver detta i en ousäglig glädje och smärta.

ANDRA BOKEN.

Åbo d. 16 Jan.

Hvad mitt rum förefaller mig ovanligt. Så var det icke förr. Märkvärdigt ändå, att allt förändrat färg, i det yttre, sedan min själ förändrat färg, i det inre!

Menniskorna fira marknad som bäst. Hvar och en tror sig ha något viktigt att uträtta. Så har äfven jag förr trott mig ha vid marknader. Nu tycker jag min närvaro derute är mindre nödig.

„Här sitter jag ensam, ensam med den frånvarande till sällskap.“

Huru mycket ljuft hade jag icke att uppteckna, så mycket, att . . . jag alls icke hunne uppteckna så mycket. Någonting måste jag väl ändå uppteckna. Det blir naturligtvis om Josef.

Josef är den sol, omkring hvilken Celias stjärna vänder sig. Jag är ett blad i hans lefnads bok.

Huru sade Josef Felixdagen?

— Förlåt mig, Celia, gårdagens ord. De voro sagda i ögonblickets ingivelse, utan beräkning.

Jag minnes dem icke mera — svarade jag, men kände, huru högt jag rodnade öfver denna osanning.

— Förlåt mig — återtog Josef — ty jag älskar er.

— Jag svarade intet; han såg på mig; det påkom mig ett begär att närma mig honom. Våra själar möttes på en gång som våra läppar.

Förlåt mig, min Gud, att jag icke kan beskrifva den salighet, du skänkte mig i den första kyssten!

Celia är stum och fattig.

d. 22.

Josef är i staden. Hvilken glädje! Han har förordnande att skifta mark i närheten af staden. Ofta, ofta skall han vara hos Celia.

Vi äro nu hvad man kallar förlofvade, visserligen icke éelat, men icke heller i hemlighet.

Huru kunde det äfven förblifva en hemlighet? När någon bryr mig för Josef, så kan jag ju icke dölja den glädje, jag deröfver känner. Jag rodnar. Det är ändå så roligt.

Men det bästa af allt är ändå, att äfven Josef rodnar. Han kan rodna! Det trodde jag icke om honom förrän i går, när min principale brydde honom.

Josef har en stor sjelfbeherrskning, men äfven för honom kunna stunder finnas, då känslan tar ut sin rätt. Deråt är jag så innerligen glad. Jag finner, att han ändå icke är ett altför högt väsende för min kärlek. Jag finner, att han är en menniska, som är tillgänglig för menskliga känslor.

Ja, efter det Josef rodnade, är jag icke mera alls rädd för honom. Jag vågar skämta med honom, jag vågar tala med honom så barnsligt, som jag icke skulle våga med någon annan. Och hvad det då fröjdar mig, när han säger, att jag är alldeles barnslig. Ty jag vet att Josef anser barnsinnet vara det högsta.

Men ännu ljufvare är, då han, smittad af mitt exempel,

sjelf blir barnslig. Han hittar då på så många små oskyldiga upptåg, att jag anser det vara omöjligt att med honom nånsin ha ledsamt.

Jag vågade i går afton en anmärkning, som lutade ditåt. Då sade han leende:

— Det kan vara så godt att min Celia tycker så, ty vet Celia, tiden räcker nog till, att ha ledsamt med sin man. Det är väl så utsedt, att vi skola bli man och hustru.

Åter rodnade jag, ty jag hade aldrig förrän nu kommit att tänka på det han sist sade. Jag hade blott instinktmesigt anat sådant. Det var liksom Josef skulle kunnat läsa i min själ, ty han sade:

Ja ja, Celia lilla; äfven om dylikt måste man tala och komma öfverens. En åtrå bor i mannens bröst att få sin älskade till maka. En motsvarande åtrå förefinnes säkert hos den älskande qvinnan.

— Tro mig min Josef; aldrig har än din Celia

Härvid rodnade jag så häftigt, att alla pulsar brände. Jag kunde icke fullborda min mening. Josef befriade mig ur den plågsamma tystnaden:

— Du har rätt, du rena qvinna. Vår kärleks första timmar böra icke vanhelgas med jordiska tankar på jordisk utkomst, giftermål och mera sådant. Vi vilja helt och hållet lefva i det närvarande, och lemna det kommande åt Gud och ett vänligt öde.

När han sagt dessa ord, gick Josef bort. Jag vet icke hvarföre dessa ord, så sköna de än voro, ingåfvo mig en viss sorg.

Men jag vill trösta mig. Jag har hört att kärleken icke kan vara utan små sorger, barnsliga farhågor. Och om jag icke är glad i morgon, så skall jag väl bli det, när Josef kommer. Hans närvaro är mera tröstande än alla förnuftsgrunder.

Om Clinton skulle se mig sådan jag nu är, månne han skulle nännas skratta åt mig?

d 29 Febr.

Huru länge du, min kära dagbok, fått sakna din väninna. Men hvad har jag haft att skriva?

Ja, när Josef varit i staden, har jag varit mer än lycklig. Jag har kunnat lefva blott i min lycka. Och när han varit frånvarande, så har jag visst saknat honom och känt en viss sorg, men så många minnen, så många förhoppningar hafva gjort denna sorg ändå så ljuf, att jag för allt i verlden ej velat mista den.

Jag har alltid varit lycklig. Dock hände i dag, när Josef satt vid min sida, att jag började gråta. Var det öfvermåttet af sällhet, som vållade dessa tårar, eller hvad var det?

Josef vårdade sig icke om, att fråga efter dessa tårars orsak. Han blott kysste bort dem. Sedan vecklade han upp min upphäktade hårfläta och började leka med mitt utslagna hår. Jag blef nöjd deraf.

Jag har läst att kärlek är det närmaste steget till vansinne. Jag har tviflande skrattat deråt, men troende skrattar jag icke mera.

Blott det ville jag veta, hvarför icke menniskan på höjden af sin lycka blir vansinnig.

Jag frågade Josef derom; han svarade, att sådana fall gifvits, men de hafva inträffat genom kontrasten emellan gränslös olycka och den högsta lycka. Och äfven då äro de högst sällsynta. Vidare sade han icke, utan vände talet på annat.

Emellertid vill jag tacka dig, Gud, som icke låtit Celia bli vansinnig. Det är din nåd, jag skall tacka.

Innan jag älskade, trodde jag att man i kärleken till en jordisk varelse glömmet bort sin Gud. Jag tror så icke mera. När själen blifvit fördubblad, huru skulle man då glömma att bedja och tacka Den, som skapat själarne?

Visst är det dock sannt, att ofta under mina böner insmyger sig Josefs bild. Jag söker då förjaga denna bild och läser böner så många gånger, att Josef icke mer har öfvermakten. Och sedan, när jag är väl tillfreds med mitt samvete, somnar jag in så lugnt och drömmer de ljufvaste drömmar om Josef.

d. 10 Mars.

Hvad jag befarat rörande Axel, tycks verkligen på allvar vilja slå in.

Alltsedan Josef och jag kommo uti detta ömma förhållande (fy så pjåkiga ord!), har Axel icke varit, sig lik. Nu är han så blek, så blek, som han än aldrig varit, fast han visst ej nånsin haft frisk färg. Hans matlust har äfven förgått ansenligen; förut åt han med den hos alla skrofulösa barn nästan omåttliga aptit. Nu äter han icke så mycket som flickorna ens.

Sina lexor kan han ofta utmärkt väl, men stundom alls icke. Äfven de gångor, han tyckes kunna, händer ändå att han råkar i en några minuters själsfrånvaro, då han stirrar framför sig förvirradt, ja nästan vildt och hemskt.

Det hände engång i förra veckan, medan Josef satt vid min sida och höll mina händer i sina, att lilla Axel kom in. Små flickorna ha ofta kommit in, när Josef suttit bredvid mig så; det har icke gjort mig förlägen, jag har knappt märkt sådant, men nu, då Axel kom in och såg så besynnerligt åt vårt håll, då stack det mig, och jag sade någonting sådant som: „hvad har Axel här att göra? Axel får gå.“ Då gick han långsamt bort, och vid middagsbordet kunde jag se att han grätit.

Hvarföre sade jag sådant åt Axel? Var det derföre, att han icke heller annars, utom lektionstimmarne, plägar våga infinna sig i mitt rum, eller var det för det en obestämd aning sade mig, att trettonåringen icke med goda ögon såg vårt rendezvous?

Det må nu ha varit af hvad orsak som helst, det vissa är, att jag snart ångrade min häftighet och helt och hållet tillskref den egoismen.

Sedan dess har jag sökt att vara mot Axel så god, jag nånsin kunnat, men han förändrar sig dock icke deraf. Jag skulle till och med önska, att han än en gång ville öfverrascka Josef och mig. Om han det gjorde, så nej minsann jag skulle ha lust att be honom gå bort.

Hvarföre får icke en människas glädje äfven vara alla andras glädje! Och åt den, jag skänker min vänskap, hvar-

före skall han icke vara belåten med den — vänskapen är ju redan så mycket — hvarföre fordrar han äfven kärlek?

Dessa reflexioner har jag vågat med anledning af en trettonårig gosses personlighet. Jag vet icke hvaraf det kommer sig, att jag icke kan anse Axel för barn. Ansåge jag honom så, skulle väl aldrig i min själ uppstiga en tro, en öfvertygelse, den jag nu fåfängt söker bekämpa . . . den att han älskar mig.

Männe en annan ung flicka i min belägenhet skulle sätta sig öfver en sådan tro? Eller om hon ock så trodde, skulle hon väl anse detta barns kärlek med likgiltighet, kanske med förakt? Nej, hon skulle vara som jag, hon skulle ömma för Axel, såsom Celia gör det. Hon skulle slutligen älska Axel såsom jag; med vänskapens kärlek blott, men med kärlekens icke. Stackars liten Axel!

Josef är med Axel mycket lugn och obesvärad. Han låtsar icke veta af gossens ömhet för mig; han låtsar äfven för mig anse sådant orimligt. Jag tror ändå hvad jag tror. Förlåt det Josef!

Axel tål alls icke Josef. Ständigt grånar hans vackra blick, när den vändes på min älskling. Ja, jag såg en gång Axel i tysthet knyta näfven och bita ihop tänderna. Således kan äfven svartsjukan rymmas i barnets själ. Det är besynnerligt!

Jag har nog mycket grubblat på, huru min lilla stackars Axel bäst kunde bli botad. Frånvaron och tiden vore väl det bästa. Men huru skall jag komma fram med sådant för min principale?

d. 15 Mars.

Jag behöfde icke „komma fram med sådant för min principale“. Hon gjorde det sjelf.

Jag vet icke, Celia lilla — så talade hon — huru du skall uppta ett ömtåligt ämne, som min moderliga ömhet tvingar mig att vidröra.

Det kläckte litet i bröstet på mig, och om jag också behöft eller velat det, skulle jag dock ingenting kunnat säga; hon fortfor:

— Ämnet gäller min enda son, lilla Axel. Så liten han är, är han dock å själens vägnar så utvecklad, som om han vore fyra år äldre.

Så vant sätt hofrättsrådinnan än har, blef hon dock här något förlägen, och lekte med nyckeln till sin chiffonier. Jag började stå som på nålar. Men min principale återtog:

— Till följe af denna själens tidiga utveckling kan Axel äfven erfara känslor, hvilka först borde tillhöra ynglingen. Jag har länge tviflat derpå, men slutligen af många små omständigheter, som icke undgå en moders öga, blifvit öfvertygad. Och den värma, med hvilken han alltid talar om en viss person, öfvertygar mig ännu mera. Af rodnaden på dina kinder, lilla Celia, finner jag, att du ganska väl anar, hvartåt jag syftar. Din discipel håller mycket för mycket af sin guvernant . . . Nå nå, det der är allt saker, för hvilka Celia icke rår det ringaste, ty hvad kan man rå för, att man är älskvärd och gör intryck . . . Emedlertid måste denna hans känsla för dig på något sätt afkylas. Huru skall sådant tillgå? Huru tycker Celia?

Jag framstammade någonting om frånvaro och tid.

— Du har rätt, mitt barn. Ditt guvernantskap med Axel bör nu ta slut. Jag ärnar på ett par månader skicka honom till min svåger, majoren. Der har han sina kusiner att jollra med. Ett barns känslor lära väl icke vara så djupa, att de ju icke på en så pass lång tid mattas af. Axel skall få lära sig att glömma sin guvernant.

Jag hviskade, att jag var tacksam för en sådan anordning.

Men värre, berättade hofrättsrådinnan dagen derpå, hade det sedan blifvit med Axel. Han hade först bestämdt förklarat, att han alls icke ville fara, att man, för att få honom dertill, måste binda honom med rep i släden. Sådan hade han varit i går.

Men i dag kom han raskt in i min kammare och sade:

— Mamma vill att jag skall resa bort och att jag flera veckor skall vara hos morbrors. Vill Celia så med?

— Ja, jag tror att det är för Axel ganska nyttigt.

— Tror Celia jag icke förstår, hvad mamma menade, när hon sade, att jag här hemma blir alldeles olycklig. Derföre, menade mamma, att jag håller så mycket af Celia. Men skall jag bli mindre olycklig, när jag icke får vara nära Celia?

— Axel kommer att glömma Celia och det är bäst.

— Bäst ja, derföre att jag aldrig kan få Celia, som är förlofvad med den elaka karlen, som jag icke kan tåla.

Då jag åter icke kunde tåla sådana ord, och troligen uttryckte det i minen, sade Axel:

— Förlåt, söta, älskade Celia. Jag skall försöka börja hålla af honom, efter Celia gör det. Men glömma Celia, det tror jag jag visst icke kan. Just när jag dör, skall jag ännu minnas Celia.

Härvid började han snyfta öfverljuddt. Jag smittades af exemplet. Det märkte Axel och sade:

— Du gråter ändå, vackra Celia; det är bra att du ändå har något medlidande med Axel. Men säg, skall jag resa?

— Ja, visst bör Axel resa.

— Nå, efter Celia vill det, så låt det då gå. Dit är hela två mil. Aldrig höres dit ljudet af Celias steg. Aldrig synes dit Celias ögon . . . Men jag skall minnas dem. Nej, jag skall försöka glömma Celia. Ju mera jag vill glömma, desto mera minnes jag. — — — Adjö nu Celia, blif bra lycklig, söta, ljufva, himmelska Celia.

Så störtade han ur rummet. Snart var hästen förespänd, och den lilla stackars gossen kom än en gång in och tog ett riktigt afsked, hvarvid han tycktes göra våld på sig sjelf, åtminstone gret han icke, och sade: måväl, mam-sell Värn!

Det är också sannt, att hans mor då var med i rummet. Jag kunde icke rå för att jag följde Axel allt till släden, och att jag var obetänksam nog att stoppa in fallen vid fötterna och att än en gång räcka honom min hand. Fast många sågo på, förde han den till sina läppar. Så for han af, den stackars lilla besynnerliga gossen, som håller af Celia.

d. 1 April.

Det är i dag en skämtets och glädjens dag. Mina disciplar ha lof. De ha i dag öfvat sig i konsten att ljuga med smak.

Jag sitter här och ångrar mitt underliga beteende i går. Josef var i staden och naturligtvis här hos mig.

Genast som han inträdde, fann jag att han icke var som vanligt, ty efter förlofningen hade sådant än icke händt, som nu var fallet. Josef hade druckit något.

Han medgaf sådant och frågade mig, om jag var mycket ond deröfver. Då svarade jag, att jag skulle vara bra pedantisk, om jag fäste mig vid sådant då och då. Ja, jag sade, att vore jag karl, så skulle det väl någongång kunna hända äfven mig.

Då menade Josef, att han denna gång druckit, för att förbereda mig på att han icke blefve ett dygdemönster. „Jag har nyss — tillade Josef — varit i sällskap med en stackare, som nyligen blifvit förlofvad och allsicke törs smaka på någon starkare dryck, emedan han befarar, att han efter något det minsta dåliga rykte kunde förlora sin kredit och få sig korgen.

Josef framställde denna pjåkiga man i så löjliga färger, att om dennes käraste skulle hört sådant, så tror jag mest att hon gifvit korgen åt sin vän, blott för att han under förlofningstiden var så pedantisk.

Josef kunde väl till en del haft rätt och till en liten del orätt, men han talar så öfvertygande, att jag åtminstone då tyckte honom ha fullkomligen rätt. Visst är det ynkligt

att un er förlofnings tiden ställa sig bättre — man verkligen är. Det är både ynkligt och bedrägligt. Jag tror att sådana lismande varelser bli verkliga hustyranner, sedan de väl fått tömmarna i sina händer.

Det är dock egentligen icke om sådant jag bör skriva, utan om någonting annat, om mitt underliga beteende.

Josef talade efter middagsmåltiden mycket med min principale, och hon syntes mycket belåten. Jag vet icke huru det kom sig att Celia icke rätt tyckte om sådant. Var det blott en flyktig föreställning, att det kunde finnas qvinnor, hvilka komme Josef att glömma mig (hofrättsrådinnan borde jag väl ej frukta), eller var det verkligen svartsjuka?

Medan jag läste med flickorna, grubblade jag öfver denna punkt. Jag sökte utforska mina känslor, och kom slutligen till det resultat, att det icke var svartsjuka, men väl en liten mån afund. Säkert är, så tänkte jag för mig sjelf, hofrättsrådinnan mycket intressantare än jag, efter Josef så gerna talar med henne så länge.

Sedan jag slutat min lektion, gick jag till förmaket. Der såg jag någonting, som jag kanske icke borde uppteckna i mitt album.

Dock, när jag rätt tänker efter, så håller jag ju album endast för att på gamla dar minnas gammalt nytt, samt för att bedömma rätta arten af mina ungdomskänslor. Derföre bör jag uppskrifva äfven sådant, som icke är så roligt.

När jag kom in i förmaket, satt Josef vid hofrättsrådinnans sida och höll hennes händer i sina. Det var en obe-

haglig känsla, som Celia kände, och det är sannt, att jag tillbakahöll den fot, som ämnade göra ett steg.

Sveko mig mina ögon? Blef icke Josef förlägen, då jag inträdde? Den, som icke blef förlägen, var min principale, som småleende sade:

— Så här är det; man skall reta unga flickor till svart-sjuka. Nu vill jag lemna herrskapet på tu man hand. Låt se, huru ni nu ställer saken till rätta.

Med dessa ord aflägsnade hon sig. Josef smålog och sade:

— Kusiner kunna sig emellan ha ett och annat groll, små trätofrön, som böra aflägsnas. Vid sådana tillfällen gifver man sin hand till försäkran om stadig vänskap.

Snart hade Josef aflägsnat mina obeskedliga känslor. Ja, han tillochmed kom fram med, att han blifvit förlägen, men att denna förlägenhet kom deraf, att hans Celia blef förlägen.

Huru skulle jag betvifla att Josef älskar mig. I går på aftonen fann jag att han älskar mig mer än jag nånsin trott mig kunna älskas.

Då jag för honom bannade mig sjelf, och medgaf att det var en fläkt af den svarta sjukdom, som kallas svartsjuka, hvilken troligen hade förorsakat min dumma förlägenhet, urskuldade han mig på det mest värtaliga sätt. Han sade, att hvilken annan ung flicka som helst, som varit i mitt läge och oförmodadt kommit att bevista en scen sådan som emellan honom och hans kusin, hade visst äfven blifvit litet häpen och förlägen. Och han sade, att mina känslor vid det till-

fället voro helt och hållet skilda ifrån svartsjuka; de voro någonting helt annat, emedan hans Celia omöjligen kunde blifva skyldig till någonting så fult som svartsjuka.

Småleende sade Josef de sista orden, och då jag knappt ville tro detta smicker, kysste han mig till glömska af allsamman.

Att älska är ljuft, men hvarföre skall en så obetydande omständighet som den, att min älskling haft en annan kvinnas (sin kusins!) händer i sina, förorsaka obehag hos Celia?

Det kommer deraf, att Celia icke är alls himmelsk, utan alldeles jordisk. O, måtte jag aldrig mer erfara sådana känslor!

d. 10.

O, hvad jag är lycklig! Vår kärlek tillvexer och stärkes allt mer och mer. Och den har inga moln.

I dag talade Josef med mig om . . . Nej, jag vill anföra hans egna ord:

— Älskade Celia, nu äro vi redan, tror jag, så bekanta, att vi kunna tala om prosaiska saker. Jag hoppas snart få mig fullmakt på en stående befattning, hvarigenom jag kommer i tillfälle att gifta mig. Gissar Celia, hvem som skall bli frun?

En ljuf förvirring intog mig, men hvilken glädje. Samma förvirring märktes hos Josef, som fortfor efter en paus:

— Ja, min celesta Celia, har du någonting emot, att vi höst arrangera ett litet bröllopp? Ett helt litet, utan dans

och särdeles ståt. Du må veta, att vår vän, som är din principale, har förbehållit sig detta bröllopp. Är icke ett enkelt bäst?

— Det som Josef vill, är det bästa. Om min bror Clinton äfven blir en af gästerna, så är allt bra.

Sådant talade vi i dag. Och mitt hjerta darrar af sällhet, när jag anar all den lycka, som väntar mig.

Jag gick slutligen så långt, att jag bannade Josef för det han låtsade räkna giftermål bland prosaiskt. Jag bevisade, att det var idel poësi och alls icke prosa, när man älskar hvarann.

Josef var nöjd med mig och sade, att jag „bevisade“ min proposition trots så bra, som en välbeställd studentkandidat bevisar sin Euclides. Jag blef då så glad, att jag tog en kyss af honom, något som jag än icke vågat göra.

d. 17.

Jag hade nyss slutat läsningen af „Nunnan i Gnadenzell“, denna bok, hvars hjeltinna är en undergifven engel, strålande som ett heligt ljus igenom den omgivande orenligheten och mörkret.

Som jag icke gör någon hemlighet af de romaner jag läser, lærer hofrättsrådinnan sett boken på mitt bord. Allt-nog, när jag kl. 6 ingick i salongen, frågade fröken Dorothée af mig, hvad lektyr jag för närvarande höll på med. Jag förstod mig icke på att säga annat än sanningen.

Då skrattade fröken med en mycket tvetydig min och sade:

— Det är synd att jag ej fick veta saken, då Celia ännu höll på med de första bladen. Jag skulle afradt Celia från en så tvetydig lektyr. Af hvem har Celia fått den till låns?

Nu var jag i två fall i valet och qvalet. För det första tyckte jag det var svårt att om en bok, som hette tvetydig, säga att den var lånad af min egen Josef. För det andra visste jag ej om jag, inför gamla fröken, skulle kalla honom med namn eller titel. Jag öfvervann dock såväl svårigheten som blygheten att kalla Josef vid namn.

— Jag har fått den af Josef — sade jag således.

— Ja så, af sjelfva Josef. Har han åt ett väsende, som för honom tyckes så dyrbart, kunnat anförtro en roman, som hvimlar af så dåliga exempel!

— Om jag minns rätt — tillade hofrättsrådinnan — har man der att göra med lättfärdiga nunnor bland den kvinnliga personalen, skälmar, drinkare och bedragare bland den manliga.

— Men, — inföll jag ifrigt — bland kvinnorna finnes der en Gisela, och bland männerna en greve Eberhard.

— Det kan vara — svarade hofrättsrådinnan — men det minnes jag, att när jag läst hälften af boken, kastade jag den i knuten. Jag vågade icke läsa mera. Det var altför skarpt.

— Af samma orsak läste jag boken till slut, och fann mig mer än nöjd med den vackra upplösningen.

Jag skulle dock i längden dukat under för dessa tvenne värtaliga kvinnor, men i detsamma inkom Josef och fick höra hvarom fråga var. Då sade han:

— Bland våra nyare romaner kan man säga, att mer än hälften är osedlig. Då jag åt . . . (här dröjde han litet vid namnet) Celia gaf en bok af det äldsta utländska läsebibliotheket, skedde det i öfvertygelse derom, att boken var sedlig.

— Sedlig, huru skall detta förklaras — frågade fröken Dorothee.

Josef tycktes litet betänka sig, innan han svarade:

— När lasten är höljd med rosor, samt behaglig och förförisk framträder i dagen, märker man endast det vackra omhänget och anar icke ormen, som ligger derunder. Jag minnes fabeln om rågeten och killingen. Geten beskref för sin oerfarne son tigern såsom grufligen ful och vederstyggelig att åse. Killingen såg en gång ett djur, som var rätt yarkert och hade behagliga rörelser. Ja, sjelfva ögonen voro så milda, så milda. Naturligtvis närmade killingen sig ett så intagande djur. Det var tigern, som den gången fick sig en rätt god stek. . . . Nutidens flesta romaner äro sådana släta tigrar, som obarmhertigt uppsluka det rena hjertat och den rena känslan. . . . Annat är, då lasten framställes i all sin nakenhet, all sin verderstygglighet. Då har han förlorat sin bästa retelse, och man känner, med hvars andas barn man har att göra. Just en sådan bok är nunnan i Gnadenzell. Ja, denna roman verkar äfven genom kontrasten. Så skära, rena och etheriska varelser som Gisela finner man icke i många böcker. Hon framgår genom det hela, som ett rent ackord genom den mest skärande disharmoni.

Visst hviskade gamla fröken något sådant som, att hvar

menniska får ha sina åsigter, men nog hade Josef ändå gått segrande ur striden. Det skulle yäl äfven en annan än jag ha funnit . . . en annan, ja, som opartiskt bedömt saken.

Alltid ser Josef tingen ur en hög synpunkt. Det är därför, hofrättsrådinnan plägar säga, att han kan vända svart i hvitt. Hon har icke betänkt det, att hvad som för ett fördomsfullt sinne synes svart, kan för ett fördomsfritt synas hvitt. Ordet fördomsfri tar jag därför icke ironiskt, såsom min principale ofta brukar. Hon säger till ex. om atheister, att de äro fördomsfria.

d. 30.

Jag trodde nyligen, att jag haft en syn. Nu då jag en gång till haft samma syn, måste jag tro, att jag alldeles icke „sett i syne“, utan att allt var verklighet.

Midnattstiden, natten emot sista fredag, låg jag vaken i min säng. Jag tänkte på tusen saker, som jag ej på lång tid ihågkommit. Bland annat såg jag så lifligt för mig Anna, min Mallasvesi vän, utom hvares rådighet och snart sagdt manhaftighet den rysliga aftonen på Mallasvesi ingen Celia skulle finnas i lifvet. När jag fick den förfärliga underrättelsen om min fars död i vågorna, så knorrade jag emot ödet, som icke därförinnan lät mig omkomma i Mallasvesi men nu, nu var jag tacksam därför; kärlekens lycka hade ju icke då blifvit min del.

Och åter tänkte jag på den goda, lifliga, uppriktiga Anna. Så stygg jag varit emot henne; ännu hade jag ej besvarat hennes sednaste kärkomna bref.

Då tyckte jag mig höra sakta steg på stora trappan utanför mitt fönster. Trappan är öfverbyggd och rätt bra att spatsera uppå.

Det var ett klart månsken. Månen låg så, att han upplyste mina hvita gardiner.

Knappt hade jag hört stegen, innan ena gardinen fick en skugga af en menskelig varelse. Konturerna kunde icke tillhöra en fullvuxen, utan en mindre. Skuggan stod stilla.

Det kläckte i bröstet på mig, men jag sökte dock att samla mitt mod. Jag kastade på mig min nattrock och gick till fönstret, samt öppnade en flik af gardinen. Hvad jag nu såg, betog mig med häpnad, men ändå menniskan har troligen ett starkt begär att se sådant som hon . . . icke vill se Jag trädde mitt hufvud emellan gardinen och fönstret.

Hvem var det jag såg? En, som jag kanske hade bordt se med nöje? Det var Axel. Ja, Axel.

Så snart han såg mig, ropade han med upprörd stämma:

— Celia, Celia, förlåt Axel!

Och så sprang han med blixstens hast bort åt stora landsvägen. Mina tankar begynte att korsa sig, jag föll i en svindel och somnade.

Ja, jag skulle vara frestad att anse allt detta för en syn, derest icke jag denna samma natt sett samma skugga, samma syn.

Inom fyra dygn har Axel tvenne gånger nattetid sprungit fyra mil, för att vara nära Celia. Jag vågar icke berätta

det för någon. Jag darrar af fruktan att än en gång få se denna syn, som icke är en syn.

d. 20 Maj.

Åter har våren klädt sig grön, dock icke fullkomligt ännu. Små små gröna blad ha brutit sig fram ur de bruna knopparne. Ack, denna de små bladens grönska, huru skön är icke den! Den innebär en hel framtid. Hvad naturen liknar människan, men hvarföre skall jag tvinga fram en poetisk ådra, som jag icke äger. Dessutom lär ämnet vara nog utnött. Så skulle åtminstone Clinton, min bror, säga, han som föraktar alla poetiska utgjtelser, annars än inom hjertat, osagda, outredda.

Ack, hvad min principales landtegendom tar sig annorlunda ut om sommaren än om vintern. Hvad jag ändock har för en trög inbillningskraft, som icke kunde under vintern föreställa mig huru Haunis ser ut om sommaren. Men så lär det vara med de flesta. Naturens istäcke breder något af sin is öfver hjertat och inbillningen.

Josefs sällskap har jag ett par dagar nödgats sakna. Men jag tröstar mig med hoppet att snart få återse honom. Dessutom har jag en ljuf sysselsättning i att påminna mig hans ord, hans blickar, hans ömhet för mig.

Josefs rival är nu äfven här, botad, såsom hans moder tror, ifrån sin barnsliga sjukdom. Jag tror det icke. Visst undviker han tydligen mitt sällskap, då andra äro närvarande, men dessemellan händer det någon gång, att han just söker mig. Axels beteende är såsom förut, så ojemnt och oroande.

Äck ändå, om någon finge läsa mitt album, hvad den skulle tycka att jag är för en egenkär, kanske dum person. Inbilla mig att en gosse vid den åldern vore så svag för mig! Ja, denne någon, läsaren skulle säga: „hon är icke nöjd med den kärlek, hon väckt; hon inbillar sig äfven ha gjort intryck på — ett barn. Troligen tror hon, att hela det manliga släktet, gubbe, man, yngling och gosse skall för henne känna sympatier.“

Hvad skulle jag svara härtill. Intet annat än hvad jag tror vara sanningen med Axel. Men jag skulle tillägga något annat, att gossens värma för mig smärtar mig djupt. Tänk om han derigenom blefve en oduglig varelse, en planta, knuten i vexten genom solens altför varma strålar. (Solen, det är kärleken, men icke jag).

d. 2 Juni.

Josef är här. Denna tanke kommer mig att glömma naturens skönhet, som snart är i sitt högsta. Glömma, nej, men förstå den bättre. Alla träd, alla buskar, alla blommor äro mina vänner mer än förut; de sympatisera med min kärlek.

Josef har börjat lära mig botanik, och han säger att han är nöjd med sin discipel. Jag måste medge, att jag sjelf förvånar mig öfver mina framsteg. Man har säkert mera ambition, när läraren är den man älskar.

Stundom gör Josef sig lustig på min bekostnad; det är, då jag uttalar de latinska namnen. Han säger att jag nog mycket bryter på fransyska då.

— Nå men, gode Josef — sade jag — jag lemnar ju inga bokstäfver bort i slutet, jag läser icke u som y och så vidare.

— Men Celia har en så rolig tonvigt. Läs nu till exempel upp det der latinska namnet.

Jag gjorde så och Josef utbrast skrattande:

— Det heter icke *Primuula Veriis*, utan *Priimula Veeris*.

Jag började också att skratta. Att begå sådana små misstag, och sedan bli rättad af Josef, är så roligt.

Med anledning häraf gaf Josef mig äfven en komplimang:

— Den som så gerna har orätt, har icke ett despotiskt sinne. Min Celia kommer aldrig att vilja föra töffeln. Der-till är Celia för mycket qvinna, qvinna i ordets höga och ädla mening.

d. 5.

Jag hade nyss slutat min lektion med små flickorna och var i tamburen, för att kasta på mig „polkan“ och hatten. Jag hade kommit öfverens med Josef, att möta honom i parken.

Då inkom Axel helt andtruten och ändå blekare än vanligt. Han tycktes vilja tala, men icke kunna det. Jag frågade, om han hade något att säga mig.

— Om jag har att säga? Ja, mamsell Värn, jag har det.

Efter sin „relegation“ hade han, då han någon gång talat till mig, undvikit namnet. Nu kallade han mig mamsell Värn. Jag skulle bordt bli glad deröfver, men det smärtade mig. Säkert hade titulaturen kostat honom ansträngning. Jag svarade:

— Hvad är det då, Axel har att säga mig?

— Jag ville fråga Celia någonting. När man håller af en menniska, när man mycket håller af en menniska, är det då rätt, att icke berätta för den om de faror, som kunna hota?

— Nej, det är orätt. Man bör låta henne få veta sådant — svarade jag, till hälften obeslutsam, till hälften undrande, hvart detta skulle leda.

— Än om man derigenom skulle bereda den afhållna varelsen stor sorg — fortfor gossen med en förstulen blick.

— Ja, blott det länder till verklig nytta för den person man håller af, så bör man icke undanhålla henne sanningen.

— Godt; jag har det ifrån Celias egen mun. Nu vet jag, hvad jag har att göra.

Med dessa hemlighetsfulla ord lemnade Axel mig; jag måste medge, att hans tal verkat dåligt lynne hos mig för hela dagen, så att äfven Josef undrade deröfver. Jag förtrodde dock icke åt Josef Axels fråga. Mån' jag gjorde orätt deri?

d. 25 Juni.

Jag är blek och matt. Jag har legat sjuk, illa sjuk. Jag har yrat, sett syner, som dock så nära slog in med verkligheten.

Hvad är dock sjukdom, deri man vanligen ligger utan medvetande, emot den sjukdom, som emottager oss sedan vi blifvit friska. Jag menar den bleka hopplöshetens sjukdom, medvetandet att vår skönaste dröm varit en falsk illusion, att tron på den älskade varit en . . . vantro.

Ofta tänkte jag, under de få så lyckliga månaderna: „männe icke denna lycka är för stor för Celia?“ Men jag vågade icke länge tänka en sådan tanke. Jag afbröt den och beslöt att lefva i den närvarande stundens lycka.

Nu finner jag att min lycka var för stor för denna jorden. Derföre är min olycka nu större, än fruktan nånsin kunnat förespegla mig den.

Säkert måtte Celias natur vara bra stark, då hon icke dukat under för ödets hårda slag. Vansinne hade varit bättre.

Dock nej, min Gud, jag vill icke knorra emot din försyn, dina outgrundliga vägar. Kanske har du igenom den hårda pröfningen velat föra Celia till dig. Celia glömde under lyckans dagar så ofta bort dig för . . . honom. Nu får så icke mera ske. Gud skall bli Celias vän.

d. 26.

I går ämnade jag uppteckna hvad som gjort mig så olycklig. Då hade jag icke mod dertill. Pennan gick icke. Mitt hufvud började svindla.

Dessutom tänkte jag: om jag på pappret tecknar mitt lifs sednaste händelser, så är det likasom att fördubbla smärtan, att känna den tvenne gånger.

Det kan vara så. Dock kan det äfven ha sin tröst. Mitt fattiga album är ju min enda förtrogna. Det bör lätta sorgen att öppna hjertat för en vän, vore äfven vännen stum.

Och framdeles i en verld kan det vara mig kärt att för någon deltagande vän få förtro det, som ligger mig på hjertat. Jag känner att jag icke hade mod att mundtligen med-

delar mig, icke ens åt min bror Clinton, men skriftligen kan jag förbereda denne vän. Derföre jag vill försöka.

Det var den åttonde Juni, på eftermiddagen. Jag höll på med Lina och Bina, då små flickorna Elin syntes på gården och tycktes tala med Axel. Snart inkom äfven Axel och berättade att han gick de små flickornas ärende. De hade fått lof af sin magister, och ville nu rätt gerna gå att duscha i sällskap med mina små flickor. Jag gaf då efter och menade, att de kunde komplettera sin timme sednare. Små flickorna blefvo naturligtvis mycket glada.

Då jag efter vanligheten ville följa med, sade lilla Hilda Elin:

— Åh, icke behöfver mabonne besvära sig ått komma med oss. Jag är ju ren tretton år och duschen är allsicke farlig.

Jag blef liksom litet flat öfver denna Hildas artighet, som nog mycket hade tycke af oartighet. Jag insåg att barnen helst ville vara för sig, och jag beslöt att icke „besvära“ dem med min guvernants-person.

Sedan flickorna bortgått, blef Axel glödande röd öfver hela ansigtet, och han sade:

— Celia må veta, att det är min merit att Celia icke gick med till duschen. Jag bad Hilda svara impertinent. Eljest skulle jag icke hos „mabonne“ talat godt för dem

— Och hvad vann Axel på det, om jag får fråga?

— Det att jag nu får rå om Celia ensam — svarade Axel med en ovanligt stolt min och hållning.

— Det der låter bra besynnerligt, vet Axel. Tänk om Celia icke skulle låta så der rå om sig?

Axel blef nu i hast blek och sorgsen. De djupa, alfarliga ögonen kastade han på mig.

— Har den stackars lilla Axel allsintet värde för Celia?

— Åja, mycket. Sätter Axel sådant i fråga?

— Minns Celia, hvad jag för några dagar sedan talade om faror, som kunna hota. Än om dessa faror voro Celias?

— Hvilka, hvilka? säg Axel.

— Om jag spått sannt, skall Celia då hata mig?

— I himlens namn, gosse, säg ut!

— Det kan icke sägas af mig, men det kan erfaras af Celia. Vill Celia erfara det? Får jag på en liten stund rå om Celia? Lofvar Celia lyda mig?

— Hvad skall jag erfara? Hvar skall jag erfara det?

— Följ mig. Var icke rädd för den lilla gossen till vägvisare.

Han tog mig i handen och jag följde mekaniskt. Jag kände huru Axels hand darrade. Vi kommo till ändan af parken, der en tjock, vild skog vidtog. Axel sade numera ingenting. Vägen upphörde. Vi voro i skogen. Jag frågade, hvart han ville föra mig.

— Var tyst och stilla — svarade gossen — följ blott mig.

Och sedan vi ännu några minuter gått den obanade stigen, sade Axel med en sakt röst, men hvares hemskhet ännu griper mig:

Sakta Celia, gå sakta. Snart äro vi framme. När jag lägger fingret på munnen, så skall Celia blott höra.

En outhärlig oro intog mig, men jag skyndade efter min vägvisare, tills han stannade och lade fingret på munnen.

Vi voro vid en naturlig jordvall, som dolde utsigten framåt.

Jag vill ej ens åt pappret anförtro det samtal, jag här bevittnade; blott de sista orden må här stå kvar, såsom den svarta ruinen tyder den plats, der elden härjat.

De lydde: — Ja ja, du är alldeles som de onda englarne. Du är förförisk, du hittar på utvägar, du är icke dum, du! Ack om Celia sjelf vore här och hörde på hvart enda ord ur din mun . . . Men tyst, jag har en tröst. Du är en djefvul. Huru kan hon, som är en engel, bli lycklig med dig, som är en djefvul. Celia skall bli olycklig, det är min tröst. Ja, jag vill underhjelpa er förening.

En hopplöshetens is hade lagt sig kring mitt hjerta. Hade slaget, som träffade mig, varit lindrigare, då tror jag visst, att jag fallit sanslös ned. Slaget var för hårdt. Jag dånade icke.

Under hofrättsrådinnans sista ord kände jag ett begär att träda fram för deras åsyn. En motvägande afsky höll mig tillbaka. Jag stod orörlig som en bildstod.

Snart hörde jag steg, som aflägsnade sig; de hördes icke mer. Då såg jag mig om efter Axel. Han satt på ett litet afstånd ifrån mig. Sin näsduk hade han bundit kring öronen . . . af grannlagenhet, för att icke jemte mig höra deras hviskningar. Jag gick till honom och upplöste dukens knut. Då sade han gråtande!

— Nu hatar säkert Celia mig värre än döden?

— Nej, Axel. Jag vill gråta tillsammans med dig. Du är min skyddsengel. Kom Axel, jag vill stödja mig emot

din arm; du skall föra mig till ditt hem, som snart icke är Celias.

Svindlande och utan att vidare tala kom jag i min kammar. Snart låg jag utan medvetande och i feberyrsel.

Små flickorna berättade mig, att jag i yrseln talat obegripliga saker, som . . . ingen kunde begripa. En gång, när hofrättsrådinnan kom till min säng, hade jag sagt: — gå bort från mig; du vill säkert förgifta mig, elaka qvinna. — Och så ofta hon förnyade försöket att pyssla om mig, hade jag alltid haft något elakt ord tillhands. Slutligen öfverlät hon vården om mig åt gamla fröken.

d. 27.

I dag har jag uträttat ett och annat för min närvarande belägenhet nyttigt och nödvändigt. Jag har skrivit afskedsbref till Josef. Jag sade honom öppna sanningen, att jag af en händelse kommit att höra hans enskilda samtal, d. 8 Juni, med hofrättsrådinnan, och då jag nu kände hans åsigter om ett och annat i verlden, äfvensom hans beteende i enlighet dermed, så förstod han väl äfven sjelf, att jag icke ville förena mig med honom. Föröfrigt nedskref jag inga onyttiga förebräelser; jag önskade honom blott en annan älskarinna, som mera kunde sympatisera med honom.

Vidare hade jag med fröken Dorotheé en hemlig underhandling, deri jag förtrodde henne, att vissa händelser timat, hvilkas oundvikliga följd var, att jag måste lemna min kondi-

tion om par dagar. Jag bad henne underrätta hofrättsrådinnan derom.

Den gamla fröken blef häraf icke så förvånad, som jag hade trott. Hon suckade och såg på mig medlidsamt, liksom hon skulle anat orsaken till min begäran. Fröken Dorothée har icke så liten observationsförmåga; det kan verkligen hända att hon genomskådat sin syster.

Hon lofvade att för hofrättsrådinnan yppa mitt beslut.

d. 30

Jag har emmottagit Josefs svar uppå mitt bref. Med hvilka andra känslor öppnade jag detta bref, det sista, än alla de förra. Huru hastigt var icke sigillet brutit på de förra breffen, huru långsamt och dröjande nu!

Hvilken skillnad äfven på den nuvarande Josef och den förra! Den förra värdig mina ömmaste känslor, den nuvarande ovärdig dem alla, en människa, som sätter sig öfver allt hvad samvetet anser rätt och heligt, „en ond engel — sade ju hofrättsrådinnan — hvares förtjenst är att hitta på utvägar och att icke vara dum“. Huru beklagansvärd är icke människan, då hon måste medge, att hennes hjerta farit vilse i dess val, att kärleken gjort henne blind!

Redan har jag brännt upp alla hans bref, alla utom detta sista, det enda i hvilket han omaskerad talat mig till. Brefvet är kort; det må få plats i mitt album.

„Celia!

Af den fasta ton, som råder i ert bref, flinner jag att ert beslut är fast och oryggligt. Derföre vill jag icke genom

något vanmäktigt försök att kullkasta detta beslut falla er besvärlig — — allt emellan Celia och mig är nu förbi. Jag ville ingripa i ödets rättigheter; dess dom har träffat mig. Tänk om mig hvad ni vill . . . jag skall icke klaga. Säkert är att jag om Celia skall tänka det bästa. Ni är en engel, den hvarken jag eller någon man är värdig. Farväl, farväl! Glöm Josef“.

Detta bref, så bevekande det än är skrifvet, har icke kostat mig en enda tår. Deraf finner jag, att jag skall glömma honom. Jag behöfver icke ens bjuda till; det skall gå af sig sjelf.

d. 1 Juli.

I dag var afskedets dag. Det var kallt och afmätt emellan min principale och mig. Särdeles nöjd borde hon varit att bli af med mig. Till mitt behöriga arfvode hade hon lagt skjutspengar, tillräckliga nog fast för fyra hästar till min destinationsort. Jag anade att hon skulle gifva mig förmycket, hvarföre jag helt prosaiskt räknade pengarna, görande dervid en anmärkning. „Taga är denna gång detsamma som gifva“ menade hofrättsrådinnan. Kanske att jag denna gång menade detsamma, ty jag anmärkte ingenting vidare. Var Celia denna gång förmycket eller för litet grannlaga?

Mindre kallt och afmätt var afskedet emellan gamla fröken och mig. Hon tackade mig för de många glada stunder jag skänkt henne, och tryckte varmt min hand.

Svårt var afskedet ifrån de små flickorna. De sade, att

de icke alls kunde tro det var mitt alfvar att resa, frågade om de gjort mig något emot, om de hade altför dåligt hufvud, och mera sådant, som framlockade tårar ur mina ögon. Stackars oskyldiga barn! Jag tyckte mig i deras ögon hafva bordt taga mig ut lik en brottsling. De hängde och klätttrade vid mina knän, och ville alldeles icke släppa mig. Slutligen, sedan jag flere gånger kysst dem, lyckades jag göra mig lös. Jag frågade dem efter Axel. Bina svarade:

— Axel har varit klok, han. Axel visste huru svårt det är att ta afsked af mabonne. En sådan mabonne få vi aldrig, äke det sannt, Lina? Men Axel var klok, han. Axel rymde, för att slippa ta afsked af dig, mabonne.

Just då jag tog i låset, för att komma ur tamburén, kände min venstra hand en spasmodisk handtryckning. Jag vände mig om och såg hofrättsrådinnan badande i tårar.

Händelsen ville att de små flickorna stodo och pysslade med schäsen. Den gamla fröken höll på med att taga fram åt mig det redan förut arrangerade reskostknytet. Vi voro således ensamma. Hofrättsrådinnan sade snyftande.

— Gud vare med dig, goda oskyldiga barn!

En besynnerlig rörelse intog mig. Jag kysste hennes händer alldeles såsom en, den der beder om förlåtelse. Hofrättsrådinnan tycktes vilja säga någonting, i det hon spasmodiskt drog sina händer tillbaka, men i detsamma inkom gamla fröken, och hela scenen blef blott ett intermezzo.

Nästan utan medvetande kom jag i schäsen, och det bar af. Små flickorna sutto ett långt stycke väg på fotmanteln,

men de kunde tala lika litet som jag, emedan vi greto så mycket. Slutligen, sedan de följt mig ända till randen af en stor skog, bad jag dem icke besvära sig längre, emedan man säkert redan saknade dem i hemmet. Hästen stannade.

— Kom Bina — sade Lina i det hon hoppade ner — efter Celia ber. Det blir heller icke bättre, fast vi följa. Vi gråta ändå.

De små kröpo upp till mig och kysste mig. Sedan hoppade de raskt ned och sprungo allt hvad de kunde.

Jag upprepar det än en gång: det är dock hårdt, att så der måsta lemna varelser, af hvilka man är så afhållen och dem man håller så mycket af tillbaka, att lemna dem nästan såsom en brottsling, utan att för dem med ett ord, eller ens med den ringaste häntydning kunna förklara hyarföre.

Åkdonet rullade åter af med stark fart. Men snart kom en lång backe, der farten fick svalna af, der hästen fick samla nya krafter, och jag söka samla nya tankar.

Samma väg hade jag kommit året förut. Ack, hvad jag då ansåg mig olycklig, och ändå var min största olycka blott den att bli guvernant. Nu är jag icke det mer, och likväl är jag mångdubbelt olyckligare nu än då. Jag har förlorat tron på människohjertats renhet. Hvad jag i fjol var barnslig!

Just som schäsen hunnit höjden af backen, och hästen ärnade börja ånyo springa, höll skjutskarlen tömmarna inne, emedan han såg en mensklig varelse, som tycktes ha någon-ting att säga. Jag slog upp ögonen och såg Axel. Han hoppade upp på trampen. Han sade:

— Jag var redan rädd att små flickorna skulle följa Celia än längre. Jag skulle då fått lof att springa i skogen, i jembredd med hästen, ännu ett stycke. Kanske skulle jag icke orkat det, och aldrig fått tala med Celia mer. Är Celia ond på mig, för det jag stulit mig till, att ännu en gång få vara med Celia ensam?

— Nej, goda Axel; det kostade mycket på mig, att ej få taga afsked af dig.

— Nu är Celia god; det är första gången som Celia är så. Förut, när någonting sådant händt, har Celia alltid varit missnöjd.

— Jag har varit tvungen dertill. Det hade icke passat annorlunda. Jag har nödgats visa mig liksom rädd för Axel.

— Ack, hvad Celia nu är god! Celia har då verkligen icke varit rädd för mig?

— Endast en liten tid.

— Jag vet hvilken tid Celia menar. En elak tid var det. Den tiden upphörde samma dag som Celia blef . . . sjuk.

— Ja, goda Axel, det var en elak tid. Derföre är jag af hjertat glad, att den nu är förbi. Jag tackar dig Axel.

— Ack, vet Celia, huru mycket jag tänkte, huru mycket jag vakade, alltsen den första gång, då jag hörde . . . någonting. Jag tänkte: är det rätt eller orätt att säga åt Celia sådant? Slutligen frågade jag Celia om „faror som hota“. Celia gaf mig lof till att göra Celia . . . olycklig.

Jag tänkte för mig sjelf: en lycka, som är köpt genom inbillning å en sida och bedrägeri å en annan, är ändå

värre än en olycka, som uppkommit genom sanningens visshet och bedrägeriets afslöjande. Jag sade blott:

— Jag var än mer olycklig än jag nu är det. Tro det Axel!

— Celia har vackra och goda ord för mig. Men emelertid var det jag, som gjorde att Celia finner sig ha varit olycklig just den tid, då Celia trodde sig ha varit så lycklig. Och det är jag, som gjort att Celia är olycklig nu. Olycklig, olycklig, och det genom Axel!

Dessa ord sade han halfgråtande, men återtog sedan med en sjäfull ton, hvarvid hans sköna ögon lyste:

— Ack, om jag någongång kunde godtgöra det onda jag gjort den Celia, som jag håller af framför alla andra menniskor i verlden, framför lekkamrater och syskon, framför min . . . egen mor!

— Det behöfver icke godtgöras, då det onda var godt.

— Ack ändå, att jag skall vara så liten, så barnslig! Vore jag stor och rik och mäktig, jag skulle bli Celias riddare; jag skulle besvärja alla de faror, som kunna hota, afvärja alla de faror, som verkligen hota. Celia småler. Nå kanske vore det gammalmodigt och dumt. Men vet Celia Jag skall efter en liten tid, en ganska liten tid, ett år eller så, bli student. Jag måste rätt snart bli student. Det skall bli annat. En student är i våra tider lika god som en riddare var fordom. Jag skall bli student för Celias skull. Jag skall bli Celias riddare!

Han såg på mig, liksom han väntat något svar. Men då jag icke svarade . . . jag kunde heller icke svara . . . sade Axel:

— Du tror kanske ické på hvad jag säger. Tror Celia icke, att jag för Celias skull vore färdig till allt . . . Nej Celia, du måste tro mig. Gif mig ett bevis på att du tror mig. Ack, vet Celia, jag hade någonting att säga, någonting att begära.

— Så säg det ut, snälla Axel. Om möjligt är, skall jag bifalla din bön. Axel skakar på hufvudet. Jag menar det alfvarsamt.

— Ack vet Celia — hviskade Axel — jag drömde denna sista natt, att . . . du kysste mig. Kan drömmen få bli sanning?

Jag rodnade inför den fjortonåriga gossen, och sannerligen, jag skulle ha afslagit hans djerfva bön, derest jag icke i hast fått en idé. Huru ofta hade icke under ett halft års tid mina läppar vidrört ovärdiga läppar. Kunde det då vara ett brott, om jag en gång, blott en enda gång kysste den trogna, ädla och rena Axel?

Blygt såg han på mig, och då han i mina blickar fann gensvar, vågade han sig högre upp och tog af mig den kyss jag . . . så gerna gaf. Sedan tryckte han min hand och sade:

— Farväl, engel Celia! Vore jag här längre, skulle jag förgås af sällhet. Men jag vill lefva för Celia. Gud skall låta oss se hvarandra åter. Farväl!

Så sagdt, hoppade han ner och gick åt hemmet. Jag såg efter honom. Jag väntade, att han än en gång skulle se sig tillbaka. Så skedde ej. Han försvann vid vägens krökning.

Skjutskarlen såg undrande på mig. Jag vinkade att han skulle köra.

d. 4 Juli.

Jag var olycklig, jag var husvill. Det sednare är jag icke mer, det förra mindre. Goda människor ha erbjudit mig tak öfver hufvudet; deras vänskap har lindrat min olycka.

Ja, det var en lycklig instinkt hos mig, att fly till Mainola vid Mallasvesis strand, att fly till Anna Degerberg.

Jag har i halfklara ordalag förklarar för Anna orsaken, hvarföre jag så snöpligen lemnade min guvernantsbefattning. Anna har tyckts förstå en halfqväden visa; åtminstone har hon icke gjort mig några frågor. Jag bad Anna, att på än längre afstånd antyda sanningen för hennes föräldrar. Detta tyckes Anna gjort med all grannlagenhet; så mycket kan jag förstå af föräldrarnas hjertliga och innerliga beteende emot mig.

Jag sade till kaptenen, det jag tagit mig friheten att komma till Mainola blott för så länge, som behöfdes att skaffa mig en ny kondition. Då sade han:

— Kondition, nej! Jag har mycket ångrat mig, att jag i fjol lät mamsel Värn lemna oss. Icke äro vi mycket rika, men icke inser jag, hvarföre vi ej kunna orka med några barn till. Låt mig hädaneftter kalla dig: Celia, mitt barn.

Han kysste mig på pannan och fortfor:

— På det du icke må anse dig för en onyttig medlem i vårt lilla samhälle, har händelsen fogat följande. Min ungdomsvän, länsman Sabell har, måhända genom någon liten oordentlighet, förlorat sin syssla. Han har tre barn, två

flickor och en gosse. Den äldsta af dem, Emma, har jag förbehållit för min del. Hon är tolf år. Det torde vara onödigt att bibringa henne utländska språk. Endast litet historia och geografi samt räkna. Det der är väl Celia så god och lär henne. Några stränga läsetimmar behöfva icke komma i fråga. Gör det liksom för ditt nöjes skull. Annas sak skall bli att instruera lilla Emma i sådant, som rörer hushållet . . . För resten skall du, min Celia, bli mig såsom sagdt ett eget barn. Förstår du mig, och vill du gå in på mitt förslag?

Jag var så rörd, att jag icke med ord kunde uttrycka min tacksamhet, men kaptenen kysste mig än en gång på pannan. Han tog min tystnad för hvad den var. Den som tiger, han jakar.

Sedan, för att surprenera så mig som Anna, hvilken hade inkommit i detsamma, öppnade han sin kammardörr och framdrog derifrån en blyg och försagd flicka. Det var den ifrågavarande Emma, en rosenröd, nätt flickunge, den Anna genast gick att kyssa. Jag naturligtvis likaså.

Åter har således för mig uppblomstrat en lycka. Här bland dessa goda människor skall jag återfå tron på det vackra i människohjertat.

Jag hinner ej mera. Vi skola ut att ro på Mallasvesi. Dertill ha vi lof, dock icke . . . utom viken.

d. 15.

Min lilla Emma är läraktig, så att det är rätt roligt att informera henne. Derigenom att hennes läsetimmar icke äro

så strängt markerade, är jag rädd att hon snarare läser för mycket än för litet. Under mellanstunderna öfverhopar hon mig med frågor om ett och annat i naturen, hvilka jag, skam till sägandes, ofta icke kan besvara. Derjemte har hon anlag för en grundlighet, som bland flickor icke är särdeles vanlig.

En gång, sedan vi haft en geografisk lektion, tycktes Emma mycket fundersam. Jag frågade, på hvad hon grubblade.

Jo, vet Celia — sade hon (ordet mabonne skulle så mycket mindre passa, som vi nästan sagdt äro systrar) — jag funderar på, huru jorden ändå kan vara rund. När jag först läste det, tyckte jag att det var så lätt att förstå, och så naturligt, men nu först efteråt tycker jag, att det dock är bra konstigt.

Jag anmärkte då, att af alla kroppar är klotet den enklaste, så vida det äfverallt är lika till sin yta. Tillika anförde jag den vanlige sanningen, att till och med höga berg på ett så stort klot som jorden icke kännas mer än sandkorn på ett vanligt litet klot.

— Ja, nog förstår jag det alltid — svarade den lilla tviflerskan — men visst är en pannkaka också bra enkel. Jag tycker jorden just kunde vara som en pannkaka. Och vet Celia, hvarföre jag tycker så. Jo se, för det första: man talar om att resa till världens slut. Vore nu jorden som en pankaka, så kunde den ha ett slut, som sku' säga halt. Det vore roligt att få se detta slut.

Jag förklarade då, så godt jag kunde, att jordens slut

är på hvarenda punkt på dess yta åt det blåa till, och att man kunde föreställa sig resa ifrån jordens medelpunkt åt ytan till, för att ha det nöjet att se jordens slut.

— Nå nå, jag skall fundera på saken, kanske är det så. Men för det andra: om nu jorden är ett klot, så finns det väl en öfre hälft och en undre. Redan det är underligt, huru de människor, som finnas på sidorna af klotet kunna stå der och hållas. Men ännu underligare är att de, som äro under klotet, kunna gå och stå med fötterna uppåt och hufvudet neråt, ty på hufvudet lära de väl ändå icke stå och gå. De likna ju flugor, som kunna gå på väggen och under taket.

Jag började nu tala om jordens attraktion, som gjorde att ingen del af jorden kunde anses stå ofvanom den andra. Vidare, att om så vore, skulle vi sjelfva, ifall vi om dagen vore ofvanpå, om natten vara underom klotet.

Kaptenen, som afhört diskussionen med mycken uppmärksamhet, och ville komplettera min förklaring, inföll småleende:

— Alla lefvande varelser, hvilka äro skapade med fötter, äro så skapade, att de skola gå på dessa fötter. Fötterna skola vara närmast jorden. Att människan icke faller bort från jorden, verkas af jordens dränkraft. Som jorden åter är en i rymden fritt sväfvande kula, som ständigt vänder sig kring sin axel, så kan intet upp eller ner komma i fråga. Om du, lilla Emma, kastar den der bollen i luften, så vet du sannerligen icke hvilken sida, som är den öfra eller den undra.

Den lilla funderade åter några ögonblick, innan hon invände:

— Pappa sade, att fötterna skola vara närmast jorden. Men flugorna, när de gå under taket, hafva sina fötter alldeles ifrån jorden, och kroppen närmast.

Kaptenen hviskade mig i örat, att hans förklaring verkligen var litet haltande. Jag skulle icke varit i stånd att svara på Emmas invändning, och jag rodnade . . . å kaptenens vägnar, ty jag trodde, att icke heller han var i stånd att lösa frågan. Men jag bedrog mig.

— Det der kommer af tvenne orsaker. För det första har äfven taket, liksom alla kroppar sin dragningskraft för sig, som i någon mån upphäfver jordens dragningskraft. Oaktadt denna dragningskraft är miljoner gånger mindre än jordens, kan dess verkan dock vara stor nog på mycket lätta föremål, som befinna sig mycket nära eller invid. Nu är det väl också sannt, att till exempel en fjäder, ett dammkorn vanligen faller till golvet; det kommer deraf, att de icke hafva fri rörelsekraft och således lyda jordens öfvervägande dragning. Det lätta kreaturet flugan deremot har rörelsekraft, och i någon mån vilja; då flugan spatserar under taket, är det säkert, att hon äfven något anstränger sig, för att hållas der; detta skulle dock icke lyckas, om icke äfven taket hade sin dragning, hvaraf flugan betjenar sig. Kan Emma nu säga, hvarföre flugan kan spatsera under taket?

— Ja, för att flugan är så lätt, för att taket drar till sig, för att flugan har starka ben, och för att flugan vill spatsera under taket.

Kaptenen skrattade rätt godt, af nöje öfver Emmas naiva uppfattning. Det kan nog hända, att hans förklaring icke så alldeles var byggd på vetenskapliga grunder, men hufvudsaken var vunnen. Emma trodde på honom, förstod på sitt sätt saken och var nöjd.

d. 20.

Jag har afsmak för att vidare skrifva i detta album. Hvad skola de fridfulla, idylliska scener, jag numera upplever, ha att göra med de skakande, jag här upptecknat. Hvar enda gång jag öppnar denna portfölj, vakna hos mig hemska minnen. Hvarföre skall jag då så ofta öppna den!

Jag skall börja hålla ett annat album, hvilket jag vill kalla mitt Mallasvesi album, eller fridens bok.

Härifrån skall jag blott göra undantag, då något särdeles gladt eller särdeles sorgligt inträffar, eller ock, då jag har någonting att skrifva om personer, hvilka spelat en vigtig roll i detta föregående orons album.

Kapitlen skattade rätt godt, at nåje öfver kunnas naiva
 uppläsning. Det kan nog hända, att hans förklaring icke
 så alldeles var byggd på vetenskapliga grunder, men hufvud-
 saken var rännan. Kunnas trodde på honom, förstod på sitt
 sätt saken och var nöjd.

Jag har älskat för att vidare skriva i detta album
 Hvar skola de tidliga, idylliska scener, jag numera upple-
 ver, på att göra med de skakande, jag här uppleckat. Hvar
 enda gång jag öppnar denna port till, vakna hos mig hemiska
 minnen. Hvar skola skall jag då så ofta öppna den!

Jag skall höja alla ett annat album, hvilket jag vill
 kalla mitt Mållsvens album, eller Lidsens bok.
 Hvar skola skall jag bli en god undantag, då något särde-
 ligt glad eller särdeles sorgligt inträffar, eller också då jag har
 önskan att skriva om personer, hvilka spelat en vigtig
 roll i detta föregående erans album.

THE BIBLE BOKER.

D. 2 Febr. 1850.

Jag har i dag emottagit en nyhet, hvilken jag icke kan underlåta att uppteckna i orons album. Hofrättsrådinnan Segerskjöld är förelyst med landtmätaren v. Degen.

Partiet anses naturligtvis som en stor mesallians å hennes sida. Det kommer deraf, att man icke läst Celias svarta album. Skulle man det gjort, ansåge man troligen partiet temligen egalt.

Af de känslor, med hvilka jag emottog nyheten, finner jag till min glädje, att Josef verkligen är bannlyst från mitt hjerta. Visserligen blef jag litet häpen, många minnen stormade på mig; men bland dessa känslor fanns dock ingen, som hade ens tycke af kärlekens oro, af svartsjuka eller något annat sådant. Nej tvertom, de känslor, den närvarande stunden skänkte mig, hade snarare tycke af glädje. Josef har sökt tvätta bort en del af sin fläck och — han har högtidligen afsagt sig mig för lifvet.

Skall jag å någons vägnar känna smärta, så är det å Axels. Männe han igenom sin moders giftermål kommer i någon falsk ställning? Jag hoppas annat. Jag hoppas, att Gud styr Axels öde på det vackraste sätt.

Ack, om den gossen på ett par timmar vore här, att jag finge visa honom för Anna. Anna skulle säkert vara nöjd med Axel.

Anna synes komma från sin spatserfärd. Bort, mitt album!

d. 17 Juni 1830.

Ack, så jag är glad! Nyss såg jag tvenne personer gå arm i arm. Jag håller så mycket af dem begge.

Huru ofta Anna, nästan med ovilja, medgifvit, att hon aldrig varit kär! Jag har trott derpå, ty Anna ljuger aldrig. Anna har mest bott här i ensligheten på landsbygden; väckelse till kärlek har felats henne.

Anna har varit liksom ledsen på sig sjelf, för det hon icke erfärit denna ljufva plåga.

— Säkert är jag en så opoetisk varelse, att jag aldrig kan börja älska — sade hon en gång, halft gråtande, halft skrattande.

Då sade jag, att poesin icke ligger i kärleken egentligen — ty denna kan vara falsk — utan fastmer i den sanna kärlekens möjlighet. Jag drog på den sträng, att blott den rätta kommer, så skall Anna nog lära sig älska.

— Den rätte kommer väl aldrig — sade Anna — redan är jag tjugu år, och om jag är något vacker, så börjar väl den fågringen redan taga af. För hvarje dag blir det väl svårare att älska mig.

Härvid gjorde jag en liten syftning på min egen sorgliga historia och menade, att det kan vara en lycka att slippa kärleken.

— Nå ja; jag vill litet pruta med mig. Jag vill icke bry mig om att vara älskad. Men visst skulle jag sjelf vilja älska. Ja, jag skulle vilja tycka om någon. Jag ville försöka, hurudan kärleken är. Det är ju att knappt vara en flicka, då man är tjugu år och än aldrig tyckt om någon.

Jag ämnade säga Anna, att hon häruti talat temligen originelt, men oqvinnligt. „Det är just längtan, behovet att vara älskad, som hos qvinnan verkar behovet att älska“, hade jag nyligen läst hos Bulwer. Jag ämnade just använda denna sanning, för att vederlägga Anna, då bullret af ett åkdon hördes. En schäs stannade, och ner hoppar ingen annan än min bror Clinton.

Jag måste säga, att jag bleknade af glädje. Anna å sin sida bleknade äfven, troligen af andra känslor. Det var äfven verkligen besynnerligt, i afseende å Anna, att Clinton skulle inträffa just nu.

Det nästan förargade mig, att Clinton skulle se på Anna mer än på mig.

— Det är min bror, ser du Anna, och han kommer icke att omfamna sin syster.

— Ja, vet du, Celia lilla — sade Clinton, i det han kysste mig — jag blef så häpen, när jag såg mamsell Degerberg, den du beskrifvit röd som en ros, nu blek som en lilja.

— Ja, ja, om du visste Clinton, hvarom vi sist talat, så skulle du icke undra så mycket öfver Annas blekhet. Ser du, nu är hon åter röd som en ros.

— Det anar mig, att jag någongång får veta hvad frågan gällde. Till dess skall jag tygla min nyfikenhet.

Det är någonting högst angenämt och fröjdande för själen, att vara vittne till gryningen af en kärlek emellan

tvenne personer, dem man båda håller mycket af, och dem man i själens hemlighet önskar se som ett par.

Allt ifrån första stunden, och måhända till följe af Clintons oförmodade ankomst, hvilken, till följe af vårt just då afbrutna samtal, kunde gälla för ett lyckligt förbud, tänkte jag i stillhet, huru treffligt det vore, om det unga herrskapet, Clinton och Anna, skulle börja hålla af hvarann . . . så der mycket.

Jag frågade den första aftonen Clinton, hvad han tyckte om Anna.

— Skulle jag icke tycka om henne. En sådan flicka är för mig någonting nytt. Hon tillhör icke dessa förbildade, sköna själar, som man i sådan mängd träffar i de större städerna, varelses, hos hvilka en falsk fantasi tagit välde öfver tanke och känsla. Anna är visst icke, hvad man kallar en bildad flicka; äfven kan det hända, att hennes fantasis vingar icke bära särdeles högt. Men bättre är tillochmed brist på fantasi, än dess skefva riktning. Naturen har emellertid gifvit Anna en rik ersättning i qvinnans bästa egenskaper, godhet och ömhet. Hon tyckes mig tillhöra de qvinnor, hvilka man icke gerna kan skänka en eldig och passionerad kärlek, men dem man ändå kan så hjertligen hålla af. Med ett ord, jag tror att den man, som får Anna till maka, blir en bland de lyckigaste . . . äkta män.

Så jag tyckte om Clinton för denna uppfattning af Anna. Just så har jag tänkt mig henne. Jag tänkte: „kanske du, min bror, just blir den lycklige“. Men jag sade intet. Jag

vill icke skrämman bort den lilla blinda guden, ifall han var i farvattnet.

Dagen derpå var jag nog ogrannlaga att fråga Anna, hvad hon tyckte om min bror. Anna blef förlägen, rodnade och knöpplade på fransarne af sin sjal. Med en viss ansträngning svarade hon:

— Åh, nog är han hygglig.

— Är han sådan som du föreställt dig honom?

— Ja, nej Din bror har jag alltid föreställt mig såsom hygglig. Men nog är han annorlunda ändå, än min föreställning fattade honom.

— Är han öfver eller under den? — fortfor jag obarmhertigt.

— Nog är han på sätt och vis öfver min föreställning, men nog är han mycket styggare än jag trodde. Han sätter mig så ofta i förlägenhet Ack ändå, sådant jag slabbarrar för dig, Celia, men hvarföre skall du . . . plåga mig med sådana frågor.

Det att Anna ansåg Clinton för stygg, kunde åter anses för ett lyckligt tecken. Så pass mycket visste jag af erfarenhet. Emellertid beslöt jag att icke vidare plåga Anna med frågor eller anspelningar, utan låta saken i all stillhet ha sin gång. Vilde det bli kärlek af, så finge det.

Några dagar till hade förflutit, då jag hos Anna märkte de små symptomer, som antyda kärlekens tillvaro. Då Clinton var närvarande, såg hon på honom litet oftare än nödigt var, och ändå litet mera förstulet än man brukar. Annas ögon voro äfven vid sådana tillfällen mycket vackrare än

eljest; de ägde en god portion af värma och . . . , trånad. Besvarade Clinton blicken, så sänkte den lilla Anna hastigt ned ögonen, och rodnade stundom dervid.

Var Clinton åter frånvarande, så hände sig att Anna ofta medvetet suckade. Vid sina husliga göromål var hon mäktigt tankspridd, och begick många oskickligheter, hvilka ådrogo henne bannor af kaptenskan.

— Kan du tro, pappa lilla, huru Anna nu igen bar sig åt — sade kaptenskan till sin man — hon hällde äggulorna i kaffe pannan och kaffemättet i steken. Jag årnade mycket banna henne, men nändes ej, då hon sjelf började gråta öfver sitt misstag.

Kaptenen smålog och sade blott: — hm, hm. Han hade väl samma tankar som jag.

Med mig talade Anna mycket mindre än förut och var blefven mycket ojemn. Än var hon snartsticken och särdeles kort om näsan; än åter ömmare än nånsin, så att hon stundom helt oförmodadt och utan orsak kom och kysste mig.

Med Anna var således förhållandet icke tvifvelaktigt. Svårare att sondera var Clinton. Han var glad som vanligt, røjde ingen särdeles tankspriddhet, och tyktes tala med det gamla herrskapet just lika gerna som med Anna.

— Kan Clinton — tänkte jag för mig sjelf — kan min bror vara en sådan fjäril, som så många andra unga herrar? Jag kan ta för afgjordt, att han mellan fyra ögon sagt Anna vackra saker, som inverkat på hennes känsla, efter Anna blifvit . . . sådan. Kan Clinton vara nog oädel att väcka

känslorna hos ett okonstladt barn, utan att vilja vackert svara emot dem. Kan min bror vara sådan!

Jag höll redan på att arbeta mig till courage att ge Clinton en vederbörlig lexa, då jag i dag fick se honom jemte Anna komma ifrån parken, promenerande arm i arm. Clinton sade hänryckt:

— Önska oss lycka, min syster. Du förstår väl att Anna och jag äro riktigt förlofvade. Säg min Anna, så din blifvande svägerska hör, att du älskar mig.

— Ja, ja, ja — svarade Anna i ljuft bryderi.

I detsamma syntes kaptenen på trappan. Jag måste säga, att jag dervid blef litet häpen. Icke så Clinton, som gladt utropade:

— Ser farbror, att det lyckades. Här står min flicka nu, så ljuft förlägen. Hon är liksom rädd för pappa.

— Behöfs icke, mitt barn, behöfs icke. På den der vackra synen var pappa icke så alldeles oförberedd. Kom in, mina barn; ni måste få styrka er med litet vin.

Clinton kom således mina tvifvelsmål fullkomligen på skam. Och icke nog härmed! Han hade redan förut kommunicerat med Annas far och erhållit dennes bifall och välsignelse. Clinton har betett sig som en duktig gosse och som en klok general. Han skaffade sig vänner i fästningen, innan han intog den. Fast nej; jag är glad, att min liknelse haltar. Clinton har icke tagit sveket till bundsförvändt.

Om söndag skall firas en förlofningsfest. Den skall bli storståtelig, menade kaptenen. Dit skola komma gäster till och med ifrån Tavastehus.

Huru mycket jag deltar i Clintons och Annas lycka! Det är lika så ljuft att delta i andras glädje, som att sjelf vara lycklig. Och denna lycka är icke uppblandad med någon oro, den är fullkomligen oegennyttig och därför så tillfredsställande.

Derföre bort ifrån mig, du orons album! Jag flyr åter till dig, du fridens anspråkslösa bok.

d. 8 Jan. 1851.

Redan hade jag nästan glömt bort att en portfölj, sådan som denna, finnes till. Nu måste jag åter fly till dig, du nattens vän och orons album.

Jag har återsett en person, hvilken tvingat fram många af de minnen, hvilka tycktes förgättna. Jag har återsett honom; jag vet icke, om med smärta eller med fröjd.

Clinton hade tillbragt hela hösten i Helsingfors, sysselsatt med tankar på sin doktorsgrad. Anna hade visst stundom rätt ledsamt, men fann sig ändå snart, såsom en klok flicka egnar och anstår. De täta bref, hon erhöll från sitt hjertas vän, bidrogo icke så litet härtill.

I ett bref, dateradt sjelfva nyårsdagen, underrättade Clinton Anna om, att han snart skulle infinna sig på Mainola. Trettondagen skulle han troligen vara i Tavastehus och kanske tillochmed med sin värda person „öka assembléens glans.“

Clintons förmodade ankomst var ett mäktigt skäl för Anna, att vilja fara till klubben. Hon öfvertalade sin far och mor till denna „lustresa“. Slutligen vann hon äfven

mig, som visst icke väntade mig någon glädje, likgiltig som jag numera blifvit för dansens nöje.

Vädret var äfven lockande, likasom föret. Nog af, vi foro.

Förvånade blefvo vi väl icke, men ändå så hjertligen glada öfver att Clinton hållit sitt ord. Han var en af de första vi sågo i salen. Glad var jag för egen del, men än gladare för Annas.

Sedan den första valsen var slut, sade Clinton, att vi nu finge sakna honom på en stund. Han skulle gå till sitt kvarter, för att taga med sig sitt resällskap, „hvilken väl icke kunde underlåta att komma, då hans väns syster och fästmö varit nog förekommande att, på grund af en blott förmodan, bivista assembléen.“

Den första kadriljen hade jag den lyckan att dansa med en kavaljer, som nog kunde föra till torgs det lilla han visste. Det var en långsam dans. Det vore bättre för herrar kavaljerer att tala ingenting, än att tala bara snömos. Men så lära icke andra flickor tänka, och hvad mängden tänker, det är väl det rätta.

Till all lycka fingo både Anna och jag sitta den andra kadriljen. Att vi sutto bredvid hvarandra, var naturligt. Vi fingo tillsamman ha ledsamt efter Clinton, som icke hördes af. Just då de sista tonerna ljödo, sade Anna:

— Nej, men se der kommer ändtligen Clinton. Han för med sig en ung, blek gosse.

Jag satt så, att jag icke kunde se Clinton och hans följeslagare, innan de voro tätt invid oss. Jag skall då . . .

berättade mig sednare Anna . . . gifvit till ett utrop af öfverraskning och sagt: — Axel!

Ja, det var verkligen Axel, men huru förändrad! Ett hufvud längre än då jag, halftannat år förut, såg honom den gången, då . . . Äfven anletsdragen hade undergått en förändring, som utvisade, att af gossen blifvit en yngling. Med undantag af en ökad liflighet och glans, voro dock ögonen desamma, dessa ögon, hvilka äfven under gosseåldern ägt ett alfvar och ett djup, som tycktes tillhöra någon sednare period af lifvet.

Axel tycktes söka efter något ord till inledning, men deraf blef intet. Jag skulle så innerligen gerna afbrutit den plågsamma tystnaden . . . om jag kunnat. Det blef Clintons sak:

— Jag tror att herrskapet redan hunnit glömma bort hvarandra. Om det så är, får jag för dig, min kära syster, presentera studeranden Axel Segerskjöld. Det är säkert studenten, som gör honom oigenkännelig.

Dessa Clintorns ord, hvilka kunnat anses si och så, voro i själfva verket fina, och verkade hvad de borde. De förjagade en stor del af förlägenheten och bryderiet. Jag vågade framstamma en anmärkning om, huru mycket „herr Segerskjöld“ vuxit, och huru roligt det var att se honom.

— Tycker mamsell Värn verkligen, att det är roligt?
Axel satte mycken tonvigt på detta „mamsell Värn“. Detta kändes mig något obehagligt, ehuru jag sjelf gifvit anledning dertill genom mitt herr Segerskjöld. Dock, som ställningen oss emellan förändrats, och Axel icke kunde an-

ses för ett barn mer, tyckte jag mig gjort rätt. Jag ämnade äfven framdeles kalla honom „herr Segerskjöld“.

Jag minnes icke, huru jag besvarade Axels fråga. Han drog sig undan, sedan han likväl fått löfte om nästa kadrilj.

Af orsak, att några ortens lejon voro alldeles outtröttliga i polkamasurkan, och icke syntes ha något emot att för det täcka könet presentera deras synbarligen transpirerande kinder, hände sig att denna dans blef längre än den bordt. Jag var rätt nöjd att mitt svaga bröst icke tillät mig sådana fatiguerande danser. Emellertid sökte jag att ordna mina tankar beträffande Axel.

Huru hade Clinton blifvit så bekant med Axel? Hvilken-dera manne hade sökt den andras sällskap? Om Clinton haft någon aning om, hurudant Axels förhållande varit till mig, var det då så alldeles rätt att föra honom till mig? Jag fann ingen lösning af gåtan innan Axel ledde mig till dansen.

Axels visavis var Clinton, som dansade med sin Anna. De hade så mycket att säga hvarannan; så tycktes icke förhållandet vara mellan Axel och mig. Öfver hälften af kadriljen var redan förbi, då Axel omsider sade:

— Jag ville, att jag icke alls lefvat förr än nu, eller ock att allt det förra varit en dröm. Då vore vi icke så fremmande.

— Låt oss anse allt det förra för en dröm, och vi skola icke vara fremmande mera.

— Ja, men vet mamsell Värn, att jag omöjlig kan komma mig att tycka så. Och jag vill ej ens anse allt det förra för en dröm. Det finns deri ett och annat för godt, för att vara blott en dröm.

För godt för att vara blott en dröm? — sade jag — Kan verkligheten, äfven då hon är skön, gå upp emot en skön dröm? Vackra drömmar äro en gåfva ifrån höjden, med hvilken jordens gåfvor icke tåla någon jemförelse.

— Men om dessa jordens gåfvor ändå äro himlens?

— Jag förstår icke, hvad Axel menar.

(När jag skulle kalla honom herr Segerskjöld, var det mig, som om tungan häftade vid gomen. Halft med ansträngning, halft omedvetet nämnde jag honom således vid namn. Men jag rodnade).

— Det kan nu vara nog — sade Axel —; det förflutna står åter vid min sida och är icke fremmande mer.

Han såg på mig med en obeskriflig blick, och suckade helt lätt. Sedan sänkte han blicken och talade liksom för sig:

Jag vet ej, om jag vågar mig till Mainola. Äro husvillan fremlingar välkomna der?

— Huru kan Axel tvifla derpå? De äro välkomna.

— Äfven oaktadt Celia finnes der?

Nu anade jag, att hans mening med detta vågar kunde vara en annan, än det först ville tyckas. Denna aning vågade jag dock icke låta inverka på mitt svar, som blef:

— De som äro välkomna hos dem, hvilka äro mig i föräldrars ställe, äro det äfven för Celia. Isynnerhet om de äro husvillan.

— Tack Celia för dessa ord, som innebära mera än du kanske anar. Ty jag är husvillan och längtar efter ett nytt hem. Och jag skall våga mig till Mainola.

Dansen var slut, och Axel gick att tala med Clinton, hvarpå han syntes aflägsna sig. Clinton återkom med det besked, att Axel sagt sig illamående och vändt hem tillbaka. Min bror gick att söka sig ny visavis. Han sade det höra till saken, att dansa med sin fästmö minst två gånger, och med sin syster . . . ingen. Clinton tycks hafva samma åsigt som fordom, att det nemligen ser pjåkigt och tillgjordt ut att dansa med sin syster, om hon eljest har någon tur.

Snart fick jag veta, hvarföre Axel kallade sig husvill. Clinton berättade mig, att alltsen hans mors giftermål med v. Degen, hade hemmet blifvit honom mindre kärt. Modren lär äfven blifvit mera ovänlig emot Axel, osäkert på hvilka grunder, menade Clinton. Endast en gång på ett års tid hade han besökt hemmet, af längtan efter sina systrar. Detta besök varade blott ett par dagar. Föröfrigt försåg man honom med penningar nog,

Jag tänkte: — Axel är en martyr för Celias skull. Ja, för min skull saknar han hemmets ljufva och hulda omvårdnad. Hvarföre skall Celia vara en oskyldig orsak till så mycket ondt? Stackars Axel!

Jag sökte utforska Clinton. Han hade genom en tillfällighet blifvit bekant med Axel. Han hade blifvit bjuden på hans studentkålas, han visste ej af hvem, ty tio nyssblefna studenter voro med om tillställningen. Clinton hade fattat tycke för ynglingen, hvars femton år icke hindrade ett djup och en flygt, högre än mången tjuguarings. Sedan hade han sökt Axels sällskap, ty Clinton föredrager i allmänhet yngre personers sällskap framför äldres. „Jag vill så gerna aerag

beskyddare“ tillade min bror. Lustresan till Tavastehus hade äfven varit en proposition af Clinton.

Min bror tyckes icke ana Jag skulle, om jag äfven ville det, icke för min död kunna förtaga Clinton hans okunnighet.

De två följande kadriljerna dansade jag. Mina moitiéer uppbjödo nog sin förmåga att „hålla mig varm“; äfven måste jag hålla dem räkning för det de alls icke liknade första kadriljens hjelte. Det hjälpte icke, jag hade så tomt efter . . . Axel.

Huru glad skulle icke jag således bordt bli, då Axel åter inträdde i salongen. Hans illamående hade upphört; han hade icke kunnat få sömn, när andra roade sig. Derföre måste han återvända. Jag kände tydligt att jag bleknade.

Han uppbjöd mig till kotiljongen. Jag hade bordt svara nej, men jag svarade ja. Jag var ju förbjuden att valsa.

Redan för två år sedan, då han var hufvudet kortare än jag, var det lätt att valsa med Axel. Nu var han halfva hufvudet längre. Han både valsade och förde väl. Det gick så lätt och lustigt; jag visste icke af någon ansträngning.

Redan den första gång, jag blef upptagen af en fremmande kavaljer, kände jag en stickning i bröstet och andtäppa. Jag beklagade mig deröfver. När jag andra gången skulle blifva upptagen, sade Axel:

— Jag ber om förlåtelse, min herre. Mamsell Värn vågar icke valsa utöfver de ordinära turerna med
mig

Kavaljeren aflägsnade sig småförtretad. Axel rodnade, kanske för det han ansåg det låta egenkärt, då han sagt med mig. Jag tyckte dock om honom, för att han gifvit ett tydligt svar. Jag tackade honom därför.

Sedan en och annan fått samma besked, fingo vi sitta ostörda. Då var att se, huru Axel blef sig olik. Han var glad, liflig, skämtsam, intressant. Det var ett underverk. Så upprymd hade jag aldrig sett honom i hemmet, aldrig förut. Bland annat sade han:

— Jag tycker mig vara en helt ny människa. Jag ser för mig framtiden i ljus. Förklara för mig det, Celia.

— Säkert kommer det deraf, att Axel blifvit student. Det måste vara ett eget nöje, ett nöje, hvilket qvinnan aldrig får erfaras.

— Ja, det är ett nöje. Verlden ligger framför mig så stor, så öppen. Den stolta tanken, att kunna verka något i verlden, tränger fram lik stjernan ur natten. Önska mig lycka, Celia!

— Jag önskar Axel det allra bästa på jorden. Godt nytt år!

— Och hvad mån' vara detta allra bästa? — sade han med en ton, som sade, att skämtet redan fullkomligen utrymt platsen.

— Det som för jorden närmast till himlen.

— Då förstår jag, att Celia icke menar jordiska utmärkelser, yttre ära och stjernor. De stjernor äro bäst, som bäras . . . innanför. Dock tycker jag, att det vore en stor lycka, ja väl den allra största, att kunna på något sätt höja

sig i deras ögon, hvilka vi älska. Låt vara, att fosterlandet är vår älskarinna, då skola vi icke sky att uppoffra oss för detsamma. Man bör vara beredd att tillochmed dö för det man älskar. Då blir troheten besegrad genom döden. Ja, det vore ljuft att dö för sådant!

— Ja, det är sannt. Men jag ville nästan, att jag icke vore qvinna.

— Det var bra, att Celia tillade detta nästan. Eljest skulle jag hafva en motsatt, besynnerlig önskning. Jag ville icke alls vara. De blommor, som vända sig mot solen hade icke glada dar, om solen vore borta.

Hastigt förändrande ton sade han småleende:

— Celia lär finna, att jag lärt mig att säga komplimanger.

— Lofva mig att hädanefter använda dem sparsamt — sade jag.

— Lofva mig att hädanefter vara en annan, än Celia är — svarade Axel.

Kotiljongen slutade assembléen. Följande dagen foro vi af till Mainola. Clinton och Anna satte sig i en släde, kaptenen naturligtvis med sin fru i en annan. Mig blef intet val öfrigt. Jag måste sitta med Axel i den tredje släden.

Till min ledsnad måste jag medge, att så fort resan aflopp med Axel, hade den troligen icke aflupit med någon annan. Han var glad och treflig, och använde ytterst sparsamt . . . komplimanger.

Lilla Emma, som säkert haft mycket ledsamt, emottog oss med en barnslig glädje. Men visst såg hon bra förvånad på Axel.

d. 12 Jan.

Axel har blifvit en stor favorit hos farbror och faster, — så kallar jag nuförtiden kaptenen och kaptenskan. FASTER är förtjust i hans belevnhet och artighet, farbror i hans „förmåga att kunna följa med,“ samt hans qvicka infall. Jag sjelf, huru må det vara med mig? Naturligtvis fröjdar det mycket Celia, att den person, hon sjelf håller af, äfven blir afhållen af andra, dem hon håller af. Personen vinner derigenom i ökad glans.

I går, då Axel icke var inne, roade det farbror att bry mig för honom. Jag svarade så ogeneradt jag nånsin kunde, att jag verkligen höll bra mycket af Axel, och att jag dertill hade rättighet, då han varit min discipel. Då sade farbror småskrattande:

— Nu kom Celia att missäga sig. Du sade att det var en rättighet, men menade säkert en skyldighet.

Jag rodnade, hvilket var förtretligt, emedan Clinton var i rummet. Småstucken och i bryderi gick jag ut. Snart mötte jag Axel och Emma, som kommo från den rimfrost-prydda parken.

Gud är mitt vittne, att jag vid denna syn tänkte: — o, att småningom skulle uppvexa ett ömt förhållande mellan dessa två! De tyckas skapade för hvarandra.

Emma gick i all stillhet bort, och lemnade oss allena. Jag började tala om Emma, jag berömde, såsom jag det borde, mycket det lofvande trettonåriga barnet. Jag ryckte fram med en invit på långt håll, huru passligt det vore, om Axel o. s. v.

Jag vågade icke ens härvid se på honom. Hans ljufva sonora röst hördes svara:

— Jag förstår Celias mening, och jag tackar dig därför. Celia talade som ur min egen själ; äfven hos mig har en sådan tanke trängt sig fram. Men jag har tillbakavisat den. När insekten en gång svedt vingarne på ljuset, så locka honom icke ens de klaraste stjernor af första ordningen; vid ljuset fäster sig insektens lif, tills det i döden släcks.

Dessa ord försatte mig i en onämbar rörelse. Jag tyckte mig gjort mycket illa, som framlockat sådana ord. Jag skylldes på kölden och sprang i min kammare, der jag nu är.

Jag öfvertänker den djupa rörelsen i min själ. Hvad skall den båda? Är Celia skapad till olycka, till sin egen olycka, eller andras, dem hon håller af?

Men hvarföre tänker jag på olycka. Skall någon sådan nödvändigt uppstå nu? Att jag för Axel äger ett stort, alltför stort värde, det vet jag. Är min känsla icke tacksam därför, besvarar jag icke hans kärlek . . . ack att jag måste använda detta ord . . . då blir det olycka, Axels. Besvarar jag den, skulle det så hända att jag besvarade den, hvem blir då den olyckliga? Männe jag sjelf? Men hvarföre tänker jag på olycka!

d. 17.

Lektionen med Emma var slutad. Hon sade till mig:

— Söta Celia, hvarföre har du blifvit så ängslig? Du suckar så ofta, när du läser med mig.

— Gör jag det? Det visste jag icke af.

— Vet Celia, vore jag några år äldre, så skulle jag sucka så . . . för Axels skull.

— Hvarföre just för Axels skull?

— För han är så söt. Om jag någongång i världen blir gift . . . det kan ju hända . . . så ville jag, att det vore med en, som skulle likna Axel bra mycket.

— På hvad sätt är då Axel så söt?

— Så Celia kan fråga! På allt sätt. Han är emellanåt så rolig, och sedan igen så förständig. Han är också så karlaktig och duktig, när det gäller, och dessemellan är han så snäll och god. Han skulle visst icke göra en mask för när. Och sist så är han så vacker, och det är ju också ändå någonting, det.

— Det är märkvärdigt, huru många fullkomligheter hos Axel Emma hittat på.

— Mycket märkvärdigare är det, att Celia icke hittat på dem. Och ändå tänker Axel på ingenting så mycket, som på Celia.

— Huru kan Emma tala sådant? Huru vet Emma det?

— Jo, ser Celia, jag har det af Axel sjelf. Hvarföre tror Celia, att han så gerna är med mig allena; det är bara för att få i fred tala om Celia. Han frågar mig så mycket om Celia, ja, allt möjligt frågar han. Och när jag då berömmar dig, såsom alla måste göra, så blir han så glad, och om jag berättar något, som Celia sagt eller gjort, så hör han så uppmärksamt på, att jag är rädd han skall förlora andan. Det är riktigt sannt. Skulle jag icke veta, hu-

ru rysligt mycket Axel håller af Celia. Ack, vet du, i går frågade han mig, huru lexan gått. Jag sade då, att Celia varit nöjd med mig och kysst mig. Då kom Axel till mig och stal, riktigt stal en kyss af mig. Nog förstår Celia, hvarföre han det gjorde.

Jag blef ledsen på mig sjelf, för det jag så gerna åhört Emmas berättelse. Derföre sade jag temligen omildt:

— Men hvart vill då Emma komma med detta prat?

— Jo, det skall jag säga. Jag skulle vilja att Celia vore mera god emot Axel. Celia tycks vara liksom rädd för honom. Celia borde hålla af Axel lika mycket, som han håller af dig. Åhå, vore jag i Celias ställe, nejminsann jag skulle låta en sådan gosse, som Axel är, vara så der. Jag skulle hålla af honom så rysligt. Och jag skulle äfven visa det.

— Men, minns Emma, jag är ju hela fyra, fem år äldre än Axel.

— Fyra, fem år äldre, hvad gör det? Så mycket äldre var också mamma än pappa, och lycklig var pappa, så länge mamma lefde. Jag minns ännu, huru de höllo af hvarann, och huru pappa gret, när mamma lades i kyrkomullen. Hvad gör ålder!

— När Axel blir så gammal som jag nu är, så har han glömt mig.

— Glömt? Du tror sådant om Axel. Han kan ej glömma! Å nej. Han är den allrabästa.

Sedan Emma sagt detta, gaf sig barnahjertat luft i en ström af tårar. Hade en engel ifrån himlen nedstigit som

förespråkare för Axel, han hade dock icke kunnat vara väl-taligare än detta barn, hvars späda fantasi, förgudande sitt föremål, altförväl röjde sin riktning, men hvars goda, oegen-nyttiga hjerta ändå glömde allt vid tanken på dens väl, som gifvit barnafantasin dess späda vingar.

Oemotståndligt bröto tårar sig väg ur källan af mitt hjerta.

De blandade sig med Emmas.

d. 20.

Klockan är icke mera än tre på morgonen. Jag har stigit upp, för att uppteckna den dröm, som nyss väckte mig. Minnet af drömmar förgår så lätt, om man icke griper dem på färsk gerning.

Jag var i en bergig skogstrakt, der träden voro så höga, så höga. Clinton och Anna voro med mig.

Vi hade att gå uppför ett ganska brant berg. Anna var mycket rädd och stödde sig ängsligt på Clintons arm. Jag var icke alls rädd, och uppmanade dem blott att skyndsamt stiga på. Hvert jag egentligen ville, vet jag ej, lika så lite hvad jag ville. Likväl var det någonting ytterst maktpålig-gande och viktigt.

Småningom märkte jag att Clinton och Anna blefvo ef-ter. Likväl påskyndade jag mina steg. Då jag åter såg ba-kom mig, fann jag att de, i stället för att vidare komma uppåt, gledo sakta nedföre och tillbaka. Då ropade jag dem an. De svarade med knappt hörbar röst, att de hade bättre att vara i dalen. Då beslöt jag att icke mera plåga dem.

De fingo vara der de ville. Jag tänkte icke på dem vidare. Jag gick på oförskräckt. Jag kom till bergets topp,

Toppen var bevuxen med granar i en stor cirkel. Jag gick inom cirkeln. Der stod Axel, och tycktes vänta på mig.

— Ack, hvad Celia var god, som kom. Nu får du se alla de rikedomar och skatter, som jag förvärfvat åt dig. Följ mig.

Sedan jag gått några steg fram vid Axels ledande arm, stannade jag tvärt. Vår väg var afbruten genom en mörk håla.

— Detta ser ut som nedgången till en grufva — sade jag.

— Det är så — sade Axel — fatta mod och sätt dig jemte mig i denna korg. Vi skola fara nedåt.

Der fanns verkligen en stor korg, som jag icke märkt. Vi satte oss i den. Den gick nedåt medelst ett vindspel. Det var mörkt, stickmörkt.

— Är du rädd för mörkret, Celia?

— Ja, om jag vore ensam, men icke med Axel.

— Det börjar väl äfven snart att ljusna — sade Axel.

— Huru djup är denna grufva? — sporde jag.

— Djupare än höjden af det berg, du klättrade uppför.

I detsamma började det ljusna. Korgen sänkte sig alltmer, och ljuset tilltog. Det började höras ett dån och ett skrammel, som tilltog i samma mon som ljuset. Konturer af menniskofigurer började synas; de tycktes vara i en liflig rörelse och arbeta med kraft.

Bottnet af grufvan såg ut som en underjordisk stad. Detta erbjöd en vacker och skön anblick. Den öfvergick all föreställning.

Omsider stannade korgen på botten, och vi stego ur.

— Nu skall jag visa för dig mina arbetare. De äro indelta i tvenne klasser; men slafvar äro de alla.

Jag såg på arbetarene. Alla voro de svarta och smutsiga.

— Se noga på denna klass. Den utgöres af sådana menniskor, som värderat det jordiska guldets högre än allt annat. De hafva frivilligt gifvit sig till slafvar. Deras lön är stor nog.

Jag åtlodde Axels ord. Jag såg på första klassens arbetare. Besynnerligt! De voro alla lika klädda, lika vexta. Jag såg på deras anletsdrag. Oaktadt svärtan såg jag, att äfven anletsdragen voro lika. I hvarenda af dem igenkände jag . . . Edvard. Den Edvard, som jag fordom hade älskat i barnets inbillning. Den Edvard, som öfvergaf mig, emedan jag var fattig på jordens guld, han, hvars otro icke kostat mig någon tår och ingen sorg, emedan min kärlek blott var . . . inbillning; ja, denne Edvard stod der nu för mig, representerad i tusende olika och dock lika gestalter.

Axel gick ifrån dem, och förde mig till den andra klassen.

— Se noga äfven på denna klass. Den utgöres af sådana män, som, lika onda englar, kunna tjusa så det rena som det orena sinnet, men hvilkas makt blott grundas på ett fint bedrägeri. De hafva nu äfven fått sin lön. De äro mina tvångsarbetare.

Jag åtlodde Axels ord. Jag såg på den andra klassens arbetare. Besynnerligt! De voro alla lika klädda, lika vexta. Jag såg på deras anletsdrag. Oaktadt svärtan såg jag, att äfven anletsdragen voro lika. I hvarenda af dem igenkände

jag . . . Josef. Den Josef, som lik en ond engel demoniskt tjusat min själ, han, som jag öfvergaf, emedan han aktade det heliga ringa, Josef, hvars förlust kom verlden att gapa emot mig så tom och sorglig, emedan min kärlek ändå icke varit inbillning; ja, denne Josef stod nu der för mig i tusende olika och dock lika gestalter.

Ännu en tredje klass människor varnade jag; det var qvinnor, handtlangerskor åt den andra klassens män. Äfven de voro sinsemellan lika. Jag vågade knappt se åt dem. De ägde alla, äfven de, bekanta drag.

Axel gjorde ingen anmärkning öfver denna tredje klass. Han tycktes icke ens märka den. Han gick hastigt förbi, och drog mig med sakta våld åt ett annat håll, så att vi voro på ett visst afstånd.

— Ser du, min Celia, dessa äro nu alla de, som lyda under mig. Är jag icke rik? Kom, skall du få se, hvad slafvarna hjälpt mig till.

[] Med dessa ord knackade han på bergväggen, som öppnade sig. Vi voro i ett rum, stort som den största kyrka, och rikare prydd än någon sådan. Taket, golvet, väggarne voro af silfver och guld, som ormligt ringlade sig inom hvart annat. Ädelstenar af alla slag bildade guirlander kring väggarne. Ifrån taket hängde kronor utan ett enda ljus, men gifvande en sådan glans, att jag undrade, huru mina ögon kunde uthärda en sådan herrlighet.

— Du förvånar dig öfver prakten i mitt rike — sade Axel — Snart skall du få se en ännu skönare syn.

Då framstodo omkring oss ljufva, underbara gestalter,

som alla voro olika, och dock så sköna. De föllo, en och en, på knä för oss, och framräckte sina skänker.

Axel gaf en vink; då framstod ett af de sköna väsendena och räckte mig — en myrtenkrona. Jag ämnade sätta den på mitt hufvud, men först ville jag dock erfara, huru skickligt den var flätad. Jag höll den upp emot de bländande kronorna, och fann att myrtenkronan var genomskinlig. Jag blef rätt skrämmd häraf.

— Jag vill ej hafva den. Den är ej gjord af myrten, utan af smaragd — utropade jag, och släppte kronan i golvet. En förunderligt vidrig klang hördes, då kronan föll i stycken.

Nu trädde Axel till mig med strålände ögon och sade:

— Du har bestått profvet. Din rena själ kan icke darras mer af falska glitter. Du lilla flicka, hemta hit en bättre krona.

Hon lydde, kom och satte på mitt hufvud en bättre krona, en äkta myrtenkrona. Det kände jag af bladens böjlighet och sköna svalka.

Jag såg på den sköna gifverskan. Var det icke Emma? Ja. Jag tackade henne med en kyss. Det såg Axel och han talade:

— Den tid vi bodde uti solens ljus, tog Axel Celias kyssar ifrån Emmas mun. Nu tar jag dem från Celias egna läppar.

Han kysste mig. I detsamma hördes en sakta musik, och sedan började de vackra gestalterna uppstämman en ljuf

melodi, hvars harmoni efterhand blef allt mera rik, mångfaldig och underbar. Det var en festlig brudsång.

— Är här ej godt att vara? — hviskade Axel. Jag svarade:

— Om dock min far och moder lefde än och såge Celias lycka!

— Jag var beredd på Celias goda hjertas önskan. Derföre har jag kallat hit din fader och din mor.

Då kände jag, att mina axlar lätt vidrördes. Jag såg mig om. På ena sidan om mig stod min far, på den andra min mor. De voro sig fullkomligen lika, endast yngre. De voro lika unga, som den öfriga brudskaran omkring mig.

Min glädje blef nu fullkomlig. Helt och hållet försmälte jag i det närvarandes lycka. Jag sträckte mina händer efter Axel, för att tacka honom för all denna salighet. Han förstod mig, kysste mig och jag vaknade.

Der ligger den lilla Emma, hon som i drömmen gaf mig den goda myrtenkronan. Ibland suckar hon lätt. Kan-ske drömmer äfven hon någon yacker dröm.

Hvad manne min dröm betyda? Jag har drömt om silfver och guld. Det säges icke betyda något godt. Åtminstone är silfver illa, säger man.

Det var en gång fråga om drömmars betydelse. Då sade en satiriker i sällskapet: — drömmar betyda just precis det, som framdeles kommer att ske i verlden.

d. 24.

I dag reste Clinton och Axel bort. Det var en sorgens dag.

På förmiddagen föreslog Clinton en promenad. Emma följde med. Småningom afdelade sig sällskapet helt naturligt i tvenne kottierier. Clinton och Anna bildade det första; Axel, Emma och jag det andra. Hastigt sade Emma: — jag vill veta, hurudant förlofvade tala, och sprang till Clinton och Anna. Axel sade:

— Ett så förståndigt och godt barn, som Emma är! Hon kände i luften, att jag ville vara ensam med Celia.

— Emma är ett mycket förståndigt och godt barn — sade jag tanklöst.

Vi talade först ett och hvarje i likgiltiga ämnen, tills det äfven blef fråga om resan. Jag bad Axel vara försiktig och icke förkyla sig.

— Jag lofvar det, då Celia så vill — sade Axel, med ett alfvar, som tycktes illa harmoniera med frågans obetydlighet. Med än större värme fortfor han:

— Jag lofvar ännu mer än Celia fordrar. Jag lofvar dig att ren och obesmittad gå igenom ungdomsålderns faror. Celia, detta namn skall blifva mig en stark sköld. All min äregirighet lofvar jag dig . . . äran utan Celia vore utan värde. Sist lofvar jag dig min kärlek, en varm och trogen, ja, en evig kärlek. Jag kan icke föreställa mig en möjlighet att lefva, om Celia ej bodde i mitt hjerta, icke heller någon himmel, der ej Celia vore. Jag lofvar dig en kärlek, som gifver allt, men fordrar . . . intet.

— Det är för mycket, Axel. Tala dock ej så — hvi-skade jag, i det tårar ovillkorligen fuktade mina ögon.

— Du gråter, Celia. Jag tackar dig. Du kan ha rätt, ty att försaka dig för alltid, det vore dock hårdt. Derföre vill jag förändra mina ord. Den kärlek, som nu lifvar mitt bröst, den gifver allt och fordrar intet. Ser du, jag frågar dig icke, om min kärlek har något gensvar i ditt hjerta. Det är nog för mig, att jag älskar dig.

Åter sade han, efter en lång tystnad:

— Det vore äfven förmätet af mig, att af Celia fordra ett svar. Jernet skall pröfvas i eld, innan det duger. Framdeles någon gång, sedan jag bestyrkt min trohet och min rena vilja att vara Celias vän då är det tid för frågor.

Huru gerna jag velat säga några ord. Äfven jag hade ju bordt gifva . . . någonting. Jag försökte tala . . . jag kunde icke, vågade ej. Axel förekom mig nu såsom ett väsen ifrån ett annat hem, ett väsen, som nedlätit sig till ett jordens barn. Det gick igenom mig en rysning. Jag gick der darrande och ängslig.

Åxel såg på mig, och sade med skiftad ton och blick:

— Jag har sagt allt. Nu känner Celia mig Derföre skola vi tala annat. Vi skola leka, skämta. Jag är ett barn. Skämtet passar bra för mig. Och Celia är ett barn, som aldrig kan bli annat än ett barn. Derföre skola vi ha roligt . . . Emma, kom hit. Hvad har du att göra der med de gamla!

Emma kom, och Axel hade med henne många roliga upptåg, som också fingo mig att skratta.

De några återstående timmarna var Axel så glad och tokrolig, att jag aldrig förr sett honom så. Och när han satte sig i släden, tycktes det alls icke kosta på honom att resa.

Clinton var icke så glad. Dock sökte också han på sitt sätt trösta Anna, stackars barn, som gret.

d. 1 Mars.

Tomt, tomt hade vi de första tiderna efter de kära bortfarna vännerna. Farbror klagade att han „radicaliter“ förlorat sin matlust och sitt humör; Anna gret tidtals, likaså Emma, som klagade, att det aldrig var riktigt roligt mer. Endast faster hade nog förströelse af sitt hushåll, och jag ... jag gret icke.

Nu deremot, sedan tårarna i det närmaste upphört för Anna och Emma, tyckes turen ha kommit till mig. Nyss gret jag så, att det var underligt, huru jag icke smälte. Men dessa tårar voro ljufva.

Kan det vara möjligt att jag älskar denna gosse, har jag ofta frågat mig, och fått till svar: kunde det vara möjligt att jag icke älskade Axel? Åldern gör intet, sade Emma.

Emellertid, om det är kärlek, huru olika mot den, jag hyste för ... Josef! Den kärleken kom hastigt som ett rus, en yrsel; ja, den var äfven ett rus, en yrsel, efter hvilken uppvaknandet var svårt och tungt. Men den, jag nu känner, har kommit småningom, den har så stilla smugit sig kring hjertat; den har tillvuxit så jemnt och säkert, som en snöboll, rullad i blid snö. Den är nästan för ljuf, och fridfull,

för att vara kärlek, dock för litet systerlig, för att icke vara kärlek. Således är det väl ändå kärlek.

Men då det är kärlek, och denna är så ljuf, så fridfull, hvarföre skall jag då gråta? Ehuru jag känner denna kärleks art, är det dock, som om jag fruktade den. Hvarföre skall jag tänka på framtiden!

Hvad menniskan dock är oklarsynt och dåraktig. Den tid, jag förra gången älskade (synd på det ordet!), då hade jag intet rum för fruktan eller onda aningar. Jag fördes som i yrsel. Nu deremot, då min älskling är så annan, så ädel, god och ärlig . . . nu fruktar jag.

Anna och Emma, som icke veta af orons album, hafva undrat, hvarföre jag icke mera skrivit någonting i fridens bok. Det har icke skett, emedan jag saknat lust dertill. Så har jag talat till dem, och till en del sannt. De tider, jag haft lust att uppteckna någonting, hafva varit sådana, att jag hellre meddelat mig för dessa stumma vittnen, dessa hvita pappersblad, än för menniskor. Ja, jag har skytt att meddela dem någonting om sådant, som rör Axel. Jag kan icke vara uppriktig och öppen hjertig nu. Det vore att vanhelga Vore det icke?

Men jag vill försöka något annat. På en tid skall jag icke ens ha dessa stumma vittnen till förtrogna. Jag skall begrafva den ljufva låga, som alltmera värmer mitt hjerta, inom mitt eget hröst. Jag tror ej för det, att hon af brist på näring dör.

d. 20 October.

Jag har hållit mitt ord. På lång tid har den svarta portföljen varit öppnad.

Den sköna våren har varit, sommaren har flytt, hösten har kommit; löfven hafva gulnat och till större delen affallit. Endast körbärsträdens blad äro envisa och hålla sig gröna.

Nu är det höst, men i min själ herrskar vår. Hösten och förödelsen omkring mig förmå icke smitta mitt hjerta.

Hvarföre griper jag då i orons album? Emedan jag förbehållit mig rättigheten att få skriva i det, då något särdeles gladt inträffat. Det är märkvärdigt, att jag allaredan skrivit om detta glada äfven i fridens album. Det är så roligt att mer än en gång uppteckna det, som mycket fröjdar själen.

Axel har skrivit ett bref till oss. Den skälmen har adresserat brefvet till . . . lilla Emma. Det lyder så här:

H:fors d. 15 Oct. 1851.

„Söta Emma!

Hvad Emma skall bli förvånad öfver att få ett bref från mig. Emma har väl icke förut fått många bref, och säkert intet enda från en gosse.

Ändå har jag just ingenting viktigt att skrivv. Men kanske skall det roa Emma att veta, att jag vuxit mycket. Emma tyckte redan i vintras, att jag var altför lång; nu skulle Emma bli rädd för mig, vet Emma, ty jag felar blott två tum i tre aln. Men säkert har Emma också vuxit, så att du icke behöfver se dessmera upp till mig än förut. Emma blir väl icke rädd?

Vet Emma, att jag den 20 October fyller sexton år? Emma måste den dagen få dricka mera kaffe än eljest. Jag vet att Emma tycker fasligt mycket om kaffe.

Jag skulle inte för någon våga berätta, att jag i slutet af denna månad ärnar mig till Mainola. Kanske Emma ändå tors gifva sina goda fosterföräldrar en liten vink derom. Hviska det äfven för Celia, så att ingen må bli skrämmd.

Ser du, lilla Emma, huru alldeles ingenting jag hade att berätta för dig. En annan gång bättre. Helsa alla så mycket från Axel Segerskjöld“.

Det är således i dag Axels födelsedag. Han fyller sexton år. Jag tycker det för Axel är så mycket, som för andra tjugusex.

Emma har ställt så till, att vi verkligen i dag fått dricka mera kaffe än vanligt. Emma sade, att hon tyckte kaffe aldrig smakat så bra. Jag tyckte så med, för jag ingenting sade. Anna var den enda, som ej tycktes tycka så. Men det är sannt, Clinton har icke i dag sin födelsedag.

Fäbror blef mycket glad öfver nyheten. — Det är en skön sak — sade han — att man åter på en tid får hit någon att prata förnuft med. Det skall bli roligt, att få höra nniversitetsnyheter. Också jag har varit student, och den som en gång varit det, förblir det ock.

d. 5 Nov.

Hösten har för en tid lemnat rum för en skarp vinter. Den 29 October var ett förfärligt väder. Jag anade, att Axel var på vägen då, men jag tackade Gud, att det icke var en sjöresa

Han kom den trettionde, icke alls illa medfaren. Han sade, att man måste vara nöjd, när man har slädföre, om också drifvorna göra, att man icke hinner mera än en mil på tre timmar.

Så stor och vacker Axel blifvit. — Det var en lycka — sade Emma — att han skref till mig derom, eljest hade jag verkligen blifvit rädd.

Underligt att jag aldrig märkt, att Axel är vacker. Och dock är han sig så lik i det stora hela. Samma uttryck, samma själ, samma ögon, som då jag frågade honom plura-riel af ciel!

Kanske är det förändringen i min egen själ, som låtit mig märka förändring hos Axel.

Axel är mot mig så grannlaga. Icke ett ord af sådant, som nå ja!

Stundom vill det synas, som han tillochmed nndveke mig. Deremot håller han sig, än mer än förra gången, till Emma. Månne detta vara så alldeles bra? Han tror väl, att Emma är mera barn, än hon kanske är det.

Jag har stundom ärnat varna Axel, men det skulle passa sig så illa för mig. Anna borde göra det, men säkert faller henne icke sådant in, och jag . . . jag skulle icke kunna göra Anna uppmärksam derpå.

Men månne det kan vara någon fara för Emma? Är hon icke verkligen förmycket barn dertill. Och vore det fara, månne denna just vara så . . . farlig? Skall det icke blifva blott en ljuf, barnslig fantasi?

d. 10.

Emmas far har skrivit efter sitt barn. Han ligger farligt sjuk. Jag har beslutat att resa med Emma. Farbror sade skämtande till mig:

— Så mycket hellre kan du följa med, som den söta Studenten är bjuden att tillbringa några dagar hos min granne, häradshöfding Ekendal, och hans son, studenten. Celia behöfver någon förströelse under tiden. Föret är visserligen det allra eländigaste. Landsvägen är dels bar, dels försedd med isgata. Det bästa ekipage vore nu ett mellan-ting emellan kärra och släde. Men som intet sådant finns att tillgå, måste man välja mellan tvenne ytterligheter. Släde tycks vara säkrare, men har två saker emot sig: för det första skulle ni dröja för länge på vägen, för det andra skulle ni komma utan medar hem. Hjulåkdön ser visserligen riskabelt ut att ha i denna iskraka, men min nya schäs har ännu så hvassa spikar, att han borde hållas på isgatan lika väl som en nyss skodd häst. Detta ekipage rekommenderar jag således. Celia, som jag har märkt kör bra, kan föra tömmarna. Anders kör så vårdslöst; han får sitta lat bakpå sitsen.

— Åh — svarade jag — nog skall jag köra försigtigt. Visst ser det litet haskligt ut, då man möter någon, men det hjälpes genom att antingen stanna, och låta den andra köra förbi, eller också, på farliga ställen, genom att dela väg med sig så litet som möjligt.

Anders går redan att spänna hästen i redet, och jag . . . ja, hvarföre har jag skrivit detta i orons album?

d. 15,

Lycka, lycka, hvad är det för ett ord? All lycka står på randen af en olycka. All glädje är så hastigt färdig att räcka handen åt smärta.

Den tolfte återkommo vi från Emmas far, som redan var bättre. Sakta och försigtigt foro vi på den bedrägliga isgatan.

Vädret var blidt, och ändå var himlen blå och solen lyste. Det var ett angenämt resväder. Också höll Emma mig nog varm med frågor om ett och annat, samt dessemellan med tal om Axel. Jag började finna, att hennes ömhet för honom dock icke var farlig, att hon ännu var förmycket barn, för att på alfvar älska. Det var blott en ljuf, barslig, systerlig fantasi. Deråt vardt jag ganska glad.

Vi hade icke mera många stenkast till hemmet. Emma sade:

— Nu får Celia vara bra försiktig. Vi få här en „nedförbacke“, som väl icke är brant, men krokig och hal. Kan-ske vi be Anders gå bredvid.

Jag satt försänkt i tankar, och svarade intet på denna naturliga proposition. Emellertid gick hästen framåt.

Backen var långsluttande, hade således ej bordt vara farlig. Men, såsom Emma sade, var den krokig. Vägen borde alltid litet slutta åt samma sida, som vägen kröker sig, eller åtminstone vara horisontel. Denna backe gjorde raka motsatsen; utom backens egen tillbörliga sluttning, hade han dessutom en sidosluttning, men åt motsatt sida af vägens krökning. Vid vägen var väl icke något dike, utan

marken sluttade alltmera, ju längre ned. Sist kom en brant, som slutade vid en liten å, som tog vägen åt Mallasvesi.

Då jag såg åt höger, förstod jag, att denna lilla backe var vida farligare att färdas nedför än uppför. Slant schäsen en gång ur vägen, så stannade han icke förr än vid brantens fot, i åns svarta kalla vatten. Ledstänger saknades här, liksom så ofta på socknevägar.

Jag ärnade försöka stanna hästen. I stället tror jag att jag ryckte i tömmarna. Både Emma och jag upphäufde ett rop af glad förvåning. Axel syntes nedanför vägens krökning.

Hästen begynte smått löpa. Vid krökningen började schäsen att slinta. Det såg Axel, och var som en blixtnad vid vår sida, just då det högra hjulet redan var utom vägen, på den åt ån mera sluttande planen invid.

O, att han aldrig kommit! Hvad var vår räddning värd, då den köptes så dyrt!

Axel stod nedanom vägen på den åt ån sluttande planen, och bemödade sig att hindra det högra hjulet att löpa vidare nedåt. Förfärliga ögonblick! Axel hade intet säkert fotfäste på den hala marken. Han föll, schäsen hade förlorat balansen, den föll på Axel.

Huru länge jag var utan sansning, vet jag icke. När jag vaknade, såg jag Emma gråtande vid Axels hufvud, som var blodigt. Anders sysselsatte sig med att resa upp hästen.

Hästen låg omkull på vägen. Axels bröst hade hindrat schäsen att rulla vidare och draga hästen med sig i fallet.

— Du dumma människa — utbrast Emma till Anders — du tänker mer på din usla häst, än på honom der. För-

står du icke, att om hästen stiger upp, så kan kärran ännu mera skada Axel. Lyft upp schäsen.

Detta gick snart för sig. Nu kunde vi betrakta Axel. Han var utan allt medvetande och andades knappt. Hjulet och schäsens tyngd hade illa skadat hans bröst. Bittra öde!

Vi förbundo hans hufvud så godt vi kunde. Vi gjorde honom af våra öfverplagg en bädd, så mjuk vi förmådde. Dock var den för hård — det funno vi af hans oroliga ryckningar under det sorgliga tåget till hemmet.

Mot aftonen vaknade Axel från sin sanslöshet. Han lät bedja mig komma till honom.

O, hvilken förändring! De ädla anletsdragen vanställda under bemödandet att dölja smärtan, bröstet tungt flämtande, och blicken rullande, men, ack, så skön. Så låg den ädle ynglingen, det bleka offret.

— Celia — hviskade han — hvarföre gråter du? Allt är en vacker dröm. Celia, du lefver, du är räddad.

— Ack Axel, tala ej om mig. Jag lefver för att se . . . dig så der. Ack, hvad du andas tungt. Ditt bröst är säkert mycket sjukt.

— Jag vet ej hur det är, men visst kännes det annorlunda än förr. Det går väl öfver.

Det påkom mig en underlig känsla, liksom han menat: — det går väl aldrig öfver. Axel smålog och sade:

— Jag borde banna Celia, för att du gråter så mycket. Men . . . tårarna klä dig lika bra, som allt annat. Du kan få gråta.

— Kanske det skadar Axels bröst att tala — sade jag, i det jag bemödade mig att svälja tårarna.

— Det borde icke skada, när jag talar med Celia. Men jag vill söka lyda dig. Mitt öga tynger åter. Det bådär sömn. Hur ljuft, att söfvas in af den bästa vännen uppå jorden!

Han har somnat. Säkert sväfva omkring honom sköna englar nu. Han småler stundom. Kanske han icke vet, huru jag ensam vakar öfver honom, huru mitt hjerta uti oro klappar ömsom, stannar åter. Slumra, det är ljuft!

Doktorn har anländt, han har undersökt patienten. Ack ändå, bröstbenet är krossadt.

Doktorn har sökt trösta oss, men har icke rätt lyckats med mig. Hans ton, hans blick har ingifvit farhågor.

O Gud, låt Axel lefva. För Celias skull, låt honom icke sluta i blomman af sina ungdomsdagar. Tag Axel icke ännu till dig!

Men hör du icke denna bön, så hör en annan. När han är borta, så tag då äfven Celia rätt snart.

Nu är nattens tid. Jag minnes min dröm.

d.1 9.

Åter har doktorn anländt. Sjukdomen har förändrat natur. Smärtan i det skakade bröstbenet har förorsakat feber och inflammation. Axel yrar tidtals. Mitt namn är ofta på hans läppar. Med rysning hörde jag honom för några tim-

mar sedan säga: — „hvarföre skall du söka skilja mig från Celia. Nog är jag henne trogen“. Sedan började han åter tala osammanhängande ord.

O smärta, att nödgas bevittna förståndet, själens ljus, ligga i dvala, lemnande rum för en upphetsad inbillnings förvirrade tankespel! Nyss var han en yngling, strålande af ungdomshopp, mod och helsa. Nu ligger min gode vän så hjälplös der.

De suckar, han stundom drager, de komma säkert af kroppslig smärta. De förorsaka en själens smärta hos Celia; de äro lika många dolkar för Celias hjerta.

Skall det blifva lif eller död? Stode det i min makt att öppna framtidens Isislöja, jag vågade det icke. Jag vågar icke tänka på framtiden. Som ett barn i leken täcker öfver sina ögon, och tror sig icke blifva sedt af den, det icke ser, så vill Celia göra. Jag vill kasta ett dok öfver själens ögon. Kanske att ödet då ej hittar mig.

d. 20 Dec.

Snart inträffar julens, den höga kristliga glädjens och barnens fest. Min julklapp blifver sorg och smärta, och dock äro dessa julklappar för mig de käraste. Sorgen är min bästa vän, huru mycket ljufvare och herrligare än all jordens lycka!

Jag känner hos mig kraft att skrifva nu. Jag flyr till dig, du orons album. Nu är du den rätta fridens bok.

Det var den tjugunde November. Det gick mot natten. Jag vakade vid Axels bädd. Då slog han hastigt upp sitt

öga. Hans ögonpar var ej förvirradt mer, men strålande af stilla ljus. Och Axel sade:

— Du vakar Celia. Är natten klar, är månen uppe?

— Månen är i nedan. Men det är stjernklart.

— Månen är i nedan? Men jag är nöjd, att de milda blyga stjernorna tindra. Minns Celia, hvar den stjernan är, som heter Vega?

— Det var den stjernan, som Axel visade mig den sista qvällen, då Vega uti Lyran är nära intill Svanens kors, och icke alltför långt ifrån Carlavagnen.

— Ditt minne har varit dig troget. Jag tackar dig. Din Axel får be dig om någonting. Anse Vega för min stjerna, se på den, då och då, i nattens tysta timmar. Tro att min ande då talar till dig. Den och stjernan skola skicka dig ett mildt och vänligt svar.

— Jag vill så göra. Våra blickar skola mötas der.

— Våra blickar, ja, om vi begge bodde här på jorden. Men

Hvad menar Axel — utbrast jag, darrande för min egen fråga, i det jag hänfördes af den höga aningen uti hans drag.

— Anse himlen vara uti Vega-stjernan — sade Axel.

Jag började att stilla gråta. Jag anade, hvad han menade, anade, att himlen var för mig förlorad på jorden.

— Minns Celia den glada, friska vinterdagen uti parken? Då lofvade jag dig en kärlek, som gaf allt, men fordrade intet. Och när Celia sade, att det var för mycket, förändrade jag mina ord. Jag sade, att den kärlek, som då lifvade mitt bröst, gaf allt och fordrade intet. Men nu

Hans matta blick fick lif. Den vexte till en fråga. I en onämbar sällhet svarade jag:

Jag förstår dig Axel, och låt mig svara dig. Med handen i din hand och ögat i ditt öga, med nattens stjernor och dess heliga tystnad till vittnen, inför Gud den allvetande älskar jag dig, och skall älska dig, så länge jag andas. Ja, bortom grafvens rand.

Han drog mig sakta till sig, och vi kysstes en lång och salig kyss, en himlens fläkt, hvars känsla skall följa Celia till grafven, ja, bortom grafvens rand. Småleende sade Axel:

— Nu vill jag gerna dö, då Celia är min. Gud skall icke förskjuta mig, för det jag älskat Celia så ömt. Celia har för mig varit en afbild af det gudomliga, skulle jag icke älska Celia!

— Din Celia har bedit till Gud, att om Han i sin allvishet behagar taga Axel bort, så må Celia rätt snart få följa.

— Hvad äro jordelifvets korta dar emot evigheten i de sällas land. En blix, ett ögonblick, och Axel har dig åter. Men ack, Celia

Kanske att Gud hör Celias bön. I annat fall skall Cella rätt ofta se på Axels stjerna, Lyrans Vega, och tänka att jordelifvets dagar äro korta mot evighetens sälla dagar. Celia skall icke sörja såsom de, hvilka icke hafva något hopp.

— Jag har att bedja Celia om någonting. När jag är död, så skolen I begrafva mig här i denna sockens kyrkogård. Sen det är gjordt, så må'n I underrätta de dock så kära uti hemmet om min bortgång. Stoffet är förgängligt, dock vill jag så gerna hvila nära Celias hem.

Efter en lång tystnad, hvarunder hela mitt väsende tycktes försmälta i betraktandet af Axels in i döden trogna ögon, sade han:

— Ännu en kyss så der Vi förstå hvarann, vi hafva intet mer otaladt här på jorden. Läs för mig ett stycke ur den bok, som Celia tycker så mycket om, ur boken om Christi efterföljelse.

Gud gaf mig styrka att icke öfverväldigas af smärta, då jag ur boken läste upp ett stycke. Hastigt sade Axel med en röst, ljufvare än nånsin, en röst från annat hem:

Jag hör en ljuf musik af underbara toner. Jag går emot en här af sköna väsenden. Följ med mig, Celia

Hans ögon lyckte sig vackert. Hans själ utandades i en lätt suck. Jag kände på hans panna; den var kall. Jag sökte värma honom till lifs med kyssar. Fåfänga kyssar, de hulpo icke! Der låg den trogne ynglingen ett lik. Men i döden strålade hans anlete såsom de helige martyrs.

Och Celia fick icke följa med. Celia lefde, fast hon först trodde sig icke lefva. Tyst och tårlös satt jag der i stum förtviflan. Dödsengeln, som röfvat från mig det käraste, var mitt sällskap.

Och dock tackade jag Gud, som låtit Celia ensam, ensam emottaga den älskades sista suckar. Mitt hjerta slog af hänryckning, att Celias namn var det sista ord, Axel uttalat

Fyra dagar sednare fördes Axel till grafven. Äfven Celia var med. Det är dock kärt att med egna ögon se, att

den älskades dyrbara jordiska hydda vänligt blir anförtrodd åt den varma, moderliga jordens sköte.

Ännu hade jag icke gråtit, men på denna dagens afton framvällde ändtligen tårarna ur mitt öfverfulla hjerta. Dess stora tyngd blef härigenom lättad. Jag började finna, att jag kunde hålla det ord, jag gifvit Axel på hans dödsbädd, att icke sörja såsom de, hvilka intet hopp hafva. Tårarna äro en mild skänk från höjden.

På Vegastjernen ser jag ofta. Den ger mig sköna blickar. Jag känner godt min Axels ande.

Aftonens timmar äro de käraste för mig. Är himlen öfverdragen med moln, så att hugkomststjernen icke synes, så har jag dock en tröst. Den hvita bädden vinkar mig, jag får drömma.

Alla nätter har jag drömt om den förlorade. Än är han lefvande på jorden, än uti ett bättre obeskrifligt land. Drömmen har aldrig visat Axel sjuk och lidande. Jag tackar drömmen, som städse är god emot mig.

Och när jag om morgonen vaknar, visst är det då först så tomt, så tomt. Men snart stå tvenne englar vid min sida, Minnet och Hoppet. De trösta mig med den dem egna makt. Jag lefver icke i den flyende minuten; jag lefver i den flydda, och i den kommande.

I förra dagar begrundade jag ofta, om de döda kunna veta, hvad de kära öfverblifna här på jorden förehafva och tänka. Nu tycker jag mig ha svaret klart. De döda veta det. Allt, allt, hvad Celia gör och tänker, det vet Axel. Hans ande vakar öfver mig.

O, hvilken tröst! Han vet, att han är allt för mig. Han vet, att Celia icke tänker en enda tanke, som skulle oskära hans minne och vara Axels ande ovärdig.

I natt mot morgonen låg jag vaken. Då hörde jag en musik, som hade tycke af eolsharpans toner. Jag kastade ögonen ditåt, och såg en bländande klar punkt i väggen.

Punkten vidgade sig alltmer. Den vexte till en gestalt med obestämda konturer. Dessa blefvo efterhand mera tydliga och bestämda, färgerna klarare och mera lefvande. Det var en ljusblå strålände gestalt, som närmade sig mig. Dess anlete blef alltmera klart och bestämdt. Det var Axel.

Jag satte mig upp och räckte ut min hand, för att fatta Axels hand. Men då drog han sig med ett englasmåleende tillbaka; konturerna blefvo alltmera obestämda, intogo allt mindre rum, och blefvo slutligen en bländande klar punkt, som försvann på samma ställe i väggen, der den inkommit. I detsamma hörde jag åter en musik, som hade tycke af eolsharpans toner.

Synen hade intet förskräckande. Ännu känner jag en ljuf värma, en stilla, salig frid vid minnet deraf.

Huru orätt människorna göra Sorgen. Sorgen är en mild moder, en blek, men trogen syster. Sorgen är den bästa vän. För allt i verlden ville jag ej mista sorgen.

Derföre tycker jag ej om kroppslig smärta. Sådan sjukdom är anspråksfull, den störer själens tankar, den rycker dem till sig.

Mitt bröst, som aldrig varit särdeles starkt, har under de sednaste dagarna blifvit rätt konstigt. Jag känner stickningar, och andan blifver ofta altför kort. Jag måste rådfråga läkare. Jag vill blifva botad. Jag vill ostörd få lefva i Axels minne.

d. 2 Febr. 1852.

Jag har ej blifvit bättre, snarare sämre. Det låter som en motsägelse, men jag är glad deråt. Celia vet någonting.

Jag såg en dag doktorn hviska med farbror. De sågo då, som de trodde obemärkt, på mig. Jag märkte det likväl, jag hemtade en flyktig aning ifrån deras alfvarsamma blickar. Nästa gång, doktorn var med mig ensam, frågade jag, om han ansåg min sjukdom farlig. Han svarade så der temligen obestämdt, talade om försigtighet och mera sådant.

— Säg mig, bäste doktor — sade jag åter — är min sjukdom farlig.

— Mamsell Värn frågar mig med en sådan min, som om ni önskade att sjukdomen vore farlig.

— Ack, var så god och dölj för mig icke det minsta. Jag ber herr doktorn derom så vackert.

— Nå, det må så vara då. Er sjukdom är farlig.

— Säg mig att den är mycket, mycket farlig!

— Ni är en ovanlig patient? Ni tvingar mig att säga sanningen. Er sjukdom är mycket, mycket farlig.

— Det är väl lungsot, är det icke så?

— Ja, det är lungsot. Ni småler.

— Är det icke sannt, att lungsot är obotlig!

— Ja, då den är längre avancerad. Har mamsell Värn efter det sist föreskrifna medlet hostat blod?

— Åja, det har jag. I dag på morgonen hade jag till och med blodstörtning, som gjorde att jag först blef mycket matt. Så säg mig nu, goda, bästa doktor, att min sjukdom är obotlig.

— Ni fruktar då ej att dö, ni som är så ung, så . . .

— Nej, jag fruktar ej för döden. Säg att min sjukdom är obotlig.

— Jag tror nästan så. Menniskokraft är här för ringa.

— Tack, goda doktor. Celia har hört ett glädjens budskap. Se här min hand och min varmaste tacksägelse.

I doktorsns öga lyste en tår, och stillatigande lemnade han rummet.

Den goda, snälla doktorn förstod mig väl. Han såg att Celia ej mera passar väl för denna världen. Han skyggade ej för, att låta mig få veta det, som gör mig så lycklig. Sådana borde alla läkare vara. Är döden kärkommen, hvarföre då dölja denna lycka; är döden förfärande, hvarföre undanhålla sanningen, och skicka själen motvillig och oberedd till . . . evigheten.

d 15 Febr.

Jag har uppsökt det blad, som innehåller drömmen från den tjugonde Januari förlädet år. Hvad jag får den att slå väl in.

Jag hade att gå uppför ett brant berg, en svår väg. Det betyder jordlifvet med dess sorger.

Clinton och Anna blefvo efter, ja de gled o sakt ned-

före och tillbaka. Det betyder, att de än icke äro mogna för skördemannen med den hvassa lian. Clinton och Anna hafva jordisk lycka leende framför sig. Derföre skola de lefva.

Axel väntade mig på bergets topp vid ingången till en mörk håla. Det vill säga att Axel, förrän jag, var beredd på grafven. Han väntade dock mig.

I grufvan fick jag se inbegreppet af det dåliga, som Cielias lilla erfarenhet fått se i världen. Axel sade, att alla de smutsiga gestalterna voro hans slafvar. Det vill säga, att det goda herrskar öfver det dåliga, nu och i evighet.

Den herrliga och bländande salen, hvars like jag aldrig sett, var en bild af himlen, hvars like intet öga sett och intet öra hört. Min väg till den gick igenom grufvan. Igenom djupa grafven går vägen till himlens sal.

Min fader och min mor såg jag der, och de lefde. Det kunde ju ej vara annat än i himlen, ty de voro goda och älskade Gud.

Den falska myrtenkronan vill jag anse föreställa den myrtenkrona, som jag kanske hoppades på här i lifvet. Den kronan var visst grann, men höll ej profvet. Den föll sönder. I lifvet skulle jag aldrig prydas med myrtenkrona.

Men hvad betydde det, att Emma satte uppå mitt hufvud den äkta myrtenkronan. Ack, jag vet, hvad det betyder. Jag skall sjelf så ställa till, att drömmen äfven här slår in. Det goda barnet skall jag bedja om en liten tjänst, som hon skall gerna göra mig. Sen jag är död, skall Emma sätta den äkta myrtenkronan på mitt hufvud. Det skall för Emma bli den käraste belöning för hennes sorg och tårar.

d. 2 Mars.

Mina plågor hafva aftagit, så att de nu äro nästan inga. Men jag är ytterligt matt. Det är en förberedelse till afskedet emellan kropp och själ.

För sista gången talar jag med dig, mitt trogna album, du ofridens bok och . . . fridens. Jag nämns ej förstöra dig. Jag skall skicka dig till trogna händer, till min broder Clinton. Han skall vårda dig ömt.

Jag hade en kärlek, döfvande som ett narkotiskt rus, och brännande som öknens sand, då solens strålar falla lodrätt. Derpå följde ett uppvaknande af afsmak, vedervilja. När solens strålar flytt och natten kommit, känns den sand, som brände nyss, så kall som is. Det kommer deraf, att sanden är ett jordiskt ämne, som lånar all sin värma ifrån solen. När solens strålgans är borta, är sanden endast . . . sand, ett kallt och jordiskt ämne.

Kom så en annan kärlek. Den började så tyst och småningom, som nattens stjernor tåga fram. Först ser man blott en här, en der, men oförmärkt de växa till i glans och antal, tills de fylla hela fästet.

Stjernorna, de tala blott till själen; de hafva intet utaf jordiskt slagg. De värma själen ljuft och mildt och troget. Och den, som engång deras språk förstått, har evigt deras minne kvar, ja, äfven när de flytt.

Min ljufva stjerna flydde bort från mig. Han gick att stråla uti annat hem. Men jag vill följa honom. Som nattens stjernor hvälfva kring, går Cielias kärlek snart att lysa uti andra verldar.

~~31. IX. 31.~~

Go. sköml. 1.

Ingelius

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 2045

B 461

x

